

«Ամերիարանկ» ՓԲԸ

**Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ
2023թ. չորրորդ եռամսյակի համար**

Բովանդակություն

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվություն	3
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն	4
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն	5
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն	6
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	7

**ՄԻՋՆԿՅԱԼ ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՀԱԾՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԳՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
31 դեկտեմբեր 2023թ.**

Բանկի անվանումը՝ **ԱՄԵՐԻԱԲԱՆԿ ՓԲԸ**
Գտնվելու վայրը՝ ՀՀ, ք.Երևան, 0010, Վ. Սարգսյան 2, հեռ՝ 56 11 11

(հազար դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Ծնթ.	01/10/2023-31/12/2023	01/01/2023-31/12/2023	01/10/2022-31/12/2022	01/01/2022-31/12/2022
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ	4	30,583,544	109,840,205	23,181,785	82,169,087
Այլ տոկոսային եկամուտներ	4	1,426,661	4,925,871	1,316,823	3,951,595
Տոկոսային ծախսեր	4	(10,679,149)	(39,741,176)	(9,116,665)	(35,746,833)
ԶՈՒՏ ՏՈԿՈՍԱԿՆԵՐ ԵԿԱՄՈՒՏ		21,331,056	75,024,900	15,381,943	50,373,849
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով եկամուտ	5	5,039,613	16,967,408	3,455,043	11,472,798
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով ծախս	5	(917,910)	(3,200,818)	(668,060)	(2,552,663)
ՄԻՋՆՈՐԴԱՎՃԱՐՆԵՐԻ և ԱՅԼ ՎՃԱՐՆԵՐԻ ԳԾՈՎ ԶՈՒՏ ԵԿԱՄՈՒՏ		4,121,703	13,766,590	2,786,983	8,920,135
Չուտ օգուտ/(վնաս) իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով	6	(741,592)	1,770,265	(326,608)	5,875,774
Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	7	7,718,827	22,562,849	15,619,739	35,460,500
Չուտ օգուտ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային		81,074	122,951	2,805	3,709
Այլ գործառնական եկամուտներ	8	223,770	723,589	166,066	804,681
Այլ գործառնական ծախսեր	8	(2,613,453)	(7,901,143)	(1,472,093)	(4,925,902)
ԳՈՐԾԱՆՆԱԿԱՆ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐ		30,121,385	106,070,001	32,158,835	96,512,746
Չուտ արժեքկումսից կորուստներ ֆինանսական գործիքների գծով	9	(2,306,747)	(5,421,873)	(2,658,813)	(4,587,714)
Այլ արժեքկումս և պահուստներ	9	-	(29,467)	(112,522)	(112,214)
Աշխատակազմի գծով ծախսեր		(9,307,362)	(32,480,252)	(9,653,762)	(28,327,332)
Վարչական ծախսեր	10	(3,353,084)	(10,827,802)	(2,760,940)	(8,616,568)
ԾԱՀՈՒՅԹ ՄԻՆՉԻ ԾԱՀՈՒԹԱՀԱՐԿՈՎ ՀԱՐԿՈՒՄԸ		15,154,192	57,310,607	16,972,798	54,868,918
Շահույթահարկի գծով ծախս	11	(3,420,985)	(11,258,774)	(3,709,128)	(10,599,631)
ԾԱՀՈՒՅԹ ԺԱՄԱՆԱԿԱԾՐՁԱՆԻ ՀԱՄԱՐ		11,733,207	46,051,833	13,263,670	44,269,287

ԱՅԼ ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԳՅՈՒՆՔ ԺԱՄԱՆԱԿԱԾՐՁԱՆԻ ՀԱՄԱՐ ԱՌԱՆՅ ԾԱՀՈՒԹԱՀԱՐԿԻ					
Ներդրումային արժեքթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստի շարժ		4,662	561,594	529,467	(1,207,208)
- իրական արժեքի գուտ փոփոխություն		71,143	662,414	531,767	(1,204,167)
- շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված գուտ գումար		(66,481)	(100,820)	(2,300)	(3,041)
ԱՅԼ ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԳՅՈՒՆՔ ԺԱՄԱՆԱԿԱԾՐՁԱՆԻ ՀԱՄԱՐ ԱՌԱՆՅ ԾԱՀՈՒԹԱՀԱՐԿԻ		4,662	561,594	529,467	(1,207,208)

ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԳՅՈՒՆՔ ԺԱՄԱՆԱԿԱԾՐՁԱՆԻ ՀԱՄԱՐ		11,737,869	46,613,427	13,793,137	43,062,079
---	--	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

ՄԵԿ ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԻՆ ԲԱԺԻՆ ԸՆԿՆՈՎ ԾԱՀՈՒՅԹ					
Բազային	26		393.33		378.36
Նոսրացված	26		393.33		378.36

Համախմբված հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը՝ 15.01.24թ.

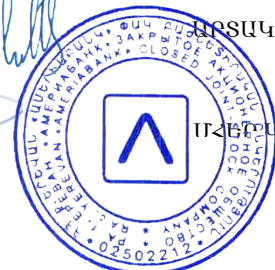
ՏՆՕՐԻՆՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀ-ԳԼԽԱՎՈՐ ՏՆՕՐԵՆ՝

Handwritten signature

ԱՐՏԱԿ ՀԱՆԵՍՅԱՆ

ԳԼԽԱՎՈՐ ՀՄՈՎՈՊՈՅՇԻ ՏԵՂԵԿՈՒՄ՝

Handwritten signature

ՍՏՆՏՐԱԿԱՆ ԳՆԱՆՈՒՄ

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՀԱԾՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԴՐՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ
31 դեկտեմբեր 2023թ.

Բանկի անվանումը՝ **ԱՄԵՐԻԱԲԱՆԿ ՓԲԸ**
 Գտնվելու վայրը՝ ՀՀ, ք.Երևան, 0010, Վ. Մարգարյան 2, հեռ՝ 56 11 11

(հազար դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄ	Ծնթ.	31/12/23	31/12/2022 (ստուգված)
Ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	12	133,193,708	113,641,023
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձույակտորներ		180,687	-
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	13	14,403,924	10,721,168
- Բանկի կողմից պահվող		14,403,924	10,721,168
- Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		-	-
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	13	24,500,236	57,363,607
- Բանկի կողմից պահվող		23,485,945	57,363,607
- Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		1,014,291	-
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	13	99,308,586	156,701,885
- Բանկի կողմից պահվող		82,622,277	152,304,277
- Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		16,686,309	4,397,608
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	14	89,965,598	94,094,839
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դերիտորական պարտքեր	15	15,527,603	47,116,435
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	16	984,746,562	735,543,120
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	17	15,506,305	12,022,885
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ	18	11,580,789	10,558,974
Հետաձգված հարկային ակտիվ	11	2,028,346	2,470,217
Այլ ակտիվներ	19	18,638,873	11,595,653
Ընդամենը ակտիվներ		1,409,581,217	1,251,829,806
Դարտավորություններ			
Աձանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	13	57,674	69,563
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	20	54,602,822	62,685,039
Հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	25	17,170,201	3,936,778
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	21	907,749,557	784,634,192
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	22	118,069,175	92,125,513
Այլ փոխառություններ	23	34,473,780	58,124,688
Ստորադաս փոխառություններ	23	29,732,721	28,155,324
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն	11	7,543,362	11,302,060
Փոխառվության հանձնառությունների գծով պահուստ		663,272	303,276
Վարձակալության գծով պարտավորություն	18	13,158,183	11,852,055
Այլ պարտավորություններ	24	30,573,135	26,589,773
Ընդամենը պարտավորություններ		1,213,793,882	1,079,778,261
Կապիտալ			
Բաժնետիրական կապիտալ	26	54,466,380	54,414,765
Էմիսիոն եկամուտ		274,861	204,113
Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ		(911,573)	(1,473,167)
Զբաղիված շահույթ		141,957,667	118,905,834
Ընդամենը կապիտալ		195,787,335	172,051,545
Ընդամենը պարտավորություններ և կապիտալ		1,409,581,217	1,251,829,806

Համախմբված հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը՝ 15.01.24թ.

ՏՆՕՐԻՆՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀ-ԳԼԽԱՎՈՐ ՏՆՕՐԵՆ՝

ԱՐՏԱԿ ՀԱՆԵՍՅԱՆ

ԳԼԽԱՎՈՐ ՀԱԾՎԱԴՊԱՀԻ ՏԵՂԱԿԱԼ՝

ՍԵՐՈՒՆԴԱԼՅԱՆ

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
31 դեկտեմբեր 2023թ.

Բանկի անվանումը՝ **ԱՄԵՐԻԱԲԱՆԿ ՓԲԸ**

Գտնվելու վայրը՝ ՀՀ, ք.Երևան, 0010, Վ. Սարգսյան 2, հեռ՝ 56 11 11

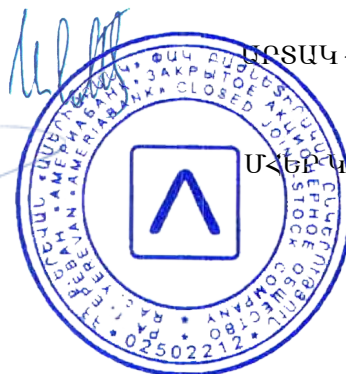
(հազար դրամ)

Սեփական կապիտալի տարրերի անվանումը	Բաժնետիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Ներդրումային արժեզրոյթերի վերագնահատման պահուստ	Զբաղյալ շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
Նախորդ ֆինանսական տարվա համադրելի միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից աճողական)					
Մնացորդը առ 01 հունվարի 2022թ.	54,385,935	174,726	(265,959)	74,636,547	128,931,249
Շահույթ ժամանակահատվածի համար	-	-	-	44,269,287	44,269,287
Ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ հետաձգված հարկից գուտ	-	-	(1,207,208)	-	(1,207,208)
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ եկամուտ	-	-	(1,207,208)	44,269,287	43,062,079
Բաժնետիրական կապիտալի թողարկում	28,830	29,387	-	-	58,217
Հայտարարված շահարժիհներ	-	-	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբեր 2022թ.	54,414,765	204,113	(1,473,167)	118,905,834	172,051,545
Ընթացիկ ֆինանսական տարվա համադրելի միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից աճողական)					
Մնացորդը առ 01 հունվարի 2023թ.	54,414,765	204,113	(1,473,167)	118,905,834	172,051,545
Շահույթ ժամանակահատվածի համար	-	-	-	46,051,833	46,051,833
Ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ հետաձգված հարկից գուտ	-	-	561,594	-	561,594
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ եկամուտ	-	-	561,594	46,051,833	46,613,427
Բաժնետիրական կապիտալի թողարկում	51,615	70,748	-	-	122,363
Հայտարարված շահարժիհներ	-	-	-	(23,000,000)	(23,000,000)
Ընդամենը գործարքներ սեփականատերերի հետ	51,615	70,748	-	(23,000,000)	(22,877,637)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբեր 2023թ.	54,466,380	274,861	(911,573)	141,957,667	195,787,335

Համախմբված հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը՝ 15.01.24թ.

ՏՆՕՐԻՆՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀ-ԳԼԽԱՎՈՐ ՏՆՕՐԵՆ՝

ԳԼԽԱՎՈՐ ՀԱՇՎԱՊԱՀԻ ՏԵՂԱԿԱԼ՝

ԸՐՏԱԿ ՀԱՆԵՍՅԱՆ

ՍՎԵՐՎԱՆԴԱԼՅԱՆ

**ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՄԱԽՄԱՐՎԱԾ ՀԱԾՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
31 դեկտեմբեր 2023թ.**

Բանկի անվանումը՝ **ԱՄԵՐԻԱԲԱՆԿ ՓԲԸ**
Գտնվելու վայրը՝ ՀՀ, ք.Երևան, 0010, Վ. Սարգսյան 2, հեռ՝ 56 11 11

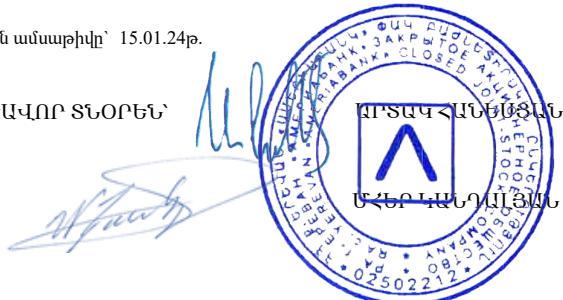
(հազար դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	01/01/2023- 31/12/2023	01/01/2022- 31/12/2022
Դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից	x	x
Ստացված տոկոսներ	113,663,962	84,642,851
Վճարված տոկոսներ	(38,159,996)	(33,432,602)
Ստացված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ	16,967,408	11,572,798
Վճարված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ	(3,200,818)	(2,552,663)
Չուտ մուտքեր շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներից	509,894	1,891,015
Չուտ մուտքեր արտարժույթով գործառնություններից	24,168,686	41,806,684
Այլ գործառնական վճարումներ	(7,177,554)	(4,121,221)
Աշխատավարձ և այլ վճարումներ աշխատակիցներին	(31,772,333)	(15,014,274)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսերի գծով վճարումներ	(6,549,944)	(4,813,439)
Գործառնական ակտիվների (ավելացում)/նվազում		
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	(2,309,504)	(3,610,739)
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	1,943,412	(51,589,475)
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դերհիտորական պարտքեր	31,507,079	(39,934,615)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(236,903,435)	(149,487,982)
Այլ ակտիվներ	(7,410,339)	(615,695)
Գործառնական պարտավորությունների նվազում/(ավելացում)		
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	204,228	3,524,728
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	(4,844,751)	11,607,765
Հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	13,036,959	(14,029,245)
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	107,112,819	267,851,405
Այլ պարտավորություններ	3,094,696	1,801,314
Գործառնական գործունեության համար (օգտագործված) / գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ՝ մինչև շահութահարկի վճարումը	(26,119,531)	105,396,610
Վճարված շահութահարկ	(14,698,879)	(2,621,666)
Գործառնական գործունեության համար (օգտագործված) / գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական հոսքեր	(40,818,410)	102,774,944
Դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից	x	x
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում	(7,049,549)	(4,155,780)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	33,979,434	(50,488,404)
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	56,723,503	(107,715,246)
Ներդրումային գործունեությունից ստացված / ներդրումային գործունեության համար (օգտագործված) դրամական հոսքեր	83,653,388	(162,359,430)
Դրամական հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից	x	x
Վարձակալություն գծով պարտավորությունների մարում	(2,112,180)	(2,044,969)
Վճարված շահարժիհներ	(23,000,000)	-
Մուտքեր բաժնետիրական կապիտալի թողարկումից	122,363	58,217
Չուտ մուտքեր այլ փոխառություններից	(24,610,656)	(42,363,299)
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	23,277,280	(4,360,208)
Ֆինանսական գործունեության համար օգտագործված դրամական հոսքեր	(26,323,193)	(48,710,259)
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	3,233,970	(42,116,463)
Արժեզրկման պահուստում փոփոխությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(2,383)	(37,914)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ ավելացում / (նվազում)	19,733,372	(150,449,122)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբում (Ծանոթագրություն 12)	113,641,023	264,090,145
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջում (Ծանոթագրություն 12)	133,374,395	113,641,023

Համախմբված հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը՝ 15.01.24թ.

ՏՆՕՐԻՆՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀ-ԳԼԽԱՎՈՐ ՏՆՕՐԵՆ՝

ԳԼԽԱՎՈՐ ՀԱԾՎԱԳՐԱՅԻՆ ՏԵՂԱԿԱԿ

1 Ներածություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«Ամերիաբանկ» ՓԲԸ-ն (նախկին «Հայնեդաբանկ» ՓԲԸ) (Բանկ) հիմնադրվել է 1992թ. դեկտեմբերի 8-ին՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն: 2007թ-ին Բանկը ձեռք բերեց «Թի-Դի-Էյ Հոլդինգս Լիմիթիդ» ընկերությունը՝ գնելով Բանկի բաժնետիրական կապիտալի 96.15%-ը: 2011թ. ընթացքում «Թի-Դի-Էյ Հոլդինգս Լիմիթիդ» ընկերությունը վերանվանվեց «Ամերիա Գրուպ» (Մի-Ուայ): 2013թ-ին «Ամերիա Գրուպ» (Մի-Ուայ) Լիմիթիդ ձեռք բերեց Բանկի բաժնետիրական կապիտալի 100%-ը:

2015-2020թթ. «Ամերիա Գրուպ» (Մի-Ուայ) վաճառեց իր բաժնետոմսերի մի մասը Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկին (ՎՉԵԲ), Ասիական զարգացման բանկին (ԱՉԲ), «Ի-Էս-Փի-Էս Հոլդինգ Լիմիթիդ» ընկերությանը և «Աֆեյան հիմնադրամ Հայաստանի համար» Ինկ.: 2020թ. հուլիսի 14-ին «Ամերիա Գրուպ» (Մի-Ուայ) վերանվանվեց «Իմաստ Գրուպ» (Մի-Ուայ):

2021թ. մարտի 9-ին «Ի-Էս-Փի-Էս Հոլդինգ Լիմիթիդ» ընկերությունն ամբողջությամբ ձեռք բերեց Բանկի կողմից լրացուցիչ թողարկված 125 բաժնետոմսերը 320,000 դրամ անվանական արժեքով՝ 867,339 դրամով մեկ բաժնետոմսի համար:

2021թ. ապրիլի 29-ին Բանկի Բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը հաստատեց բաժնետիրական կապիտալի համալրումը՝ բաժնետիրական կապիտալ փոխանցելով 16,891 միլիոն դրամի չափով Էմիսիոն եկամուտը: Այս գործարքից հետո 1 բաժնետոմսի անվանական արժեքը 320 հազար դրամից ավելացավ 465 հազար դրամի:

2022թ. ապրիլի 25-ին «Ի-Էս-Փի-Էս Հոլդինգ Լիմիթիդ» ընկերությունն ամբողջությամբ ձեռք բերեց Բանկի լրացուցիչ թողարկված 62 բաժնետոմսերը 465,000 դրամ անվանական արժեքով՝ 938,987 դրամով մեկ բաժնետոմսի համար:

2023թ. սեպտեմբերի 19-ին «Ի-Էս-Փի-Էս Հոլդինգ Լիմիթիդ» ընկերությունն ամբողջությամբ ձեռք բերեց Բանկի կողմից լրացուցիչ թողարկված 465,000 ՀՀ դրամ անվանական արժեք ունեցող 111 բաժնետոմս՝ մեկ բաժնետոմսի համար վճարելով 1,102,363 ՀՀ դրամ:

Ստորև ներկայացված է Բանկի բաժնետերերի կազմը 2023թ և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	31/12/2023	31/12/2022
«Իմաստ Գրուպ» (Մի-Ուայ)	48.82%	48.87%
Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկ (ՎՉԵԲ)	17.71%	17.73%
Ասիական զարգացման բանկ (ԱՉԲ)	13.92%	13.92%
«Ի-Էս-Փի-Էս Հոլդինգ Լիմիթիդ»	12.05%	11.98%
«Աֆեյան հիմնադրամ Հայաստանի համար» Ինկ.	7.5%	7.5%
	100.00%	100.00%

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի վերջնական հսկող կողմ:

Բանկի հիմնական գործունեությունն է ավանդների ներգրավումը, հաճախորդների հաշիվների սպասարկումը, վարկերի և երաշխավորությունների տրամադրումը, վճարահաշվարկային գործառնությունների, ինչպես նաև արժեթղթերով և արտարժույթով գործարքների իրականացումը: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից: Բանկն ունի բանկային գործունեություն իրականացնելու լիցենզիա և Հայաստանի Հանրապետության ավանդների հատուցումը երաշխավորող պետական համակարգի անդամ է: Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մեծամասնությունը գտնվում է Հայաստանում:

Բանկն ունի 26 մասնաճյուղ (2022թ-ին՝ 24 մասնաճյուղ), որոնց միջոցով իրականացնում է իր գործունեությունը Հայաստանի Հանրապետությունում: Բանկի գլխամասային գրասենյակի իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010, Վազգեն Սարգսյան փ. 2:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի աշխատակիցների թիվը կազմում էր 1,812 (2022թ-ին՝ 1,427):

2023 թվականի ապրիլի 21-ի և 2023 թվականի ապրիլի 28-ին համապատասխանաբար Բանկի կողմից հիմնադրվեցին «Ինվիա» ՓԲԸ-ն և «Դիննո» ՓԲԸ-ն ՀՀ օրենսդրության համապատասխան: Ընկերությունների միակ սեփականատերը հանդիսանում է Բանկը: Ընկերությունների հիմնական գործունեություն են համարվում իրավախորհրդատվական և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ծառայությունների մատուցումը: Ընկերությունները հանդիսանում են Բանկի դուստ ընկերություններ (միասին՝ «Խումբ») և նրանց ֆինանսական տվյալները ներառվել են այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում:

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների մանրամասները ներկայացված են Ծանոթագրություն 31-ում:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Խումբը իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Խմբի գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ և միտված են բարելավման վերջին տարիների ընթացքում:

2022թ. փետրվարին Ռուսաստանի Դաշնության և Ուկրաինայի միջև բռնկված ռազմական հակամարտության պատճառով մի շարք երկրներ պատժամիջոցներ սահմանեցին Ռուսաստանի Դաշնության դեմ: Հակամարտությունն ազդեցություն ունի ոչ միայն երկու երկրների տնտեսական գործունեության, այլև՝ համաշխարհային տնտեսության վրա: Պատժամիջոցների արդյունքում աշխարհի շատ երկրներում հումքային և պարենային ապրանքների գներն աճել են, խախտվել են ռեսուրսների մատակարարման հաստատված կապերը, դիտվում է գնաճի ազդեցություն գների վրա, և վերլուծաբանները կանխատեսում են նաև տնտեսական հետևանքներ համաշխարհային արդյունաբերության համար:

Հայաստանի տնտեսությունը հաջողությամբ դիմակայել է համաշխարհային տնտեսական ցնցումներին և կարողացել է 2022թ-ին գրանցել տպավորիչ մակրոտնտեսական ցուցանիշներ՝ հիմնականում զբոսաշրջության, մի շարք ընկերությունների Հայաստան տեղափոխվելու և դրամական փոխանցումների նշանակալի աճի շնորհիվ: Նշված բոլոր գործոնները հանգեցրել են ՀՆԱ-ի 12.6% աճի 2022թ-ին, ինչը զգալիորեն ավելի բարձր է, քան ակնկալվում էր տարեսկզբին: Արժույթի միջազգային հիմնադրամի (ԱՄՀ) ուսումնասիրության համաձայն՝ տնտեսության վերականգնումը կշարունակվի: Կառավարությունը կանխատեսում է 7% աճ 2023թ-ին: Կառավարության 2021-2026թթ. տնտեսական ծրագիրը նպատակ ունի խթանել արտահանմանը միտված և ներդրումների վրա հիմնված աճի մոդելը լայնածավալ բարեփոխումների միջոցով:

«Standard & Poor's» վարկանիշային գործակալությունը 2022թ. նոյեմբերի 24-ին Հայաստանին շնորհել է B+ վարկանիշ՝ կայուն հեռանկարով: «Fitch» վարկանիշային գործակալությունը 2023թ. փետրվարի 10-ին Հայաստանին շնորհել է B+ վարկանիշ՝ դրական հեռանկարով:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Խմբի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

2 Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության հավաստում

Ներկայացված համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն:

(բ) Չափման հիմունքներ

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի, որոնք ներկայացված են իրական արժեքով:

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Իսմբի ֆունկցիոնալ արժույթը ՀՀ դրամն է (դրամ), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Իսմբի գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը:

Դրամը նաև այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ի պաշտոնական փոխարժեքներն էին համապատասխանաբար 404.79 դրամ և 393.57 դրամ 1 ԱՄՆ դոլարի համար և 447.9 դրամ և 420.06 դրամ 1 եվրոյի համար:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունից պահանջվում է կատարել մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսերի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են, և այն սպազա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Դատողություններ

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված այն կարևոր դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք նշանակալի ազդեցություն են ունեցել համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում:

- ֆինանսական ակտիվների դասակարգում. այն բիզնես մոդելի գնահատում, որի շրջանակում պահվում են ակտիվները, և գնահատում, արդյոք ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ – Ծանոթագրություն 3(ե)(i),
- չափանիշների սահմանում որոշելու համար, արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր:

Ենթադրություններ և գնահատման անորոշություն

Այն ենթադրությունների և գնահատման անորոշության վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնց դեպքում առկա է նշանակալի ռիսկ, որ դրանք հաջորդ ֆինանսական տարվա ընթացքում կարող են հանգեցնել էական ճշգրտումների, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում:

- ֆինանսական գործիքների արժեզրկում. ընտրել մոդել ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելու համար, որոշել ելակետային տվյալներն ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մոդելի համար, այդ թվում՝ ապագայամետ տեղեկատվության ներառումը – Ծանոթագրություն 27(գ),
- ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքի գնահատում – Ծանոթագրություն 32:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի մասեր

Խումբը վաղաժամ չի կիրառել որևէ նոր ստանդարտ, մեկնաբանություն կամ փոփոխություն, որոնք հրապարակվել են, սակայն դեռ չեն գործում, այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար:

Որոշ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ առաջին անգամ կիրառվում են 2022թ-ին, սակայն նշանակալի ազդեցություն չունեն Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների և հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վրա:

Ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

(ա) Արտարժույթով գործառնություններ

Արտարժույթով գործառնությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա փոխարժեքով: Դրամային հոդվածների հետ կապված արտարժույթով գործառնությունների գծով օգուտը կամ կորուստն իրենից ներկայացնում է տարբերությունը ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, ժամանակաշրջանի համար արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսների և վնարումների մասով ճշգրտված ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով վերահաշվարկված արտարժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև:

Իրական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Վերահաշվարկից առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող բաժնային գործիքների վերահաշվարկից առաջացող տարբերությունների, բացի այն դեպքերից, երբ տարբերությունն առաջանում է արժեզրկման պատճառով, որի դեպքում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված փոխարժեքային տարբերությունները վերադասակարգվում են որպես շահույթ կամ վնաս:

(բ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներ են կանխիկ թղթադրամները և մետաղադրամները, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող մնացորդներն, այդ թվում՝ ՀՀ դրամով արտահայտված պարտադիր պահուստը և այլ բանկերում պահվող սահմանափակումներ չունեցող մնացորդները (նոստրո հաշիվներ): Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում:

(գ) Տոկոսներ

Արդյունավետ տոկոսադրույք

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված ապագա դրամական վնարումները կամ մուտքերը զեղչում է ճիշտ մինչև՝

- ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեք կամ
- ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեք:

Ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների, արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկելիս Խումբը գնահատում է ապագա դրամական հոսքերը՝ դիտարկելով ֆինանսական գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները, սակայն առանց հաշվի առնելու ակնկալվող պարտքային կորուստները: Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար հաշվարկվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույք՝ կիրառելով գնահատված ապագա դրամական հոսքերը՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկը ներառում է գործարքի գծով ծախսումները և վճարված կամ ստացված բոլոր միջնորդավճարները և գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը: Գործարքի գծով ծախսումները ներառում են այն լրացուցիչ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Ամորտիզացված արժեք և համախառն հաշվեկշռային արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված սկզբնական և մարման ենթակա գումարների միջև տարբերության կուտակային ամորտիզացիան և, ֆինանսական ակտիվների համար՝ ճշգրտված ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստով:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքն է նախքան ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի գծով ճշգրտումը:

Տոկոսային եկամտի և ծախսի հաշվարկ

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկվում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության սկզբնական ճանաչման պահին: Տոկոսային եկամուտը և ծախսը հաշվարկելիս արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ (եթե ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է լողացող դրույքով գործիքների դրամական հոսքերի պարբերական վերագնահատման արդյունքում՝ շուկայական դրույքների փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է նաև իրական արժեքի հեջի ճշգրտումներն արտացոլելու համար այն ամսաթվի դրությամբ, երբ սկսվում է համապատասխան ճշգրտման ամորտիզացիայի հաշվարկը:

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո պարտքային առումով արժեզրկված դարձած ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվն այլևս չի համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, տոկոսային եկամտի հաշվարկը կրկին իրականացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքն ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամտի հաշվարկը չի իրականացվում համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտքային ռիսկը նվազում է:

Տեղեկատվությունն այն մասին, թե որ դեպքերում են ֆինանսական ակտիվները համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, ներկայացված է Ծանոթագրություն 4 (ե) (iv) կետում:

Ներկայացում

Ծախույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտը ներառում է՝

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսները,

- իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների գծով տոկոսները:

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացված այլ տոկոսային եկամուտը ներառում է իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ոչ ածանցյալ պարտքային ֆինանսական գործիքների և ֆինանսական վարձակալություններում գուտ ներդրումների գծով տոկոսային եկամուտը:

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացված տոկոսային ծախսը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների գծով տոկոսային ծախսը:

(դ) Վճարներ և միջնորդավճարներ

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով եկամուտը և ծախսերը, որոնք կազմում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույթի անբաժանելի մասը, ներառվում են արդյունավետ տոկոսադրույթի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 4 (գ)):

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ եկամուտը, ներառյալ հաշիվների սպասարկման վճարները, ներդրումների կառավարման վճարները, վաճառքների գծով միջնորդավճարները, տեղաբաշխման գծով միջնորդավճարները և վարկի սինդիկացման միջնորդավճարները, ճանաչվում են համապատասխան ծառայությունը մատուցելիս: Եթե չի ակնկալվում, որ փոխատվության հանձնառությունը կհանգեցնի վարկի տրամադրմանը, համապատասխան փոխատվության հանձնառության գծով վճարը ճանաչվում է գծային մեթոդով՝ հանձնառության ժամկետի ընթացքում:

Հանախորդի հետ պայմանագիրը, որի արդյունքում Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչվում է ֆինանսական գործիք, կարող է մասնակիորեն գտնվել ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում և մասնակիորեն՝ ՖՀՄՍ 15-ի գործողության ոլորտում: Նման դեպքերում Խումբը նախ կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ը՝ առանձնացնելու և չափելու համար պայմանագրի այն մասը, որը գտնվում է ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում, այնուհետև կիրառում է ՖՀՄՍ 15-ը՝ պայմանագրի մնացած մասի համար:

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ ծախսերը հիմնականում վերաբերում են գործարքների գծով վճարներին և սպասարկման վճարներին, որոնք առաջանում են հանախորդների հետ իրականացված փաստացի գործարքներից: Ծախսերը, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են եկամտի առաջացմանը և չեն բխում հանախորդների հետ իրականացված փաստացի գործարքներից, Խումբը դասակարգում է որպես այլ գործառնական ծախսեր: Մնացած բոլոր ծախսերը դասակարգվում են որպես ընդհանուր վարչական ծախսեր:

(ե) Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ

i. Դասակարգում

Ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է պահել ակտիվը պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու համար և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Պարտքային գործիքը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն իրագործվում է թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվները վաճառելու միջոցով և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտները և կորուստները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ ստորև ներկայացվածների, որոնք ճանաչվում են նույն կերպ ինչ որ և ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտը և կորուստները.

- արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ,
- ակնկալվող պարտքային կորուստ և հակադարձումներ և
- արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից օգուտներ և կորուստներ:

Երբ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում նախկինում ճանաչված կուտակային օգուտը կամ կորուստը սեփական կապիտալից վերադասակարգվում է շահույթ կամ վնաս:

Առևտրական նպատակով չպահվող բաժնային գործիքում ներդրման սկզբնական ճանաչման ժամանակ Խումբը կարող է անշրջելի ընտրություն կատարել՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ներկայացնելու իրական արժեքի հետագա փոփոխությունները: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին՝ յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Այս բաժնային գործիքների գծով օգուտները և կորուստները երբեք չեն վերադասակարգվում շահույթի կամ վնասի կազմ, և շահույթում կամ վնասում արժեզրկում չի ճանաչվում: Ծահաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ շահաբաժինն ակնհայտորեն ներկայացնում է ներդրման ինքնարժեքի մասի վերականգնումը, որի դեպքում ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտները և կորուստները փոխանցվում են չբաշխված շահույթ՝ ներդրման օտարման պահին:

Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Խումբը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որն այլպես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվելու պահանջները, որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, եթե դա կվերացնի կամ էականորեն կնվազեցնի հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանար:

Բիզնես մոդելի գնահատում

Խումբը պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանի որ այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է գործունեությունը կառավարելու և ղեկավարությանը տեղեկատվություն տրամադրելու եղանակը: Այդ դեպքում դիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը և նպատակները և այդ քաղաքականության աշխատանքը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարության նպատակն է ապահովել պայմանագրով նախատեսված տոկոսային եկամտի ստացումը, տոկոսային որոշակի եկամտաբերության մակարդակը, համապատասխանեցնել ֆինանսական ակտիվների ժամկետներն այն պարտավորությունների ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվներով, կամ իրացնել դրամական հոսքերն ակտիվների վաճառքի միջոցով:
- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի կատարողականը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը հաղորդվում Խմբի ղեկավարությանը:
- բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելում պահվող ֆինանսական ակտիվների) վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը:

- ինչպես են վարձատրվում բիզնեսի ղեկավարները (օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը հիմնված է կառավարվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի, թե՛ հավաքված դրամական հոսքերի վրա):
- նախորդ ժամանակաշրջաններում վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և ապագա վաճառքների հետ կապված ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը չի դիտարկվում մեկուսի, այն դիտարկվում է որպես մեկ ընդհանուր վերլուծության մաս առ այն, թե ինչպես են իրագործվում ֆինանսական ակտիվների կառավարման համար Խմբի առաջադրված նպատակները և ինչպես են իրացվում դրամական հոսքերը:

Ֆինանսական ակտիվները, որոնք պահվում են առևտրական նպատակով կամ կառավարվում են և որոնց արդյունքը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով, քանի որ չեն պահվում ոչ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և ոչ էլ՝ թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվներ վաճառելու համար:

Գնահատում, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են

Այս գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի) համար հատուցում և ներառում է շահույթի մարժան:

Գնահատելու համար, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են, Խումբը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այս դիտարկումը ներառում է այն գնահատումը, արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական հոսքերի ժամկետները կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չբավարարի այս պայմանը: Գնահատումն իրականացնելիս Խումբը դիտարկում է հետևյալը.

- պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոխել դրամական հոսքերի գումարը և ժամկետները,
- լծակավորման հատկանիշը,
- վաղաժամ մարման և ժամկետի երկարաձգման պայմանները,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են Խմբի պահանջը որոշակի ակտիվներից առաջացող դրամական հոսքերով (օրինակ՝ առանց ռեգրեսի իրավունքի ակտիվների գծով պայմանավորվածությունների), և
- հատկանիշները, որոնք փոփոխում են փողի ժամանակային արժեքի համար հատուցումը, օրինակ՝ տոկոսադրույքների պարբերաբար վերասահմանումը:

Խումբն ունի հաստատուն տոկոսադրույքով երկարաժամկետ վարկերի պորտֆել, որոնց հետ կապված հնարավորություն ունի վերանայել տոկոսադրույքը ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխության դեպքում: Վարկառուն հնարավորություն ունի կամ համաձայնվել վերանայված տոկոսադրույքի հետ, կամ մարել վարկն անվանական արժեքով առանց տուգանքի: Խումբը որոշել է, որ այս վարկերի պայմանագրային դրամական հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ, քանի որ այս հնարավորությունից օգտվելու դեպքում տոկոսադրույքն այնպես է փոփոխվում, որ դառնում է փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի համար հատուցում: Փոխարենը, Խումբը այս վարկերը դիտարկում է որպես ըստ իրենց էության լողացող տոկոսադրույքով վարկեր (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (iii)):

Վերադասակարգում

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Խումբը փոխում է ֆինանսական ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Խումբը իր ֆինանսական պարտավորությունները, բացառությամբ ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների, դասակարգում է ամորտիզացված

արժեքով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների դասին:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական պարտավորությունները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո:

ii. Ապահանջում

Ֆինանսական ակտիվներ

Խումբն ապահանջում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Խումբը ոչ փոխանցում, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվն ապահանջելիս ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապահանջված մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի) և (i) ստացված հատուցման (ներառյալ ձեռք բերված որևէ նոր ակտիվ՝ հանած ստանձնած որևէ նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտի կամ կորստի գումարի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող նախորդված բաժնային ներդրումային արժեթղթերի գծով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտը/կորուստը չի ճանաչվում շահույթում կամ վնասում նշված արժեթղթերի ապահանջման ժամանակ: Ապահանջման պահանջները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվներում Խմբի կողմից ստեղծված կամ պահպանված մասնակցությունը ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն:

Խումբը իրականացնում է գործարքներ, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր կամ, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները կամ դրանց մի մասը: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապահանջվում: Այսպիսի գործարքների օրինակներ են արժեթղթերի փոխատվությունը և վաճառքի ու հետգնման գործարքները:

Գործարքներում, որոնցում Խումբը ոչ պահպանում է, ոչ էլ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, և պահպանում է ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը, Խումբը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվն այդ ֆինանսական ակտիվում իր շարունակվող ներգրավվածության չափով, որն այն չափն է, որով Խումբը ենթարկվում է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Խումբն ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունն այն դեպքում, երբ իր պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

iii. Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների վերափոխում

Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխում

Երբ ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխման արդյունքում փոխվում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքը, Խումբը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը բարեփոխումով պահանջվող փոփոխությունն արտացոլելու համար: Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումը պահանջում է պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքի փոփոխություն, եթե բավարարվում են հետևյալ պայմանները.

- փոփոխությունն անհրաժեշտ է որպես բարեփոխման ուղղակի հետևանք և

- պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու նոր հիմքը տնտեսապես համարժեք է նախորդ հիմքին, այսինքն՝ անմիջապես նախքան փոփոխությունը գործող հիմքին:

Եթե ի լրումն ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումով պահանջվող պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքի փոփոխությունների կատարվում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության այլ փոփոխություններ, Խումբը նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքն ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումով պահանջվող փոփոխությունն արտացոլելու համար: Այնուհետև Խումբը լրացուցիչ փոփոխությունների նկատմամբ կիրառում է պայմանների փոփոխման հաշվառմանը վերաբերող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության դրույթները:

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերափոխվում են, Խումբը գնահատում է, արդյոք վերափոխված ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են («նշանակալի վերափոխում»), ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ իրական արժեքով՝ գումարած պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումները: Որպես փոփոխության մաս ստացված վճարները հաշվառվում են հետևյալ կերպ.

- վճարները, որոնք դիտարկվում են նոր ակտիվի իրական արժեքը որոշելիս, և վճարները, որոնք իրենցից ներկայացվում են պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումների հատուցում, ներառվում են ակտիվի սկզբնական չափման մեջ,
- մյուս վճարները ներառվում են շահույթում կամ վնասում՝ որպես ապաճանաչումից օգուտի կամ կորուստի մաս:

Գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների դրամական հոսքերի վերափոխումը չի դիտարկվում որպես վերափոխում, եթե բխում է գոյություն ունեցող պայմանագրային պայմաններից, օրինակ՝ Խմբի կողմից տոկոսադրույքների փոփոխությունը ՀՀ ԿԲ-ի հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխությունների արդյունքում, եթե վարկային պայմանագրով Խումբն իրավունք ունի կատարել նման փոփոխություն:

Խումբն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են վերափոխված կամ փոխարինված ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերից: Խումբը գնահատում է վերափոխման նշանակալի լինելը դիտարկելով քանակական և որակական գործոնները հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս գնահատումն իրականացնելիս Խումբը կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման համար օգտագործված ուղեցույցին նմանատիպ ուղեցույց:

Խումբը եզրահանգում է, որ վերափոխումը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական ակտիվի արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- ֆինանսական ակտիվի պայմանների այնպիսի փոփոխություն, որը հանգեցնում է միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ հանդիսանալու չափանիշի հետ անհամապատասխանությանը:

Եթե դրամական հոսքերի վերափոխումը պայմանավորված է փոխառուի ֆինանսական դժվարություններով, ապա որպես կանոն վերափոխման նպատակն է առավելագույն չափով վերականգնել ակտիվը պայմանագրի սկզբնական պայմաններով, այլ ոչ՝ սկզբնավորել նոր ակտիվ նշանակալիորեն տարբեր պայմաններով: Եթե Խումբը մտադիր է այնպես վերափոխել ֆինանսական ակտիվը, որպեսզի ներվեն դրամական հոսքերը, ապա այն նախ դիտարկում է, արդյոք ակտիվի մի մասը պետք է դուրս գրվի նախքան վերափոխումը կատարելը (տես ստորև ներկայացված դուրսգրման քաղաքականությունը): Այս մոտեցումն ազդում է քանակական գնահատման արդյունքի վրա և նշանակում է, որ ապաճանաչման չափանիշները միշտ չէ որ բավարարվում են նման դեպքերում:

Խուճըն իրականացնում է նաև որակական գնահատում՝ վերափոխման նշանակալի լինելը գնահատելու համար:

Եթե ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով այլ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվի վերափոխումը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, Խուճըն նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը, կիրառելով ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը, և արդյունքում առաջացող ճշգրտումը ճանաչում է որպես վերափոխումից օգուտ կամ կորուստ շահույթում կամ վնասում: Լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվների համար վերափոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Վերափոխման շրջանակում ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար կամ ստացված վճար ճշգրտում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի մնացած ժամկետի ընթացքում:

Եթե նման վերափոխումն իրականացվում է փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, ապա օգուտը կամ կորուստը ներկայացվում է արժեքկումից կորուստների հետ միասին: Մյուս դեպքերում այն ներկայացվում է որպես արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ:

Հաստատուն տոկոսադրույքով վարկերի համար, որոնց դեպքում փոխառուն հնարավորություն ունի վաղաժամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց էական տուգանքի, Խուճըն հաշվառում է տոկոսադրույքի վերափոխումը մինչև ընթացիկ շուկայական տոկոսադրույքի մակարդակը՝ կիրառելով լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքների համար գործող ուղեցույցը: Սա նշանակում է, որ արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է առաջընթաց:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Խուճըն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ վերափոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ վերափոխված պարտավորության դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Այս դեպքում վերափոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և վերափոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վճարված հատուցումը ներառում է փոխանցված ոչ ֆինանսական ակտիվները (առկայության դեպքում) և ստանձնած պարտավորությունները, այդ թվում՝ նոր վերափոխված ֆինանսական պարտավորությունը:

Խուճըն իրականացնում է վերափոխման նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում՝ դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը: Խուճըն եզրահանգում է, որ վերափոխումը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական պարտավորության արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- փոխարկման հնարավորության ներառում,
- ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբեր են, եթե նոր պայմաններով դրամական հոսքերի գեղջված ներկա արժեքը, ներառյալ վճարված վճարները գուտ ստացված վճարներով և գեղջված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, նվազագույնը 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացած դրամական հոսքերի գեղջված ներկա արժեքից:

Եթե ֆինանսական պարտավորության վերափոխումը չի բավարարում ապաճանաչման պայմանները, պարտավորության ամորտիզացված արժեքը վերահաշվարկվում է, գեղջելով վերափոխված դրամական հոսքերը սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, և արդյունքում առաջացող օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Լողացող դրույքով ֆինանսական պարտավորությունների համար վերափոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները վերափոխման պահին: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճշգրտում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է

վերափոխված ֆինանսական ակտիվի մնացորդային ժամանակահատվածում: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճանաչվում է որպես պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի նշգրտում և ամորտիզացվում է վերափոխված ֆինանսական պարտավորության մնացորդային ժամանակահատվածում գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի վերահաշվարկի միջոցով:

iv. Արժեզրկում

Տես նաև Ծանոթագրություն 27 (գ):

Խումբը ճանաչում է կորստի պահուստ ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չչափվող հետևյալ ֆինանսական գործիքների համար.

- պարտքային գործիքներ հանդիսացող ֆինանսական ակտիվներ,
- գուտ ներդրումներ ֆինանսական վարձակալություններում,
- ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր և
- փոխատվության հանձնառություններ:

Բաժնային գործիքներում ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստ չի ճանաչվում:

Խումբը կորստի պահուստը չափում է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով, բացառությամբ հետևյալ գործիքների, որոնց համար վնասի գծով պահուստը չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով.

- պարտքային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք համարվում են ցածր պարտքային ռիսկ ունեցող հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և
- այլ ֆինանսական գործիքներ (բացառությամբ ֆինանսական վարձակալություններում գուտ ներդրումների), որոնց գծով պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն չի աճել սկզբնական ճանաչումից ի վեր (տես Ծանոթագրություն 27 (գ)):

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտագանցման ղեպքերից: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 1-ին փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են այն ակնկալվող պարտքային կորուստները, որոնք առաջանում են բոլոր հնարավոր պարտագանցման ղեպքերից ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի ընթացքում: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 2-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ (եթե պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, բայց ֆինանսական գործիքները պարտքային առումով արժեզրկված չեն) և 3-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ (եթե ֆինանսական գործիքները պարտքային առումով արժեզրկված են):

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները պարտքային կորուստների հավանականությամբ կշռված գնահատականն են և չափվում է հետևյալ կերպ.

- *ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված չեն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ*՝ որպես բոլոր դրամական պակասորդների ներկա արժեք (դրամական պակասորդը պայմանագրին համապատասխան Խմբին հասանելիք դրամական հոսքերի և Խմբի կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունն է),
- *ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ*՝ որպես համախառն հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեքի տարբերություն,
- *օգտագործված փոխառության հանձնառություններ*՝ որպես հետևյալ նշվածների միջև տարբերության ներկա արժեք՝ պայմանագրային դրամական հոսքերի, որոնք ենթակա են վճարման Խմբին, եթե օգտագործում է փոխառությունը ստանալու իրավունքը, և այն դրամական հոսքերի, որոնք Խումբն ակնկալում է ստանալ,
- *ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր*՝ որպես այն ակնկալվող վճարումների ներկա արժեք, որոնք փոխհատուցում են տիրապետողին կրած պարտքային կորուստը՝ հանած այն գումարները, որոնք Խումբը ակնկալում է հետ ստանալ:

Տես նաև Ծանոթագրություն 27 (գ):

Վերանայված պայմաններով ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերաբանակցվում են կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, գնահատվում է ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչելու անհրաժեշտությունը (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (ii)), և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափվում են հետևյալ կերպ.

- Եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասուրդի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 27 (գ)):
- Եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից առաջացող վերջնական դրամական հոսքեր՝ վերջինիս ապաճանաչման ժամանակ: Այս գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասուրդի հաշվարկում, որը գեղջվում է ապաճանաչման ակնկալվող ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվը՝ կիրառելով գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Խումբը գնահատում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները, իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները և զուտ ներդրումները ֆինանսական վարձակալություններում պարտքային առումով արժեզրկված լինելու տեսանկյունից: Ֆինանսական ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված է, եթե տեղի են ունեցել մեկ կամ ավելի դեպքեր, որոնք բացասական ազդեցություն ունեն այդ ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա:

Ֆինանսական ակտիվի պարտքային առումով արժեզրկված լինելու ապացույցներից են հետևյալ դեպքերի վերաբերյալ դիտելի տվյալները.

- փոխառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, ինչպիսին է պարտագանցումը կամ ժամկետանց դառնալը,
- Խմբի կողմից վարկի կամ փոխատվության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Խումբը այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի,
- հավանականությունը, որ փոխառուն կսնանկանա կամ այլ կերպ ֆինանսապես կվերակազմակերպվի, կամ
- արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը ֆինանսական դժվարությունների պատճառով:

Վարկը, որի պայմանները վերաբանակցվել են փոխառուի վիճակի վատթարացման պատճառով, սովորաբար համարվում է պարտքային առումով արժեզրկված, եթե գոյություն չունի ապացույց, որ պայմանագրային դրամական հոսքերը չստանալու ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ: Բացի այդ, ֆիզիկական անձանց տրվող վարկերի դեպքում պարտքային առումով արժեզրկված է համարվում 90 կամ ավելի օր ժամկետանց վարկը:

Պետական պարտատոմսերում ներդրման պարտքային առումով արժեզրկված լինելը գնահատելիս Խումբը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- Վարկունակության շուկայական գնահատականը՝ արտացոլված պարտատոմսերի եկամտաբերությունում:
- Վարկունակության վարկանիշային գործակալությունների գնահատումները:
- Նոր պարտքի թողարկման համար կապիտալի շուկաներ մուտք գործելու երկրի կարողությունը:
- Պարտքի պայմանների վերանայման հավանականությունը, որի արդյունքում տիրապետողները կարող են վնաս կրել պարտքը կամավոր կամ պարտադիր կերպով ներելու պատճառով:
- Գործող միջազգային աջակցման մեխանիզմները, որոնք թույլ են տալիս որպես «վերջին հնարավոր վարկատու» տվյալ երկրին տրամադրել անհրաժեշտ աջակցություն, ինչպես նաև կառավարությունների և գործակալությունների հրապարակային հայտարարություններում նշված այդ մեխանիզմները կիրառելու մտադրությունը: Սա ներառում է նշված մեխանիզմների աշխատանքի արդյունավետության և, անկախ քաղաքական մտադրություններից, պահանջվող չափանիշները բավարարելու կարողության առկայության գնահատումը:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով կորստի պահուստը ներկայացվում է ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում հետևյալ կերպ.

- *ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ՝* որպես նվազեցում ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից,
- *փոխատվության հանձնառություններ և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր՝* սովորաբար որպես պահուստ,
- *երբ ֆինանսական գործիքը ներառում է թե՛ օգտագործված և թե՛ չօգտագործված բաղադրիչ, և Խտւմբը չի կարող նույնականացնել փոխատվության հանձնառության բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներն օգտագործված բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներից առանձին՝* Խտւմբը ներկայացնում է ընդհանուր կորստի պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Ընդհանուր գումարը ներկայացվում է որպես նվազեցում օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքից: Կորստի պահուստի ավելցուկը օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ ներկայացվում է որպես պահուստ, և
- *իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ՝* ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում կորստի պահուստ չի ճանաչվում, քանի որ այս ակտիվների համար հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է: Այնուամենայնիվ, կորստի պահուստը բացահայտվում և ճանաչվում է իրական արժեքի փոփոխությունների գծով պահուստում:

Դուրսգրումներ

Վարկերը և պարտքային արժեթղթերը դուրս են գրվում (ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն), երբ գոյություն չունի ամբողջությամբ վերցրած ֆինանսական ակտիվը կամ դրա մի մասը վերականգնելու ողջամիտ ակնկալիք: Դուրսգրումը սովորաբար իրականացվում է այն դեպքում, երբ Խտւմբը որոշում է, որ փոխառուն չունի այնպիսի ակտիվներ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնցից կարող է ստանալ բավարար դրամական հոսքեր դուրսգրման ենթակա գումարները մարելու համար: Այս գնահատումն իրականացվում է առանձին յուրաքանչյուր ակտիվի համար:

Նախկինում դուրսգրված գումարների փոխհատուցումը ներառվում է «ֆինանսական գործիքների արժեքկումից կորուստներ» հոդվածում՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում:

Դուրսգրված ֆինանսական ակտիվների գծով կարող են դեռևս կիրառվել հարկադիր միջոցներ/պարտքերի գանձման միջոցներ՝ վճարման ենթակա գումարների փոխհատուցման Խմբի ընթացակարգերի հետ համապատասխանությունն ապահովելու համար:

Ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի մաս չհանդիսացող ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր

Խտւմբը գնահատում է, արդյոք ֆինանսական երաշխավորության պայմանագիրը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, որը հաշվառվում է որպես այդ գործիքի բաղադրիչ, թե առանձին հաշվառվող պայմանագիր: Այս գնահատումն իրականացնելիս Խտւմբը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- արդյոք երաշխավորությունը նախատեսված է պարտքային գործիքի պայմանագրի պայմաններով,
- արդյոք երաշխավորությունը պահանջվում է պարտքային գործիքի պայմանագիրը կարգավորող օրենքներով և կանոնակարգերով,
- արդյոք երաշխավորության պայմանագիրը կնքվել է պարտքային գործիքի պայմանագրի հետ նույն ժամանակ և հաշվի առնելով վերջինիս պայմանները և
- արդյոք երաշխավորությունը տրամադրվել է փոխառուի մայր կազմակերպության կամ փոխառուի խմբի անդամ հանդիսացող որևէ այլ կազմակերպության կողմից:

Եթե Խտւմբը որոշում է, որ փոխառությունը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչման հետ կապված վճարվելիք ցանկացած հավելավճար հաշվառվում է որպես այդ ակտիվի ձեռքբերման գործարքի գծով ծախսում: Պարտքային

գործիքի իրական արժեքը և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս Խուժըրը հաշվի է առնում երաշխավորությամբ ապահովվող պաշտպանության ազդեցությունը:

Եթե Խուժըրը որոշում է, որ փոխառությունը չի հանդիսանում պարտքային գործիքի անբաժանելի տարր, ապա այն ճանաչում է ակտիվ, որն իրենից ներկայացնում է երաշխավորության հավելավճարի գծով կանխավճար, և պարտքային կորուստների դիմաց փոխհատուցում ստանալու իրավունք: Կանխավճարի տեսքով վճարված հավելավճարի գծով ակտիվը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվը, որի համար ստացվել է երաշխավորությունը, ոչ պարտքային առումով արժեզրկված է և ոչ էլ ենթարկվել է պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի երաշխավորությունը ստանալու պահին: Այս ակտիվները ճանաչվում են «այլ ակտիվներ» հոդվածի կազմում: Խուժըրը փոխհատուցման իրավունքի գծով օգուտները կամ կորուստները ներկայացնում է շահույթում կամ վնասում՝ «պարտքային ֆինանսական ակտիվների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածում:

(գ) Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում «հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ» հոդվածը ներառում է.

- ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերը, ֆակտորինգի գծով դերիտորական պարտքերը և ակրեդիտիվների գծով դերիտորական պարտքերը (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (i)), որոնք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, իսկ հետագայում՝ ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, և
- գուտ ներդրումները ֆինանսական վարձակալությունում:

(ե) Ավանդներ, թողարկված պարտքային արժեթղթեր և ստորադաս պարտավորություններ

Ավանդները, թողարկված պարտքային արժեթղթերը և ստորադաս պարտավորությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ հանած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, և հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով, կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Խուժըրը պարտավորությունները նախորոշում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

(ը) Ֆինանսական երաշխավորություններ և փոխատվության հանձնառություններ

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրով Խմբից պահանջվում է կատարել սահմանված վճարումներ՝ փոխհատուցելու համար վնասը, որը կրում է այդ պայմանագրի տիրապետողը՝ որոշակի դերիտորի կողմից պարտքային գործիքի պայմանների համաձայն վճարումը ժամանակին չկատարելու հետևանքով: Փոխատվության հանձնառություններն իրենցից ներկայացնում են նախապես սահմանված պայմաններով վարկ տրամադրելու կայուն հանձնառություններ:

Ֆինանսական երաշխավորությունները կամ շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով փոխառություն տրամադրելու հանձնառությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով: Հետագայում դրանք չափվում են հետևյալ նշվածներից ավելի բարձրով՝ ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն որոշված կորստի պահուստից (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (iv)) և սկզբնապես ճանաչված գումարից՝ հանած, երբ տեղին է, ՖՀՄՍ 15-ի սկզբունքներին համապատասխան ճանաչված եկամտի կուտակային գումարը:

Խուժըրը չունի իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող փոխատվության հանձնառություններ:

Այլ փոխատվության հանձնառությունների համար Խուժըրը ճանաչում է կորստի պահուստ (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (iv)) ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն:

Ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով առաջացող պարտավորությունները ներառվում են պահուստների կազմում:

(թ) Հետզնման և հակադարձ հետզնման պայմանագրեր

Վաճառքի և հետզնման պայմանագրերով («ռեպո») վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում, իսկ պայմանագրային կողմի պարտավորությունը ներառվում է ռեպո գործարքների գծով կրեդիտորական պարտքերի կազմում:

Վաճառքի և հետգնման գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային ծախս և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Հետադարձ վաճառքի պայմանագրերով («հակադարձ ռեպո») ձեռք բերված արժեթղթերը գրանցվում են որպես հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր: Ձեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հետադարձ վաճառքի պայմանագրով ձեռք բերված ակտիվները վաճառվում են երրորդ անձանց, արժեթղթերը վերադարձնելու պարտավորությունն արտացոլվում է որպես առևտրական նպատակով պահվող պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

(ժ) Հիմնական միջոցներ

(i) Սեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետներ ունեցող նշանակալի մասերից, այդ մասերը հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

(ii) Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով առանձին ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռքբերման ամսաթվից, իսկ սեփական ուժեղով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններիս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

- վարձակալված գույքի բարելավում	5-ից 20 տարի
- համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ	5-ից 10 տարի
- տնտեսական գույք	5-ից 10 տարի
- փոխադրամիջոցներ	7 տարի

(բ) Ոչ նյութական ակտիվներ

Ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Համակարգչային ծրագրերի լիցենզիաների ձեռքբերման և ներդրման ծախսումները կապիտալացվում են համապատասխան ոչ նյութական արժեքի ինքնարժեքին:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները կազմում են 1-ից 10 տարի:

(լ) Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչվում է, երբ ԽՈՒՄԸ ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունն էական է, պահուստները որոշվում են զեղչելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերը զեղչման միջև հարկումը դրույթով, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և, կիրառելիության դեպքում, պարտավորությանը հատուկ ռիսկերը:

(խ) Բաժնետիրական կապիտալ

(i) Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսումները, ներառյալ հարկերը, ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում:

(ii) Էմիսիոն եկամուտ

Թողարկված բաժնետոմսերի անվանական արժեքից ավել վճարվող գումարը ճանաչվում է որպես էմիսիոն եկամուտ:

(iii) Ծահարաժիններ

Ծահարաժիններ հայտարարելու և վճարելու Խմբի կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Սովորական բաժնետոմսերի գծով շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակաշրջանում, երբ հայտարարվում են:

(ծ) Առգրավված գրավ

Առգրավված գույքը հաշվառվում է սկզբնական արժեքից և գույք իրացման արժեքից նվազագույնով:

(կ) Ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկված լինելու հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից՝ հանած վաճառքի ծախսումները, և օգտագործման արժեքից առավելագույնը:

Օգտագործման արժեքը գնահատելիս գնահատված ապագա դրամական հոսքերը գեղջվում են մինչև իրենց ներկա արժեքը՝ օգտագործելով գեղջման մինչև հարկումը դրույքը, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և ակտիվին հատուկ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքերից մեծապես անկախ դրամական միջոցների ներհոսքեր չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե տեղի են ունեցել փոփոխություններ փոխհատուցվող գումարը որոշելիս օգտագործված գնահատականներում: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որքանով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չի գերազանցում այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ (առանց համապատասխան մաշվածության կամ ամորտիզացիայի), եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

(հ) Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթ

Խումբը ներկայացնում է մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային և նոսրացված շահույթի վերաբերյալ տվյալներ իր սովորական բաժնետոմսերի համար: Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթը հաշվարկվում է Խմբի սովորական բաժնետոմսերի տիրապետողներին վերագրվող շահույթը կամ վնասը բաժանելով այդ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թվին՝ ճշգրտված Խմբին պատկանող իր սեփական բաժնետոմսերի թվով: Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող նոսրացված շահույթը որոշվում է ճշգրտելով Խմբի սովորական բաժնետոմսերի տիրապետողներին վերագրվող շահույթը կամ վնասը և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետոմսերի կշռված միջին թիվը՝ ճշգրտված Խմբին պատկանող իր սեփական բաժնետոմսերի թվով՝ բոլոր նոսրացնող պոտենցիալ սովորական բաժնետոմսերի ազդեցությունը հաշվի առնելու համար, որոնք իրենցից ներկայացնում են աշխատակիցներին տրամադրված փոխարկելի պարտատոմսերը և բաժնետոմսերի օպցիոնները:

(ձ) Սեզմենտային հաշվետվություններ

Գործառնական սեզմենտը Խմբի բաղադրիչ է, որը ներգրավված է ձեռնարկատիրական գործունեություններում, որոնցից կարող է վաստակել հասույթներ և կրել ծախսեր (ներառյալ Խմբի այլ բաղադրիչների հետ գործառնություններից հասույթները և ծախսերը), որի գործառնական արդյունքները կանոնավոր կերպով վերանայվում են Տնօրինության կողմից՝ սեզմենտին միջոցների բաշխման վերաբերյալ որոշում կայացնելու և դրա գործունեության արդյունքները գնահատելու նպատակով, և որի գծով առկա է առանձին ֆինանսական տեղեկատվություն: Խմբի սեզմենտային հաշվետվությունները հիմնված են հետևյալ գործառնական սեզմենտների վրա՝ մանրամասն բանկային գործունեություն, կորպորատիվ և ներդրումային բանկային գործունեություն, առևտրային բանկային գործունեություն:

(ղ) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի հոդվածներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ գործարքներին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը հարկի այն գումարն է, որն ակնկալվում է վճարել տարվա հարկվող եկամտի գծով՝ կիրառելով այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և ներառում է նախորդ տարիների համար վճարման ենթակա հարկի գծով ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլվելու նպատակով որոշվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չեն ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման ժամանակ, որն ազդեցություն չունի ո՛չ հաշվապահական և ո՛չ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ ճանաչվում են չօգտագործված հարկային վնասների, չօգտագործված հարկային զեղչերի և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով այն չափով, որով հավանական է, որ Խումբն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց դրանք կարող են օգտագործվել: Ապագա հարկվող շահույթը որոշվում է հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների մարումից առաջացող գումարի հիման վրա: Եթե հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գումարը բավարար չէ հետաձգված հարկային ակտիվն ամբողջությամբ ճանաչելու համար, դիտարկվում է գոյություն ունեցող ժամանակավոր տարբերությունների մարումներով ճշգրտված ապագա հարկվող շահույթը, որը որոշվում է Խմբի գործարար ծրագրերի հիման վրա: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ համապատասխան հարկային օգուտը կիրացվի: Այս նվազեցումները վերականգնվում են, եթե մեծանում է ապագա հարկվող շահույթ ստանալու հավանականությունը:

Չճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվները վերագնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և ճանաչվում են այն չափով, որով հավանական է, որ Խումբն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող է դրանք օգտագործվել:

Հետաձգված հարկը չափվում է օգտագործելով հարկի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կառաջանան կախված այն եղանակից, որով Խումբը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

(ճ) Վարձակալություն

Պայմանագրի սկզբում Խումբը որոշում է, թե՞ արդյոք պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն: Պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն, եթե այդ պայմանագրով հատուցման դիմաց՝ որպես փոխանակում որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում փոխանցվում է որոշակիացված ակտիվի օգտագործման հսկողության իրավունքը:

(i) Խումբը՝ որպես վարձակալ

Վարձակալության բաղադրիչ պարունակող պայմանագրի սկզբում կամ փոփոխության դեպքում, Խումբը վերագրում է պայմանագրում սահմանված հատուցումը վարձակալության յուրաքանչյուր բաղադրիչի վրա՝ հիմք ընդունելով վարձակալության բաղադրիչի առանձին գինը:

Խումբը ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը սկզբնապես չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ներառում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական գումարը՝ ճշգրտված վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին կամ դրանից առաջ կատարված վարձավճարների մատով, գումարած կրած սկզբնավորման ցանկացած ուղղակի ծախսումները և հիմքում ընկած ակտիվի ապատեղակայման և քանդման, կամ վերջինիս վերականգնման, կամ դրա զբաղեցրած տեղանքի վերականգնման գնահատված ծախսումները՝ հանած ստացված ցանկացած վարձակալության խրախուսումները:

Հետագայում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային հիմունքով՝ վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև ժամկետի ավարտը, եթե վարձակալությամբ Խմբին չեն փոխանցվում հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության իրավունքը վարձակալության ժամկետի ավարտին, կամ եթե ակտիվի օգտագործման իրավունքի արժեքը չի արտացոլում, որ Խումբը կիրառորժի գնման օպցիոնը: Այդ դեպքում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է հիմքում ընկած ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում, որը որոշվում է նույն հիմունքով, որը կիրառվում է հիմնական միջոցների համար: Բացի այդ, օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը պարբերաբար նվազեցվում է արժեզրկումից կորուստների չափով, վերջիններիս առկայության դեպքում, և ճշգրտվում է վարձակալության գծով պարտավորության որոշ վերաչափումների մատով:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է այն վարձավճարների ներկա արժեքով, որոնք չեն վճարվել մեկնարկի ամսաթվին՝ գեղջված վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքով, կամ Խմբի լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքով, եթե այդ դրույքը չի կարելի հեշտությամբ որոշել: Որպես կանոն, Խումբը որպես գեղջման դրույք կիրառում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Խումբը որոշում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը, հիմք ընդունելով տարբեր արտաքին ֆինանսական աղբյուրներից ստացված տոկոսադրույքները, և կատարում է որոշ ճշգրտումներ արտացոլելու համար վարձակալության պայմանները և վարձակալված ակտիվի տեսակը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվում են հետևյալ վարձավճարները.

- հաստատուն վճարումները, ներառյալ ըստ էության հաստատուն վճարումները,
- վարձակալության փոփոխուն վճարումները, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, և որոնք սկզբնապես չափվել են՝ կիրառելով մեկնարկի ամսաթվին գործող ինդեքսը կամ դրույքը,
- գումարները, որոնք, ինչպես ակնկալվում է կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո և
- գնման օպցիոնի իրագործման գինը, եթե Խումբը խելամտորեն համոզված է, որ կիրառորժի այդ օպցիոնը, վարձավճարներն օպցիոնով նախատեսված նորացման ժամանակաշրջանի համար, եթե Խումբը խելամտորեն համոզված է, որ կիրառորժի այդ երկարաձգման օպցիոնը, ինչպես նաև վարձակալությունը դադարեցնելու հետ կապված տուգանքները, եթե Խումբը խելամտորեն համոզված է, որ վաղաժամ չի դադարեցնի վարձակալությունը:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը չափվում է ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Այն վերաչափվում է, եթե առկա է ապագա վարձավճարների փոփոխություն՝ որպես ինդեքսի կամ դրույքի փոփոխության արդյունք, առկա է մնացորդային արժեքի երաշխիքի շրջանակներում վճարման ենթակա գումարների Խմբի գնահատականի փոփոխություն, եթե Խումբը փոխում է գնման, երկարաձգման կամ դադարեցման օպցիոնն իրագործելու իր գնահատականը, կամ եթե առկա է վերանայված ըստ էության հաստատուն վարձավճար:

Եթե վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափվում է այս եղանակով, կատարվում է համապատասխան ճշգրտում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի գծով, կամ գրանցվում է շահույթում կամ վնասում, եթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև զրո:

Խումբը որոշել է չճանաչել օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ փոքրարժեք ակտիվների և կարճաժամկետ վարձակալությունների համար: Այս վարձակալությունների գծով վարձավճարները Խումբը ճանաչում է որպես ծախս գծային մեթոդով վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

(ii) Խումբը՝ որպես վարձատու

Վարձակալության բաղադրիչ պարունակող պայմանագրի սկզբում կամ փոփոխության դեպքում, Խումբը վերագրում է պայմանագրում սահմանված հատուցումը վարձակալության յուրաքանչյուր բաղադրիչի վրա՝ հիմք ընդունելով վարձակալության բաղադրիչի առանձին գինը: Երբ Խումբը հանդես է գալիս որպես վարձատու, այն վարձակալության սկզբում որոշում է, թե արդյոք վարձակալությունը հանդիսանում է ֆինանսական կամ գործառնական վարձակալություն:

Վարձակալությունը դասակարգելու համար Խումբը գնահատում է, արդյոք վարձակալությամբ փոխանցվում են հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերը և հատույցները, որի դեպքում վարձակալությունը դասակարգվում է որպես ֆինանսական, իսկ հակառակ դեպքում՝ որպես գործառնական վարձակալություն: Այս գնահատումն իրականացնելիս Խումբը դիտարկում է որոշ ցուցանիշներ, մասնավորապես, արդյոք վարձակալության ժամկետի մեջ է ներառվում ակտիվի տնտեսական ծառայության մեծ մասը:

Եթե պայմանագիրը պարունակում է վարձակալության և ոչ վարձակալության բաղադրիչներ, Խումբը կիրառում է ՖՀՄՍ 15-ը պայմանագրում սահմանված հատուցումը վերագրելու համար:

Գործառնական վարձակալության գծով ստացված վարձավճարները Խումբը ճանաչում է որպես եկամուտ գծային մեթոդով վարձակալության ժամկետի ընթացքում՝ «այլ հասույթի» կազմում:

(մ) Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Մի շարք նոր ստանդարտներ գործում են 2022թ. հունվարի 1-ից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, և թույլատրվում է այդ ստանդարտների վաղաժամ կիրառումը: Այնուամենայնիվ, այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Խումբը վաղաժամ չի կիրառել նոր կամ փոփոխված ստանդարտները:

(i) Պարտավորությունների դասակարգումը ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ դասերի (ՀՀՄՍ 1 փոփոխություններ)

2020թ-ին հրապարակված փոփոխությունները նպատակ ունեն պարզաբանել պարտավորության ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ լինելը որոշելու պահանջները, և կիրառելի են 2023թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Այնուամենայնիվ, Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհուրդը հետագայում առաջարկել է կատարել լրացուցիչ փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1-ում և հետաձգել 2020թ-ին ընդունված փոփոխությունների ուժի մեջ մտնելու ժամկետը մինչև 2024թ. հունվարի 1-ը: Այս շարունակական փոփոխությունների պատճառով Խումբը չի կարողացել որոշել այս փոփոխությունների ազդեցությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա դրանց սկզբնական կիրառման ժամանակաշրջանում: Խումբը հետևում է զարգացումներին:

(ii) Այլ ստանդարտներ

Ստորև ներկայացված նոր կամ փոփոխված ստանդարտներն ըստ ակնկալիքների նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- Մեկ գործարքից առաջացած ակտիվներին և պարտավորություններին վերաբերող հետաձգված հարկ (ՀՀՄՍ 12 փոփոխություններ). Փոփոխությունն ըստ ակնկալիքների նշանակալի ազդեցություն չի ունենա, քանի որ Խումբը հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները բացահայտել է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներից և

վարձակալության գծով պարտավորություններից առանձին նախորդ տարվա համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում (Ծանոթագրություն 11):

- ՖՀՄՄ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր» և ՖՀՄՄ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր» փոփոխություններ. Խումբն իրականացրել է կատարողական երաշխիքների իր պորտֆելի վերլուծություն և եզրահանգել է, որ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա կատարողական երաշխիքներն իրենցից ապահովագրության պայմանագրեր չեն ներկայացնում՝ ՖՀՄՄ 17-ի «Ապահովագրության պայմանագրեր» պահանջների համաձայն:
- Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտում (ՀՀՄՄ 1-ի և ՖՀՄՄ վերաբերյալ գործանական առաջարկներ 2-ի փոփոխություններ),
- Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանում (ՀՀՄՄ 8-ի փոփոխություններ):

4 Չուտ տոկոսային եկամուտ

	01/10/2023/ 31/12/2023	01/01/2023/ 31/12/2023	01/10/2022/ 31/12/2022	01/01/2022/ 31/12/2022
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ				
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ				
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	26,440,586	91,668,761	18,966,917	70,542,270
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	2,138,725	10,138,779	1,949,622	5,239,964
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր	491,975	2,096,458	833,743	2,103,112
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	556,873	2,015,845	366,418	1,005,549
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր	287,094	978,263	200,359	869,634
Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքեր	22,845	146,846	102,104	437,229
Այլ	19,509	52,987	9,651	24,439
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ	29,957,607	107,097,939	22,428,814	80,222,197
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ				
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	625,937	2,742,266	752,971	1,946,890
Ընդամենը արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ	30,583,544	109,840,205	23,181,785	82,169,087
Այլ տոկոսային եկամուտ				
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	1,082,646	3,459,975	645,337	2,240,540
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	340,690	1,370,188	655,259	1,551,415
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	3,325	95,708	16,227	159,640
Ընդամենը այլ տոկոսային եկամուտ	1,426,661	4,925,871	1,316,823	3,951,595
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ	32,010,205	114,766,076	24,498,608	86,120,682
Տոկոսային ծախս				
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	6,941,453	23,979,927	4,744,358	18,359,801
Այլ փոխառություններ և ստորադաս փոխառություններ	1,173,896	5,592,123	1,830,302	6,813,871
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	1,544,370	5,611,828	1,349,568	6,052,010
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	573,374	2,654,886	728,038	2,537,756
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	328,852	1,297,819	334,458	1,343,001
Հետզնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	80,811	407,315	14,794	276,366

Ակրեդիտիվների և տրամադրված երաշխավորությունների գծով կրեդիտորական պարտքեր	36,393	197,278	115,147	364,028
Ընդամենը տոկոսային ծախս	10,679,149	39,741,176	9,116,665	35,746,833
Չուտ տոկոսային եկամուտ	21,331,056	75,024,900	15,381,943	50,373,849

5 Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով զուտ եկամուտ

Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով եկամուտ	01/10/2023/ 31/12/2023	01/01/2023/ 31/12/2023	01/10/2022/ 31/12/2022	01/01/2022/ 31/12/2022
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Պլաստիկ քարտերի սպասարկման ծառայություններ	2,592,910	9,355,195	2,014,630	6,504,330
Դրամական փոխանցումներ	1,184,164	3,625,441	622,662	1,706,323
Կանխիկացման, հաշիվների և հեռավար համակարգի սպասարկման ծառայություններ	486,296	1,909,068	504,234	1,980,166
Երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների տրամադրում	377,280	1,142,720	177,014	705,193
Բրոքերային ծառայություններ և անդերրայթինգ	301,814	568,977	49,585	223,830
Վճարահաշվարկային գործառնություններ	80,369	285,264	73,372	300,696
Այլ	16,780	80,743	13,546	52,260
Ընդամենը միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով եկամուտ	5,039,613	16,967,408	3,455,043	11,472,798

Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով ծախս

Պլաստիկ քարտերի սպասարկման ծառայություններ	735,610	2,542,274	522,051	1,712,268
Դրամական փոխանցումներ	130,852	460,047	96,733	423,873
ՀՀ ԿԲ-ի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների հետ կանխիկ և անկանխիկ գործառնություններ	36,083	117,199	32,893	338,220
Երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների ստացում	6,173	33,119	7,222	39,496
Այլ	9,192	48,179	9,161	38,806
Ընդամենը միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով ծախս	917,910	3,200,818	668,060	2,552,663
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով զուտ եկամուտ	4,121,703	13,766,590	2,786,983	8,920,135

6 Չուտ օգուտ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով

	01/10/2023/ 31/12/2023 հազ. դրամ	01/01/2023/ 31/12/2023 հազ. դրամ	01/10/2022/ 31/12/2022 հազ. դրամ	01/01/2022/ 31/12/2022 հազ. դրամ
Չուտ օգուտ/(վնաս) արժույթային ածանցյալ գործիքների գծով	(992,415)	997,588	(900,419)	4,824,124
Չուտ օգուտ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի գծով	250,823	772,677	573,811	1,051,650
	(741,592)	1,770,265	(326,608)	5,875,774

7 Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից

	01/10/2023/ 31/12/2023 հազ. դրամ	01/01/2023/ 31/12/2023 հազ. դրամ	01/10/2022/ 31/12/2022 հազ. դրամ	01/01/2022/ 31/12/2022 հազ. դրամ
Չուտ օգուտ սիոթ գործարքներից	7,437,558	24,168,686	14,890,359	41,806,684
Չուտ վնաս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերազնահատումից	281,269	(1,605,837)	729,380	(6,346,184)
	7,718,827	22,562,849	15,619,739	35,460,500

8 Այլ գործառնական զուտ եկամուտներ և ծախսեր

	01/10/2023/ 31/12/2023 հազ. դրամ	01/01/2023/ 31/12/2023 հազ. դրամ	01/10/2022/ 31/12/2022 հազ. դրամ	01/01/2022/ 31/12/2022 հազ. դրամ
Այլ գործառնական եկամուտ				
Եկամուտ ապահովագրական գործակալությունից	34,361	157,429	27,820	131,077
Չուտ եկամուտ առգրավված ակտիվների վաճառքից	7,024	128,557	65,177	284,538
Եկամուտ պահատուփերից	27,559	100,958	23,088	81,315
Եկամուտ խորհրդատվական ծառայություններից	24,054	96,021	18,008	188,882
Եկամուտ տեղեկանքների տրամադրումից և այլ ծառայություններից	17,960	66,752	-	1,776
Եկամուտ դատական գործերի համար ստացված հատուցումներից	60,429	70,117	-	-
Եկամուտ վճարային տերմինալներից	23,306	34,484	11,669	53,319
Եկամուտ ապահովագրական փոխհատուցումներից	18,985	21,393	15,368	31,788
Այլ	10,092	47,878	4,936	31,986
Ընդամենը այլ գործառնական եկամուտ	223,770	723,589	166,066	804,681

Այլ գործառնական ծախսեր	01/10/2023/ 31/12/2023	01/01/2023/ 31/12/2023	01/10/2022/ 31/12/2022	01/01/2022/ 31/12/2022
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Վճարային համակարգերի գծով ծախսեր	910,963	3,273,404	704,388	2,127,002
Երաշխիքային վճարներ ավանդների հատուցումը երաշխավորող պետական հիմնադրամին	382,040	1,249,750	229,377	833,975
Ծրագրային ապահովման սպասարկում	369,621	1,082,065	140,958	481,184
Գրավի գրանցման ծախսեր	115,694	368,554	55,175	318,417
Փոստային ծառայությունների վճար	43,532	157,461	29,666	117,157
Վարկային ռեզիստրի գծով ծախսեր	27,815	127,824	33,971	111,652
Բանկոմատների սպասարկման ծախսեր	33,304	124,878	30,483	118,114
Բրոքերային ծառայությունների վճարներ	32,782	122,414	15,565	78,305
Ինկասացիա	33,530	120,638	23,808	93,935
Պահառուական ծառայություններ	32,985	111,352	29,451	88,943
Ֆինանսական համակարգի հաշտարար	31,579	106,189	27,397	88,568
Բաժանորդային վճար	9,281	100,678	32,858	37,957
Վճարված տույժեր և տուգանքներ	22,520	89,687	12,312	94,568
Այլ	567,807	866,249	106,684	336,125
Ընդամենը այլ գործառնական ծախսեր	2,613,453	7,901,143	1,472,093	4,925,902

9 Չուտ արժեզրկումից կորուստներ ֆինանսական գործիքների գծով

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի ավարտված ժամանակահատվածի համար շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում գրանցված ֆինանսական գործիքների գծով արժեզրկումից կորուստները:

հազ. դրամ	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(2,383)	-	-	(2,383)
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	17,418	-	-	17,418
Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	668,042	603,396	3,817,972	5,089,410
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	156,723	(8,152)	(123,598)	24,973
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր	11,904	-	-	11,904
Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքեր	(10,486)	-	-	(10,486)
Անորոշիվացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	(113,117)	-	-	(113,117)
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	45,289	-	-	45,289
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	47,069	345	(48,544)	(1,130)
Փոխատվության հանձնառություններ	359,359	(1,868)	2,504	359,995
Ընդամենը ծախս պարտքային կորուստների գծով	1,179,818	593,721	3,648,334	5,421,873

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի ավարտված ժամանակահատվածի համար շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում գրանցված ֆինանսական գործիքների գծով արժեզրկումից

կորուստները:

հազ. դրամ	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(37,914)	-	-	(37,914)
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով դերիտորական պարտքեր	-	-	-	-
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	78,434	-	-	78,434
Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	39,556	(2,304,726)	6,267,598	4,002,428
Ֆինանսական վարձակալության գծով դերիտորական պարտքեր	(1,153)	5,245	224,921	229,013
Ֆակտորինգի գծով դերիտորական պարտքեր	(3,593)	-	-	(3,593)
Ակրեդիտիվների գծով դերիտորական պարտքեր	(26,061)	-	-	(26,061)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	201,875	-	-	201,875
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	57,293	-	-	57,293
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	5,308	(408)	22,992	27,892
Փոխատվության հանձնառություններ	62,578	213	(4,444)	58,347
Ընդամենը ծախս պարտքային կորուստների գծով	376,323	(2,299,676)	6,511,067	4,587,714

10 Վարչական ծախսեր

	01/10/2023/ 31/12/2023 հազ. դրամ	01/01/2023/ 31/12/2023 հազ. դրամ	01/10/2022/ 31/12/2022 հազ. դրամ	01/01/2022/ 31/12/2022 հազ. դրամ
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	1,110,066	4,277,858	1,011,114	3,803,129
Մասնագիտական ծառայություններ	514,159	1,194,474	442,136	772,692
Գովազդ և շուկայավարում	279,083	1,148,696	330,500	911,886
Անձնակազմի վերապատրաստման և այլ ծախսեր	308,423	1,070,497	158,172	467,636
Վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	261,987	685,405	99,818	407,416
Չփոխհատուցվող հարկեր վարձակալության պայմանագրերի գծով	88,725	363,184	91,538	364,565
Անվտանգության ծառայություն	95,019	334,924	71,730	264,160
Վարձակալության գծով այլ ծախսեր	80,418	285,905	49,738	189,222
Բարեգործություն և հովանավորություն	226,259	264,508	150,527	180,145
Կապի և տեղեկատվական ծառայություններ	98,924	243,724	49,751	202,366
Գործուղումների և ներկայացուցչական ծախսեր	90,770	213,473	88,695	162,024
Էլեկտրականության և կոմունալ ծախսեր	33,768	141,868	31,808	129,234
Վարկերի վերադարձման գծով ծախսեր	22,817	102,915	34,262	225,106
Ապահովագրություն	22,749	97,692	23,979	101,433
Գրասենյակային ծախսեր	23,640	73,012	16,284	73,681
Հարկեր՝ բացառությամբ աշխատավարձի գծով հարկերի և շահութահարկի	19,829	57,217	14,931	53,058
Այլ	76,448	272,450	95,957	308,815
	3,353,084	10,827,802	2,760,940	8,616,568

11 Ծահույթահարկի գծով ծախս

	01/10/2023/ 31/12/2023 հազ. դրամ	01/01/2023/ 31/12/2023 հազ. դրամ	01/10/2022/ 31/12/2022 հազ. դրամ	01/01/2022/ 31/12/2022 հազ. դրամ
Ընթացիկ տարվա հարկի գծով ծախս	3,962,152	10,940,181	4,476,951	13,468,895
Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություններ՝ ժամանակավոր տարբերությունների առաջացման և հակադարձման հետևանքով	(541,167)	318,593	(767,822)	(2,869,264)
Ընդամենը ծախս շահութահարկի գծով	3,420,985	11,258,774	3,709,129	10,599,631

2023թ-ին ընթացիկ հարկի կիրառելի դրույքաչափը կազմում է 18% (2022թ. համեմատ փոփոխություն տեղի չի ունեցել):

Արդյունավետ հարկային դրույքաչափի համադրում դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	01/01/2023 31/12/2023 հազ. դրամ	%	01/01/2022 31/12/2022 հազ. դրամ	%
Ծահույթ մինչև շահութահարկով հարկումը	57,310,607		54,868,918	
Ծահութահարկ՝ հաշվարկված հարկի կիրառելի դրույքաչափով	(10,315,909)	(18.0)%	(9,876,405)	(18.0)%
Չնվազեցվող ծախսեր	(942,865)	(1.65)%	(723,226)	(1.32)%
Ընդամենը ծախս շահութահարկի գծով	(11,258,774)	(19.65)%	(10,599,631)	(19.32)%

(ա) Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլելու նպատակով որոշված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են զուտ հետաձգված հարկային ակտիվ և զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն համապատասխանաբար 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Գործող հարկային օրենսդրության համաձայն՝ նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները մարման ժամկետ չունեն:

Ստորև ներկայացված են ժամանակավոր տարբերությունների փոփոխությունները 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակահատվածների ընթացքում:

հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբեր 2023թ.
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	(122,519)	(68,222)	-	(190,741)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	307,434	31,325	(123,278)	215,481
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(1,515,773)	(501,328)	-	(2,017,101)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական գործիքներ և պահուստներ	43,702	4,453	-	48,155
Հիմնական միջոցներ	72,081	7,345	-	79,426
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ	(1,900,615)	(183,927)	-	(2,084,542)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	2,133,370	235,103	-	2,368,473
Այլ ակտիվներ	49,047	4,998	-	54,045
Այլ պարտավորություններ	3,492,225	160,702	-	3,652,927
Այլ փոխառություններ	(88,735)	(9,042)	-	(97,777)
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	2,470,217	(318,593)	(123,278)	2,028,346

հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	1,011	(123,530)	-	(122,519)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	66,849	(24,412)	264,997	307,434
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(1,796,396)	280,623	-	(1,515,773)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական գործիքներ և պահուստներ	(168,926)	212,628	-	43,702
Հիմնական միջոցներ	34,526	37,555	-	72,081
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ	(2,009,359)	108,744	-	(1,900,615)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	2,179,136	(45,766)	-	2,133,370
Այլ ակտիվներ	28,848	20,199	-	49,047
Այլ պարտավորություններ	1,089,650	2,402,575	-	3,492,225
Այլ փոխառություններ	(89,383)	648	-	(88,735)
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ/ (պարտավորություն)	(664,044)	2,869,264	264,997	2,470,217

Գործող հարկային օրենսդրության համաձայն՝ նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները մարման ժամկետ չունեն: Հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվել են այնքանով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի ապագա հարկվող շահույթ, որի դիմաց Խումբը կկարողանա օգտագործել դրանցից ստացված օգուտները:

12 Գրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	31/12/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Կանխիկը դրամարկում	21,247,159	21,346,412
Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	51,532,420	53,464,849
Նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում		
- Aa1-ից Aa3 վարկանիշով	32,408,678	11,573,505
- A1-ից A3 վարկանիշով	21,952,059	5,891,130
- Baa1-ից Baa3 վարկանիշով	720,966	5,178,893
- Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	618,124	5,174,926
- վարկանիշ չունեցող	4,716,153	11,015,542
Ընդամենը նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում	60,415,980	38,833,996
Ընդամենը համախառն գրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	133,195,559	113,645,257
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(1,851)	(4,234)
Ընդամենը զուտ գրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	133,193,708	113,641,023

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գրամական միջոցներ և դրանց համարժեքների մեջ առանձին ներառված են թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորները, որոնց մնացորդը կազմում է 180,687 հազար դրամ (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ զրո):

Գրամական միջոցները և դրանց համարժեքներն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ և չափվում են 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի, Խումբը ունի մեկ բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ, որոնց մնացորդները գերազանցում են Խմբի սեփական կապիտալի 10%-ը և կազմում են 32,408,678 հազար դրամ (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ զրո):

ՀՀ ԿԲ-ում պահվող նոստրո հաշիվները վերաբերում են վճարահաշվարկային գործունեությանը (տես Ծանոթագրություն 14) և անհրաժեշտության դեպքում կարող են ելքագրվել:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է գրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակահատվածների համար:

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Գրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	4,234	-	-	4,234
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(4,234)	-	-	(4,234)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	1,851	-	-	1,851
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	1,851	-	-	1,851

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	42,149	-	-	42,149
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(42,149)	-	-	(42,149)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	4,234	-	-	4,234
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	4,234	-	-	4,234

13 Ներդրումային արժեթղթեր և ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ

(ա) Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ

	31/12/2023 հազ. Դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
ՀՀ պետական արժեթղթեր	6,217,720	4,030,241
ՀՀ պետական եվրոպարտատոմներ	3,600,018	3,680,115
Արտասահմանյան երկրների պետական եվրոպարտատոմներ	760,369	-
Ընդամենը պետական պարտատոմներ	10,578,107	7,710,356
Հայկական ընկերությունների կորպորատիվ պարտատոմներ		
- Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	428,352	1,198,583
- B1-ից B3 վարկանիշով	1,230,498	16,682
- վարկանիշ չունեցող	1,544,166	1,093,178
Ընդամենը կորպորատիվ պարտատոմներ	3,203,016	2,308,443
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	13,781,123	10,018,799
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	195,752	99,992
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	13,976,875	10,118,791
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
ՀՀ պետական պարտատոմներ	-	-
ՀՀ պետական եվրոպարտատոմներ	-	-
Ընդամենը վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	-
Ընդամենը իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	13,976,875	10,118,791
	31/12/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ		
Արժույթային սվոփեր	427,049	602,377
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	427,049	602,377
Ընդամենը իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	14,403,924	10,721,168

Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ

Արժույթային սվոփեր	57,674	69,563
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	57,674	69,563

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի պարտքային որակը բացահայտելիս Խուճմբն օգտվում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշներից:

(բ) Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

	31/12/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
ՀՀ պետական արժեթղթեր	17,209,346	22,471,999
ՀՀ պետական եվրոպարտատոմսեր	3,162,182	10,664,483
Օտարերկրյա պետությունների պետական արժեթղթեր Aaa վարկանիշով	-	13,668,115
Օտարերկրյա պետությունների պետական եվրոպարտատոմսեր Ba2 վարկանիշով	1,140,547	1,075,828
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	21,512,075	47,880,425
Հայկական ընկերությունների կորպորատիվ պարտատոմսեր		
- Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	-	-
- վարկանիշ չունեցող	-	-
Օտարերկրյա ընկերությունների կորպորատիվ պարտատոմսեր		
- Aaa-ից վարկանիշով	-	9,359,645
- B1-ից B3 վարկանիշով	-	-
- վարկանիշ չունեցող	1,895,563	45,230
Ընդամենը կորպորատիվ պարտատոմսեր	1,895,563	9,404,875
Ընդամենը պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ	23,407,638	57,285,300
Բաժնային ներդրումներ		
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	78,307	78,307
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	23,485,945	57,363,607
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	1,014,291	-
ՀՀ պետական եվրոպարտատոմսեր	-	-
Ընդամենը վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	1,014,291	-
Ընդամենը իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	24,500,236	57,363,607

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի պարտքային որակը բացահայտելիս Խուճմբն օգտվում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշներից:

Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակաշրջանների համար: Կորստի պահուստը չի ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում, քանի որ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է:

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	88,253	-	-	88,253
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	96,646	-	-	96,646
Մարված ակտիվներ	(88,328)	-	-	(88,328)
Վաճառված ակտիվներ	(19,146)	-	-	(19,146)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	56,117	-	-	56,117
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	133,542	-	-	133,542

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	30,960	-	-	30,960
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(70,177)	-	-	(70,177)
Մարված ակտիվներ	(225,088)	-	-	(225,088)
Վաճառված ակտիվներ	(78,975)	-	-	(78,975)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	431,533	-	-	431,533
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	88,253	-	-	88,253

(i) **Որպես իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող նախորոշված չգնանշվող բաժնային արժեթղթեր**
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներում ներառված են ստորև ներկայացված չգնանշվող բաժնային արժեթղթերը.

Անվանումը	Գրանցման երկիրը	Հիմնական գործունեությունը	Վերահսկվող %		2023թ. հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ
			2023թ.	2022թ.		
Ար-Բա	Հայաստանի Հանրապետություն	Վճարային համակարգ	3.75%	3.75%	44,841	44,841
SWIFT	Հայաստանի Հանրապետություն	Դրամական փոխանցումներ	0.00%	0.00%	33,466	33,466
					78,307	78,307

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներդրումները հիմնականում ներառում են պարտադիր բաժնետոմսերը ֆոնդային բորսաներում և քլիրինգային կազմակերպություններում: Խմբի ղեկավարությունը գտնում է, որ այս գործիքների գնահատված իրական արժեքները մոտարկվում են դրանց սկզբնական արժեքներին 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

(գ) **Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր**

	31/12/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	44,691,405	49,988,420
Օտարերկրյա պետությունների պետական արժեթղթեր Aaa վարկանիշով	-	56,888,881
Օտարերկրյա պետությունների պետական արժեթղթեր Aa2 վարկանիշով	-	3,355,592
ՀՀ պետական եվրոպարտատոմսեր	29,040,983	37,111,362
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	73,732,388	147,344,255
Ներդրումային հիմնադրամների պարտատոմսեր		
- վարկանիշ չունեցող	-	4,099,593
Ընդամենը ներդրումային հիմնադրամների պարտատոմսեր	-	4,099,593
Հայկական ընկերությունների կորպորատիվ պարտատոմսեր		
- Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	2,515,973	-
- վարկանիշ չունեցող	-	1,192,917
Օտարերկրյա ընկերությունների կորպորատիվ պարտատոմսեր		
- Aaa վարկանիշով	5,797,970	-
- վարկանիշ չունեցող	795,317	-
Ընդամենը կորպորատիվ պարտատոմսեր	9,109,260	1,192,917
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ	82,841,648	152,636,765
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(219,371)	(332,488)
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող ամորտիզացված արժեքով չափվող գույտ ներդրումային արժեթղթեր	82,622,277	152,304,277
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	6,478,747	4,397,608
ՀՀ պետական եվրոպարտատոմսեր	10,207,562	-
Ընդամենը վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	16,686,309	4,397,608
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	99,308,586	156,701,885

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի պարտքային որակը բացահայտելիս Խոււմբն օգտվում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշներից:

Խմբի գնահատմամբ ներդրումային հիմնադրամների վարկանիշ չունեցող պարտատոմսերի պարտքային ռիսկը մոտավորապես համապատասխանում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության B2 արտաքին վարկանիշին:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, բացառությամբ ՀՀ կառավարության, Խոււմբն չունի պայմանագրային կողմ, որի մնացորդները գերազանցում են Խմբի սեփական կապիտալի 10%-ը (2022թ-ին՝ մեկ պայմանագրային կողմ): 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ մնացորդները կազմում էին 56,888,881 հազար դրամ:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակահատվածների համար:

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	332,488	-	-	332,488
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	6,332	-	-	6,332
Մարված ակտիվներ	(774,787)	-	-	(774,787)
Վաճառված ակտիվներ	(12,535)	-	-	(12,535)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	667,873	-	-	667,873
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	219,371	-	-	219,371

հազ. Դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	130,613	-	-	130,613
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	(60,673)	-	-	(60,673)
Մարված ակտիվներ	(154,984)	-	-	(154,984)
Վաճառված ակտիվներ	-	-	-	-
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	417,532	-	-	417,532
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	332,488	-	-	332,488

14 Բանկերին տրված վարկեր և փոխառվածություններ

	<u>31/12/2023</u> հազ. դրամ	<u>31/12/2022</u> հազ. դրամ
Պահանջներ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ		
Վարկային քարտերով գործառնությունների համար դեպոնացված միջոց ՀՀ ԿԲ-ում	8,813,500	6,767,000
Ավանդ ՀՀ ԿԲ-ում, պարտադիր պահուստներ	73,798,412	68,909,513
Այլ բանկերին տրված վարկեր և փոխառվածություններ		
Հայկական բանկեր		
– Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	-	199,888
– վարկանիշ չունեցող	-	-
Այլ բանկեր		
– Aaa վարկանիշով	3,003,922	-
– Aa1-ից Aa3 վարկանիշով	-	7,874,283
– A1-ից A3 վարկանիշով	-	10,503,434
– Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	33,877	-
– Baa1-ից Baa3 վարկանիշով	2,688,253	-
– վարկանիշ չունեցող	1,804,437	106
Ընդամենը այլ բանկերին տրված վարկեր և փոխառվածություններ	7,530,489	18,577,711
Ընդամենը բանկերին տրված համախառն վարկեր և փոխառվածություններ	90,142,401	94,254,224
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(176,803)	(159,385)
Ընդամենը բանկերին տրված գուտ վարկեր և փոխառվածություններ	89,965,598	94,094,839

(ա) Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում

Վարկային քարտերով գործառնությունների համար ՀՀ ԿԲ-ում դեպոնացված միջոցը ոչ տոկոսակիր ավանդ է, որը հաշվարկվում է ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կանոնակարգերի համաձայն և որի ելքագրումը սահմանափակված է:

Բանկերից պահանջվում է ՀՀ ԿԲ-ում պահել կանխիկ ավանդ (պարտադիր պահուստ) ներգրավված միջոցների համար: ՀՀ դրամով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 4% (2022թ-ին՝ 4%) և ամբողջությամբ պահվում է ՀՀ դրամով: Արտարժույթով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 18%, որից 6%-ը պահվում է ՀՀ դրամով, իսկ 12%-ը՝ ներգրավված միջոցների համապատասխան արտարժույթով (2022թ-ին՝ 10%՝ ՀՀ դրամով և 8%՝ ներգրավված միջոցների համապատասխան արտարժույթով): ՀՀ դրամով պահվող ավանդը ելքագրելու Բանկի իրավունքը չի սահմանափակվում օրենսդրությամբ, սակայն եթե Բանկը չի ապահովում պահուստի նվազագույն միջին ամսական գումարը, վերջինիս նկատմամբ կարող են կիրառվել պատժամիջոցներ: ՀՀ դրամով պահվող պարտադիր պահուստները դասակարգվում են որպես դրամական միջոցներ և դրանց դրամական համարժեքներ (տես Ծանոթագրություն 12), քանի որ կարող են ելքագրվել անհրաժեշտության դեպքում:

Արտարժույթով պահվող պարտադիր պահուստի համար Բանկն պարտավոր է ապահովել նվազագույն օրական մնացորդ: Այս պահուստները չեն համարվում դրամական միջոցներ և դրանց դրամական համարժեքներ և ներառված են բանկերին տրված վարկերի և փոխառվածությունների կազմում: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ում պահվող ավանդներում ներառված է 73,798,412 հազար դրամ գումարով պարտադիր պահուստ արտարժույթով ներգրավված միջոցների համար (2022թ-ին՝ 68,909,513 հազար դրամ):

(բ) Բանկերին տրված վարկերի և փոխառվածությունների կենտրոնացում

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի, Խումբը չունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող այնպիսի բանկեր, որոնց գծով մնացորդները գերազանցում են Խմբի սեփական կապիտալի 10%-ը:

Բանկերին տրված վարկերը և փոխառվածությունները ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն և ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Բանկերին տրված բոլոր վարկերը և փոխառվածությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ամորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին տրված վարկերի և փոխառվածությունների գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակահատվածների համար:

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին տրված վարկեր և փոխառվածություններ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	159,385	-	-	159,385
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Մարված ակտիվներ	(159,385)	-	-	(159,385)
Դուրսգրված գումարներ	-	-	-	-
Արտարժույթի մասով ճշգրտումներ	-	-	-	-
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	176,803	-	-	176,803
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	176,803	-	-	176,803

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին տրված վարկեր և փոխառվածություններ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	80,951	-	-	80,951
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Մարված ակտիվներ	(80,951)	-	-	(80,951)
Դուրսգրված գումարներ	-	-	-	-
Արտարժույթի մասով ճշգրտումներ	-	-	-	-
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	159,385	-	-	159,385
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	159,385	-	-	159,385

15 Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր

	31/12/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Վարկանիշ չունեցող այլ փոքր և միջին չափի հայկական ֆինանսական կազմակերպություններից ստացվելիք գումարներ	15,527,603	7,378,642
Վարկանիշ չունեցող միջին չափի հայկական բանկերից ստացվելիք գումարներ	-	39,737,793
Ընդամենը համախառն դեբիտորական պարտքեր հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով	15,527,603	47,116,435
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	-	-
Ընդամենը զուտ դեբիտորական պարտքեր հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով	15,527,603	47,116,435

Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքերը վերագրելի են խոշոր հայկական բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին: Բոլոր գումարները դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ակտիվների համար որպես ապահովություն ընդունված գրավ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքերի դիմաց գրավադրված էին 16,427,526 հազար դրամ իրական արժեքով ՀՀ պետական արժեթղթերը (2022թ-ին՝ 49,319,542 հազար դրամ):

16 Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

	Ծնթգ.	31/12/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	19(ա)	591,920,976	437,067,371
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	19(ա)	357,244,678	277,130,693
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր	19(բ)	10,990,424	8,766,315
Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքեր	19(գ)	1,696,838	4,395,536
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր և փոխատվություններ		961,852,916	727,359,915
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	19(դ)	38,267,944	23,532,028
Պարտքային կորստի գծով պահուստ		(15,374,298)	(15,348,823)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր և փոխատվություններ		984,746,562	735,543,120

(ա) Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր

	31/12/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր		
Խոշոր ընկերություններին տրված վարկեր	368,406,647	269,513,566
Փոքր և միջին ընկերություններին տրված վարկեր	223,514,329	167,553,805
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	591,920,976	437,067,371
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր		
Հիփոթեքային վարկեր	233,160,507	186,044,427
Ֆիզիկական անձանց տրված սպառողական վարկեր	124,084,171	91,086,266
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	357,244,678	277,130,693
Ընդամենը իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված համախառն վարկեր	949,165,654	714,198,064
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(15,028,296)	(15,116,388)
Ընդամենը իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված զուտ վարկեր	934,137,358	699,081,676

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակահատվածների համար:

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	421,565,808	2,257,164	13,238,942	437,061,914
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	320,510,868	-	-	320,510,868
Մարված ակտիվներ	(173,370,172)	(321,869)	(2,613,937)	(176,305,978)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	145,068	(33,976)	(111,092)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(8,336,575)	8,365,786	(29,211)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(7,066,029)	(1,639,313)	8,705,342	-
Վերականգնումներ	-	-	2,157,701	2,157,701
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(5,328,250)	(5,328,250)
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերազնահատումից	13,903,584	(214,704)	135,841	13,824,721
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	567,352,552	8,413,088	16,155,336	591,920,976

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	400,834,628	10,060,482	17,216,464	428,111,574
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	307,426,418	-	-	307,426,418
Մարված ակտիվներ	(224,001,556)	(1,952,887)	(2,025,696)	(227,980,139)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	5,906,684	(5,802,710)	(103,974)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(1,859,085)	1,861,892	(2,807)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(2,227,233)	(319,453)	2,546,686	-
Վերականգնումներ	-	-	1,159,987	1,159,987
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(4,409,990)	(4,409,990)
Ակտիվի գուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	(64,508,591)	(1,590,160)	(1,141,728)	(67,240,479)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	421,571,265	2,257,164	13,238,942	437,067,371

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակահատվածների համար:

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	3,394,390	756,255	6,507,899	10,658,544
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	2,481,535	-	-	2,481,535
Մարված ակտիվներ	(1,342,308)	(52,527)	(1,102,912)	(2,497,747)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	3,050	(1,959)	(1,091)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(1,352,835)	1,360,629	(7,794)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(2,314,496)	(1,042,476)	3,356,972	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա և ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություններ	3,500,075	322,633	807,495	4,630,203
Ծահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված	975,021	586,300	3,052,670	4,613,991
Չեղյի ծախսագրում	-	-	323,194	323,194
Վերականգնումներ	-	-	2,157,701	2,157,701
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(5,328,250)	(5,328,250)
Արտարժույթի մասով ճշգրտումներ	23,280	30,405	103,292	156,977
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	4,392,691	1,372,960	6,816,506	12,582,157

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	3,539,121	1,422,497	6,518,486	11,480,104
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	2,475,356	-	-	2,475,356
Մարված ակտիվներ	(1,803,630)	(654,308)	(995,776)	(3,453,714)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	11,026	(9,173)	(1,853)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(638,750)	640,317	(1,567)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(625,307)	(31,927)	657,234	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա և ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և երակետային տվյալների փոփոխություններ	564,421	(599,645)	5,187,431	5,152,207
Ծահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված	(16,884)	(654,736)	4,845,469	4,173,849
Չեղչի ծախսագրում	-	-	360,724	360,724
Վերականգնումներ	-	-	1,159,987	1,159,987
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(4,409,990)	(4,409,990)
Արտարժույթի մասով ճշգրտումներ	(127,848)	(11,507)	(1,966,777)	(2,106,132)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	3,394,389	756,254	6,507,899	10,658,542

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակահատվածների համար:

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	271,466,406	734,730	4,929,556	277,130,692
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	145,740,433	-	-	145,740,433
Մարված ակտիվներ	(66,772,490)	(151,404)	(2,356,724)	(69,280,618)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	762,592	(136,763)	(625,829)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(883,594)	896,099	(12,505)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(1,165,991)	(85,986)	1,251,977	-
Վերականգնումներ	-	-	3,001,390	3,001,390
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(5,533,275)	(5,533,275)
Ակտիվի մնացորդի փոփոխություն տոկոսներից և արտարժույթից	4,674,055	(254,595)	1,766,597	6,186,057
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	353,821,411	1,002,081	2,421,186	357,244,678

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	209,136,862	6,876,696	4,423,738	220,437,296
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	124,922,078	-	-	124,922,078
Մարված ակտիվներ	(50,928,846)	(2,590,648)	(905,245)	(54,424,739)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	755,019	(263,924)	(491,095)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(507,039)	531,757	(24,718)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(955,289)	(2,429,127)	3,384,416	-
Վերականգնումներ	-	-	3,400,799	3,400,799
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(3,759,030)	(3,759,030)

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ակտիվի մնացորդի փոփոխություն տոկոսներից և արտարժույթից	(10,956,378)	(1,390,024)	(1,099,309)	(13,445,711)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	271,466,407	734,730	4,929,556	277,130,693

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակահատվածների համար:

հազ. դրամ	2023թ			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	1,659,380	215,245	2,583,219	4,457,844
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	558,620	-	-	558,620
Մարված ակտիվներ	(255,937)	(35,192)	(834,210)	(1,125,339)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	4,104	(934)	(3,170)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(216,972)	222,488	(5,516)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(688,548)	(29,703)	718,251	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա և ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություններ	291,755	(139,563)	889,947	1,042,138
Ծահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված	(306,979)	17,096	765,302	475,419
Չեղջի ծախսագրում	-	-	39,066	39,066
Վերականգնումներ	-	-	3,001,390	3,001,390
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(5,533,275)	(5,533,275)
Ճշգրտումներ արտարժույթի մասով	3,788	581	1,327	5,696
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	1,356,189	232,922	857,028	2,446,139

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	1,625,275	1,867,085	1,433,084	4,925,444
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	763,605	-	-	763,605
Մարված ակտիվներ	(311,310)	(758,951)	(474,373)	(1,544,634)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	7,890	(1,662)	(6,228)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(130,063)	136,915	(6,852)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(491,814)	(1,833,801)	2,325,615	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա և ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություններ	218,132	807,509	(416,033)	609,608
Ծահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված	56,440	(1,649,990)	1,422,129	(171,421)
Չեղջի ծախսագրում	-	-	242,048	242,048
Վերականգնումներ	-	-	3,400,799	3,400,799
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(3,759,030)	(3,759,030)
Ճշգրտումներ արտարժույթի մասով	(22,335)	(1,849)	(155,810)	(179,994)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	1,659,380	215,246	2,583,220	4,457,846

(i) Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի պարտքային որակը

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Ներքին վարկանշավորման մոդելի հիման վրա հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների պարտքային որակի վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 27-ում:

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	355,875,582	6,078,689	6,275,300	368,229,571
- մինչև 30 օր ժամկետանց	-	-	-	-
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	-	-	-
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	177,076	177,076
Ընդամենը համախառն վարկեր խոշոր ընկերություններին	355,875,582	6,078,689	6,452,376	368,406,647
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(2,381,045)	(480,710)	(4,003,032)	(6,864,787)
Ընդամենը զուտ վարկեր խոշոր ընկերություններին	353,494,537	5,597,979	2,449,344	361,541,860
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	211,187,944	1,661,319	1,061,951	213,911,214
- մինչև 30 օր ժամկետանց	289,026	18,713	31,321	339,060
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	654,367	28,522	682,889
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	8,581,166	8,581,166
Ընդամենը համախառն վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	211,476,970	2,334,399	9,702,960	223,514,329
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(2,011,646)	(892,250)	(2,813,474)	(5,717,370)
Ընդամենը զուտ վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	209,465,324	1,442,149	6,889,486	217,796,959
Ընդամենը համախառն վարկեր իրավաբանական անձանց	567,352,552	8,413,088	16,155,336	591,920,976
Ընդամենը զուտ վարկեր իրավաբանական անձանց	562,959,861	7,040,128	9,338,830	579,338,819
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	231,491,506	157,957	597,505	232,246,968
- մինչև 30 օր ժամկետանց	69,376	79,487	-	148,863
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	146,595	-	146,595
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	618,081	618,081
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	231,560,882	384,039	1,215,586	233,160,507
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(143,019)	(24,649)	(153,479)	(321,147)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	231,417,863	359,390	1,062,107	232,839,360
Սպառողական վարկեր ֆիզիկական անձանց*				
- ոչ ժամկետանց	121,746,934	150,666	209,979	122,107,579
- մինչև 30 օր ժամկետանց	513,595	28,768	29,306	571,669
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	438,608	35,290	473,898
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	931,025	931,025
Ընդամենը համախառն սպառողական վարկեր ֆիզիկական անձանց	122,260,529	618,042	1,205,600	124,084,171
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(1,213,170)	(208,273)	(703,549)	(2,124,992)
Ընդամենը զուտ սպառողական վարկեր ֆիզիկական անձանց	121,047,359	409,769	502,051	121,959,179
Ընդամենը համախառն վարկեր ֆիզիկական անձանց	353,821,411	1,002,081	2,421,186	357,244,678
Ընդամենը զուտ վարկեր ֆիզիկական անձանց	352,465,222	769,159	1,564,158	354,798,539
Ընդամենը համախառն վարկեր հաճախորդներին	921,173,963	9,415,169	18,576,522	949,165,654

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Ընդամենը զուտ վարկեր հաճախորդներին	915,425,083	7,809,287	10,902,988	934,137,358
Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:				
	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	258,933,054	1,705,216	4,398,108	265,036,378
- մինչև 30 օր ժամկետանց	-	-	-	-
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	-	-	-
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	4,477,188	4,477,188
Ընդամենը համախառն վարկեր խոշոր ընկերություններին	258,933,054	1,705,216	8,875,296	269,513,566
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(1,432,205)	(576,862)	(5,390,996)	(7,400,063)
Ընդամենը զուտ վարկեր խոշոր ընկերություններին	257,500,849	1,128,354	3,484,300	262,113,503
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	162,553,072	134,827	864,274	163,552,173
- մինչև 30 օր ժամկետանց	85,139	23,854	3,376	112,369
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	393,267	13,194	406,461
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	3,482,802	3,482,802
Ընդամենը համախառն վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	162,638,211	551,948	4,363,646	167,553,805
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(1,962,184)	(179,392)	(1,116,903)	(3,258,479)
Ընդամենը զուտ վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին	160,676,027	372,556	3,246,743	164,295,326
Ընդամենը համախառն վարկեր իրավաբանական անձանց	421,571,265	2,257,164	13,238,942	437,067,371
Ընդամենը զուտ վարկեր իրավաբանական անձանց	418,176,876	1,500,910	6,731,043	426,408,829
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	182,830,618	194,732	2,120,821	185,146,171
- մինչև 30 օր ժամկետանց	6,791	3,048	1,285	11,124
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	79,224	69,720	148,944
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	738,188	738,188
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	182,837,409	277,004	2,930,014	186,044,427
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(284,263)	(18,645)	(1,374,217)	(1,677,125)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	182,553,146	258,359	1,555,797	184,367,302
Սպառողական վարկեր ֆիզիկական անձանց*				
- ոչ ժամկետանց	88,322,570	184,475	1,100,822	89,607,867
- մինչև 30 օր ժամկետանց	301,350	26,047	12,237	339,634
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	5,078	247,204	167,032	419,314
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	719,451	719,451
Ընդամենը համախառն սպառողական վարկեր ֆիզիկական անձանց	88,628,998	457,726	1,999,542	91,086,266
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(1,375,117)	(196,601)	(1,209,003)	(2,780,721)
Ընդամենը զուտ սպառողական վարկեր ֆիզիկական անձանց	87,253,881	261,125	790,539	88,305,545
Ընդամենը համախառն վարկեր ֆիզիկական անձանց	271,466,407	734,730	4,929,556	277,130,693
Ընդամենը զուտ վարկեր ֆիզիկական անձանց	269,807,027	519,484	2,346,336	272,672,847

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Ընդամենը համախառն վարկեր հաճախորդներին	693,037,672	2,991,894	18,168,498	714,198,064
Ընդամենը գուտ վարկեր հաճախորդներին	687,983,903	2,020,394	9,077,379	699,081,676

* Երկու հաշվետու ժամանակաշրջանում ֆիզիկական անձանց տրված սպառողական վարկերը հիմնականում ներառում են վարկային քարտերը և օվերդրաֆտները, առցանց սպառողական վարկերը և ապառիկ գնումների համար տրված վարկերը:

(ii) Գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների վերլուծություն

Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր

Իրավաբանական անձանց տրված վարկերը ենթակա են պարտքային առումով գնահատման և արժեզրկման ստուգման անհատական հիմունքով: Իրավաբանական անձ հանդիսացող հաճախորդի ընդհանուր վճարունակությունը վերջինիս տրամադրված վարկի պարտքային որակի կարևոր ցուցանիշ է: Այնուամենայնիվ, գրավը տալիս է լրացուցիչ ապահովվածություն, և Բանկը որպես կանոն գրավ է պահանջում իրավաբանական անձանցից:

Վարկերի դիմաց հիմնականում գրավադրված են անշարժ գույք, սարքավորումներ, պաշարներ և դրամական միջոցներ:

Բանկը ձեռք է բերում նաև երաշխավորություններ մայր կազմակերպություններից՝ նրանց դուստր կազմակերպություններին տրված վարկերի համար:

Ղեկավարությունը հետևում է գրավի շուկայական արժեքին, պահանջում լրացուցիչ գրավ՝ դրա հիմքում ընկած պայմանագրի համաձայն, և հետևում է ձեռքբերված գրավի շուկայական արժեքին՝ վարկի արժեզրկման պահուստի բավարար լինելը ստուգելիս:

Ոչ ժամկետանց և ոչ արժեզրկված վարկերի վերադարձելիությունը ավելի շատ կախված է վարկառուների վճարունակությունից, քան գրավի արժեքից, և Բանկի համար պարտադիր չէ վերանայել գրավի արժեքի գնահատումը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր

Հիփոթեքային վարկերի դիմաց գրավադրվում է վարկի առարկա հանդիսացող անշարժ գույքը:

Գրավով ապահովված և վարկային քարտերով տրամադրված օվերդրաֆտների համար որպես գրավ են ծառայում հիմնականում անշարժ գույքը և ավտոմեքենաները: Վարկային քարտերով տրված այլ օվերդրաֆտների համար ապահովվածության միջոց է հանդիսանում աշխատավարձը: Ավտոմեքենաների վարկերի դիմաց գրավադրվում են գնված ավտոմեքենաները: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ սպառողական վարկերն ապահովված են անշարժ գույքով, շարժական գույքով, աշխատավարձով, դրամական միջոցներով և անհատական երաշխավորություններով:

Ստորև բերված աղյուսակներում ներկայացված է տեղեկատվություն 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 3-րդ փուլ դասված հաճախորդներին տրված վարկերի համար որպես ապահովություն ծառայող գրավի վերաբերյալ:

31 դեկտեմբերի 2023թ.	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Գրավի գնահատված շուկայական արժեք					Գրավով չապահով- ված գումար	Համապա- տասխան ԸՊԿ
		Անշարժ գույք	Ավտոմե- քենաներ	Սարքա- վորումներ	Ավելցուկ	Ընդամենը գրավ		
Վարկեր իրավաբանական անձանց	16,155,336	14,094,769	50,320	5,892,393	(6,781,001)	13,256,480	2,898,856	6,816,506
Հիփոթեքային վարկեր	1,215,586	1,598,336	4,235	6,050	(588,108)	1,020,513	195,073	153,479
Սպառողական վարկեր	1,205,600	617,151	5,215	7,450	(374,016)	255,800	949,800	703,549
Ընդամենը	18,576,522	16,310,256	59,770	5,905,893	(7,743,125)	14,532,793	4,043,729	7,673,534

**31 դեկտեմբերի
2022թ.**

հազ. դրամ	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Գրավի գնահատված շուկայական արժեք					Գրավով չապահով- ված գումար	Համապա- տասխան ԼՊԿ
		Անշարժ գույք	Ավտոմե- քենաներ	Սարքա- վորումներ	Ավելցուկ	Ընդամենը գրավ		
Վարկեր իրավաբանական անձանց	13,238,942	9,446,874	132,515	4,669,556	(3,567,720)	10,681,225	2,557,717	6,507,899
Հիփոթեքային վարկեր	2,930,014	2,137,721	7,003	7,872	(636,377)	1,516,219	1,413,796	1,374,217
Սպառողական վարկեր	1,999,542	816,450	6,697	94,078	(406,107)	511,119	1,488,423	1,209,003
Ընդամենը	18,168,498	12,401,045	146,215	4,771,506	(4,610,204)	12,708,563	5,459,936	9,091,119

Առգրավված գրավ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակահատվածի ընթացքում Բանկը ձեռք է բերել 254,291 հազար դրամ (2022թ-ին՝ 355,073 հազար դրամ) հաշվեկշռային արժեքով ակտիվներ՝ հաճախորդներին տրված վարկերի դիմաց գրավադրված միջոցների առգրավման միջոցով: Առգրավված գրավից 365,967 հազար դրամ գումարով գրավը վանառել է 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակահատվածի ընթացքում (2022թ-ին՝ 714,665 հազար դրամ): 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առգրավված գրավը ներառում է.

	31/12/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Անշարժ գույք	874,372	986,014
Հողատարածք	131,426	131,460
Այլ	7,519	7,557
Նվազեցում մինչև իրացման գուտ արժեք	(219,038)	(215,001)
Ընդամենը առգրավված գրավ	794,279	910,030

Բանկը մտադիր է վանառել այս ակտիվները հնարավորինս սեղմ ժամկետներում:

(iii) Վարկային պորտֆելի աշխարհագրական և ըստ տնտեսության ճյուղերի վերլուծություն

Վարկերը տրամադրվել են տնտեսության հետևյալ ճյուղերում գործունեություն իրականացնող հաճախորդներին.

	31/12/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Ծինարարություն	122,400,434	72,977,591
Գյուղատնտեսություն, անտառտնտեսություն և փայտամշակում	100,437,290	73,529,881
Մեծածախ առևտուր	79,394,139	55,466,305
Հանքարդյունաբերություն/մետալուրգիա	42,687,769	38,263,289
Էներգետիկայի բնագավառ	41,627,903	26,350,280
Մանրածախ առևտուր	40,940,986	36,746,229
Անշարժ գույք	36,278,805	24,972,373
Սննդի և խմիչքի արտադրություն	33,563,035	29,641,281
Հյուրանոցային ոլորտ	20,213,009	20,312,596
Կապի ծառայություններ	13,805,653	10,464,070
Տրանսպորտ	12,521,838	14,370,479
Արդյունաբերություն	11,261,737	8,318,186
Ֆինանսներ և ներդրումներ	5,421,718	54,909
Այլ	31,366,660	25,599,902

	31/12/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	357,244,678	277,130,693
	949,165,654	714,198,064
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(15,028,296)	(15,116,388)
	934,137,358	699,081,676

Ստորև ներկայացված է Բանկի իրավաբանական անձանց տրված վարկերի (զուտ վարկեր) աշխարհագրական կենտրոնացվածությունը:

	31/12/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Հայաստանի Հանրապետություն	577,104,751	425,015,023
ՏՀԶԿ և ԵՄ	4,843	57
Այլ երկրներ	2,229,225	1,393,749
	579,338,819	426,408,829

(iv) Պարտքային ռիսկին ենթարկվածություն

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի կապակցված վարկառուների չորս խումբ (2022թ-ին՝ երկու), որին տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս վարկերի ընդհանուր գումարը կազմում է 105,823,766 հազար դրամ (2022թ-ին՝ 53,627,014 հազար դրամ):

(v) Վարկերի մարման ժամկետներ

Վարկային պորտֆելը կազմող վարկերի մարման ժամկետների վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 27-ի (դ) կետում, որտեղ արտացոլված է հաշվետու ամսաթվից մինչև պայմանագրով նախատեսված վարկերի մարման ժամկետը մնացած ժամանակահատվածը:

(բ) Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր

	31/12/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր	10,990,424	8,766,315
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(21,690)	(9,786)
	10,968,734	8,756,529

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի հաճախորդ, որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2022թ-ին նման հաճախորդներ չկային):

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ժամանակահատվածների համար:

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	8,766,315	-	-	8,766,315
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	29,823,775	-	-	29,823,775
Մարված ակտիվներ	(26,929,770)	-	-	(26,929,770)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերազնահատումից	(669,896)	-	-	(669,896)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	10,990,424	-	-	10,990,424

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	10,820,379	-	-	10,820,379
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	26,827,120	-	-	26,827,120
Մարված ակտիվներ	(26,900,321)	-	-	(26,900,321)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերազնահատումից	(1,980,863)	-	-	(1,980,863)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	8,766,315	-	-	8,766,315

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքերի կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ժամանակահատվածների համար:

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	9,786	-	-	9,786
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	58,858	-	-	58,858
Մարված ակտիվներ	(53,147)	-	-	(53,147)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	6,193	-	-	6,193
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	21,690	-	-	21,690

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	13,379	-	-	13,379
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	29,948	-	-	29,948
Մարված ակտիվներ	(30,029)	-	-	(30,029)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	(3,511)	-	-	(3,511)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	9,786	-	-	9,786

Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքերն ապահովված են անշարժ գույքով, սարքավորումներով և փոխադրամիջոցներով:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքերի կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ժամանակահատվածների համար:

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	16,538	-	-	16,538
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	4,075	-	-	4,075
Մարված ակտիվներ	(13,959)	-	-	(13,959)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	(602)	-	-	(602)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	6,052	-	-	6,052

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	42,599	-	-	42,599
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	40,518	-	-	40,518
Մարված ակտիվներ	(57,838)	-	-	(57,838)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	(8,741)	-	-	(8,741)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	16,538	-	-	16,538

(դ) Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր

	31/12/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Համախառն ներդրումներ ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերում		
Մինչև մեկ տարի ժամկետով	13,386,079	7,782,554
Մեկից հինգ տարի ժամկետով	31,366,726	19,297,945
Ավելի քան հինգ տարի ժամկետով	3,910,220	3,128,488
	48,663,025	30,208,987
Չվաստակաձ ֆինանսական եկամուտ	(10,395,080)	(6,676,959)
Համախառն ներդրումներ ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերում	38,267,945	23,532,028
Արժեզրկման գծով պահուստ	(318,260)	(206,111)
Չուտ ներդրումներ ֆինանսական վարձակալությունում	37,949,685	23,325,917
Ֆինանսական վարձակալությունում զուտ ներդրումները ներառում են՝		
Մինչև մեկ տարի ժամկետով	10,439,085	6,009,312
Մեկից երկու տարի ժամկետով	9,876,250	5,416,996
Երկուսից երեք տարի ժամկետով	7,608,403	4,562,135
Երեքից չորս տարի ժամկետով	4,300,343	3,083,394
Չորսից հինգ տարի ժամկետով	2,676,233	1,838,414
Ավելի քան հինգ տարի ժամկետով	3,049,371	2,415,668
	37,949,685	23,325,919

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ժամանակահատվածների համար:

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	23,387,951	28,520	115,557	23,532,028
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	33,383,177	-	-	33,383,177
Մարված ակտիվներ	(19,146,912)	-	(195,801)	(19,342,713)
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցություն	630,219	(22,614)	17,667	625,272
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(39,801)	(5,906)	45,707	-
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(26,509)	(26,509)
Վերականգնումներ	-	-	96,690	96,690
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	38,214,634	-	53,311	38,267,945

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	19,369,089	16,129	515,523	19,900,741
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	18,457,944	-	-	18,457,944
Մարված ակտիվներ	(12,730,355)	(10,381)	(130,477)	(12,871,213)
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցություն	(1,607,879)	21,260	23,877	(1,562,742)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	8,483	(8,483)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(9,995)	9,995	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(99,336)	-	99,336	-
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(403,320)	(403,320)
Վերականգնումներ	-	-	10,618	10,618
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	23,387,951	28,520	115,557	23,532,028

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ժամանակահատվածների համար:

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	141,166	8,152	56,793	206,111
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	284,108	-	-	284,108
Մարված ակտիվներ	(162,950)	-	(45,560)	(208,510)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(10,047)	(43)	10,090	-
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(26,509)	(26,509)
Վերականգնումներ	-	-	96,690	96,690
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա և ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխությունները	45,612	(8,109)	(88,129)	(50,626)
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցություն	6,948	-	(212)	6,736
Զեղչի ծախսագրում	-	-	10,260	10,260
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	304,837	-	13,423	318,260

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	148,683	3,620	272,026	424,329
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	162,430	-	-	162,430
Մարված ակտիվներ	(112,027)	(2,470)	(111,049)	(225,546)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	53	(53)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(3,638)	3,638	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(42,030)	-	42,030	-
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(403,320)	(403,320)
Վերականգնումներ	-	-	10,618	10,618
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա և ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխությունները	(5,941)	4,130	293,940	292,129
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցություն	(6,364)	(713)	(59,595)	(66,672)
Զեղչի ծախսագրում	-	-	12,143	12,143
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	141,166	8,152	56,793	206,111

(i) Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի որակի վերլուծություն

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր				
- ոչ ժամկետանց	38,214,634	-	5,906	38,220,540
- մինչև 30 օր ժամկետանց	-	-	-	-
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	-	-	-
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	47,405	47,405
Ընդամենը համախառն դեբիտորական պարտքեր ֆինանսական վարձակալության գծով	38,214,634	-	53,311	38,267,945
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(304,837)	-	(13,423)	(318,260)
Ընդամենը զուտ դեբիտորական պարտքեր ֆինանսական վարձակալության գծով	37,909,797	-	39,888	37,949,685

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր				
- ոչ ժամկետանց	23,353,245	9,995	16,220	23,379,460
- մինչև 30 օր ժամկետանց	34,706	-	-	34,706
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	18,525	-	18,525
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	99,337	99,337
Ընդամենը համախառն դեբիտորական պարտքեր ֆինանսական վարձակալության գծով	23,387,951	28,520	115,557	23,532,028
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(141,166)	(8,152)	(56,793)	(206,111)
Ընդամենը զուտ դեբիտորական պարտքեր ֆինանսական վարձակալության գծով	23,246,785	20,368	58,764	23,325,917

(ii) Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի կենտրոնացում

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի հաճախող, որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2022թ-ին նման հաճախողներ չկային):

(iii) Գրավի վերադարձություն

Ֆինանսական վարձակալության գծով դերիտորական պարտքերն ապահովված են անշարժ գույքով, սարքավորումներով և ավտոմեքենաներով: Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 3-րդ փուլ դասված ֆինանսական վարձակալության գծով դերիտորական պարտքերի համար ապահովություն ծառայող գրավի վերաբերյալ:

31 դեկտեմբերի 2023թ.	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Գրավի գնահատված շուկայական արժեք					Զուտ ենթարկվա- ծություն	Համապա- տասխան ԱՊԿ
		Անշարժ գույք	Ավտոմե- քենաներ	Այլ	Ավելցուկ	Ընդամենը գրավ		
Ֆինանսական վարձակալություն	53,311	-	49,200	53,158	(49,047)	53,311	-	13,423
Ընդամենը	53,311	-	49,200	53,158	(49,047)	53,311	-	13,423

Ֆինանսական վարձակալության գծով դերիտորական պարտքերն ապահովված են անշարժ գույքով, սարքավորումներով և ավտոմեքենաներով: Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 3-րդ փուլ դասված ֆինանսական վարձակալության գծով դերիտորական պարտքերի համար ապահովություն ծառայող գրավի վերաբերյալ:

31 դեկտեմբերի 2022թ.	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Գրավի գնահատված շուկայական արժեք					Զուտ ենթարկվա- ծություն	Համապա- տասխան ԱՊԿ
		Անշարժ գույք	Ավտոմե- քենաներ	Այլ	Ավելցուկ	Ընդամենը գրավ		
Ֆինանսական վարձակալություն	115,557	-	8,900	76,000	(1,297)	83,603	31,954	56,793
Ընդամենը	115,557	-	8,900	76,000	(1,297)	83,603	31,954	56,793

17 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. դրամ	Վարձակալված գույքի բարելավում	Համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ	Տնտեսական գույք	Փոխադրամիջոցներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք						
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	4,717,483	8,852,899	3,037,452	326,583	6,286,997	23,221,414
Ավելացումներ	569,330	1,891,221	429,653	93,290	4,065,923	7,049,417
Օտարումներ/ դուրսգրումներ	(80)	(583,621)	(135,796)	-	(1,362,696)	(2,082,193)
Տեղափոխություններ	(27,127)	13,308	13,819	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	5,259,606	10,173,807	3,345,128	419,873	8,990,224	28,188,638
Մաշվածություն և ամորտիզացիա						
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	1,729,074	5,925,801	1,246,154	210,563	2,086,937	11,198,529
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	353,436	1,015,696	275,825	47,021	1,487,675	3,179,653
Օտարումներ/ դուրսգրումներ	-	(541,890)	(108,236)	-	(1,045,723)	(1,695,849)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	2,082,510	6,399,607	1,413,743	257,584	2,528,889	12,682,333
Հաշվեկշռային արժեք Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	3,177,096	3,774,200	1,931,385	162,289	6,461,335	15,506,305
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ						
հազ. դրամ	Վարձակալված գույքի բարելավում	Համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ	Տնտեսական գույք	Փոխադրամիջոցներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք						
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ.	5,045,997	8,016,991	2,858,710	321,154	4,672,367	20,915,219
Ավելացումներ	320,809	964,864	194,382	5,429	2,670,296	4,155,780
Օտարումներ/ դուրսգրումներ	(649,323)	(128,956)	(15,640)	-	(1,055,666)	(1,849,585)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	4,717,483	8,852,899	3,037,452	326,583	6,286,997	23,221,414
Մաշվածություն և ամորտիզացիա						
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ.	2,058,943	5,040,776	1,000,033	168,612	1,997,773	10,266,137
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	316,577	997,525	249,282	41,951	1,123,888	2,729,223
Օտարումներ/ դուրսգրումներ	(646,446)	(112,500)	(3,161)	-	(1,034,724)	(1,796,831)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	1,729,074	5,925,801	1,246,154	210,563	2,086,937	11,198,529
Հաշվեկշռային արժեք Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	2,988,409	2,927,098	1,791,298	116,020	4,200,060	12,022,885

18 Վարձակալություն

Խումբը վարձակալում է ակտիվներ, մասնավորապես, գլխամասային գրասենյակի և մասնաճյուղերի գրասենյակների տարածքները և այլ տարածքներ: Վարձակալության ժամկետը որպես կանոն կազմում է 10-ից 20 տարի:

Ստորև ներկայացված է այն վարձակալությունների մասին տեղեկատվությունը, որոնց շրջանակում Խումբը հանդես է գալիս որպես վարձակալ:

(ա) Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ

	31/12/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	10,558,974	11,163,102
Ավելացումներ օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներին	1,832,558	408,254
Ժամանակաշրջանի մաշվածության գումար	(1,098,204)	(1,073,905)
Վարձակալության պայմանագրի փոփոխություններ	287,460	61,523
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	11,580,789	10,558,974

(բ) Ճահույթում կամ վնասում ճանաչված գումարներ

	31/12/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածություն	1,098,204	1,073,905
Վարձակալության գծով պարտավորությունների գծով տոկոսներ	1,297,819	1,343,001

(գ) Դրամական հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված գումարներ

	31/12/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Ընդամենը դրամական միջոցների արտահոսք վարձակալության գծով	2,112,180	2,044,969

(դ) Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

	31/12/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	11,852,055	12,106,310
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մարումներ	(2,112,180)	(2,044,969)
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	(2,112,180)	(2,044,969)
Այլ փոփոխություններ		
Ավելացումներ վարձակալության գծով պարտավորություններին	1,832,559	408,254
Վերափոխում	287,460	61,523
Տոկոսային ծախս	1,297,819	1,343,001
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցություն	471	(22,064)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	13,158,183	11,852,055

19 Այլ ակտիվներ

	31/12/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Չավարտված գործարքների գծով դերիտորական պարտքեր	4,705,450	3,242,216
Սահմանափակումով հաշիվներ քլիրինգային կազմակերպություններում	1,974,830	912,326
Բրոքերային հաշիվներ	1,047,735	146,499
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(77,956)	(26,658)
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	7,650,059	4,274,383
Կանխավճարներ մատակարարներին	8,437,050	5,704,726
Կարճաժամկետ պահանջներ ՀՀ կառավարության նկատմամբ	990,053	-
Բռնագանձված ակտիվներ	794,317	910,030
Պաշարներ	416,954	646,708
Այլ	350,440	59,806
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	10,988,814	7,321,270
Ընդամենը այլ ակտիվներ	18,638,873	11,595,653

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է այլ ֆինանսական ակտիվների գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակահատվածների համար:

հազ. դրամ	2023թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	20,581	283	5,794	26,658
Տեղափոխում 1-ին փուլ	5	(1)	(4)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(117)	117	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(695)	(100)	795	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	47,876	329	(49,334)	(1,129)
Դուրսգրումներ	-	-	(3,029)	(3,029)
Վերականգնումներ	-	-	55,456	55,456
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	67,650	628	9,678	77,956

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	14,932	648	9,323	24,903
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	5,649	(365)	22,607	27,891
Դուրսգրումներ	-	-	(48,559)	(48,559)
Վերականգնումներ	-	-	22,423	22,423
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	20,581	283	5,794	26,658

20 Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ

	31/12/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Վարկեր ՀՀ ԿԲ-ից	26,542,621	28,196,715
Վարկեր և ժամկետային ավանդներ առևտրային բանկերից		
- մինչև 12 ամիս սկզբնական մարման ժամկետով	22,364,568	5,904,628
- ավելի քան 12 ամիս սկզբնական մարման ժամկետով	-	11,911,962
Ակրեդիտիվների գծով պարտավորություններ	1,838,350	11,176,278
Լորո հաշիվներ	3,857,283	5,495,456
	54,602,822	62,685,039

Պայմանագրի համաձայն՝ ՀՀ ԿԲ-ն Բանկին տրամադրում է վարկեր, որն իր հերթին վարկեր է տրամադրում համապատասխան պայմանները բավարարող վարկառուներին: Վարկերի մշտադիտարկումն իրականացվում է «Գերմանահայկական հիմնադրամ» ծրագրի կառավարման գրասենյակի կողմից:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի, Բանկը չունի պայմանագրային կողմ, որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2022թ-ին՝ մեկ պայմանագրային կողմ):

21 Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

	31/12/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ		
- Ֆիզիկական անձիք	235,456,774	186,766,943
- Իրավաբանական անձինք	284,852,781	300,584,306
Ժամկետային ավանդներ		
- Ֆիզիկական անձիք	248,268,410	206,247,848
- Իրավաբանական անձինք	139,171,592	91,035,095
	907,749,557	784,634,192

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներից և ավանդներից 57,439,453 հազար դրամ (2022թ-ին՝ 16,198,781 հազար դրամ) մնացորդները ծառայում են որպես գրավ Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի և փոխատվության հանձնառությունների դիմաց:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի երկու հաճախորդ (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ երկու հաճախորդ), որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 53,290,931 հազար դրամ (2022թ-ին՝ 59,891,739 հազար դրամ):

22 Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

	31/12/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
ՀՀ-ում թողարկված պարտատոմսեր	99,239,354	74,474,072
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների համար թողարկված կանաչ պարտատոմսեր	18,829,821	17,651,441
	118,069,175	92,125,513

2023թ-ին Բանկը թողարկել և տեղաբաշխել է պարտքային արժեթղթեր ՀՀ դրամով և ԱՄՆ դոլարով համապատասխանաբար 36.3 միլիարդ դրամ և 62.5 միլիոն ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով (2022թ-ին՝ պարտքային արժեթղթեր ՀՀ դրամով և ԱՄՆ դոլարով համապատասխանաբար 29.1 միլիարդ դրամ և 44.8 միլիոն ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով): 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պարտատոմսերի հաշվեկշռային արժեքը կազմում է համապատասխանաբար 36,567,957 հազար դրամ և 62,671,397 հազար դրամ (2022թ-ին՝ համապատասխանաբար 29,480,378 հազար դրամ և 44,993,694 հազար դրամ):

Բանկի կողմի թողարկված պարտատոմսերը ցուցակված են Հայաստանի արժեթղթերի ֆոնդային բորսայում:

2020թ-ին Բանկը թողարկել է 42 միլիոն եվրո գումարով կանաչ պարտատոմսեր՝ 3.05% տոկոսադրույքով, որոնց մարման ժամկետը լրանում է 2025թ. նոյեմբերի 26-ին: Կանաչ պարտատոմսերը թողարկվել են Նիդերլանդների ձեռնարկատիրական զարգացման բանկի (FMO) հետ սերտ համագործակցությամբ, որը նաև այս գործարքի հիմնական ներդրողն է: Կանաչ պարտատոմսերի թողարկման նպատակը շրջակա միջավայրի կայունությանը նպաստող «կանաչ» ծրագրերի ֆինանսավորումն է:

(ա) Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

	31/12/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	92,125,513	111,074,943
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի վաճառք	58,179,815	31,976,529
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	(34,902,535)	(36,336,737)
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	23,277,280	(4,360,208)
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը	3,232,622	(14,351,018)
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	5,612,322	6,052,010
Վճարված տոկոսներ	(6,178,562)	(6,290,214)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	118,069,175	92,125,513

23 Այլ փոխառություններ և ստորադաս փոխառություններ

	31/12/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Փոխառություններ միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	33,779,039	57,453,179
Փոխառություններ հայկական ֆինանսական կազմակերպություններից	694,741	671,509
	34,473,780	58,124,688
Ստորադաս փոխառություններ միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	29,732,721	28,155,324
	29,732,721	28,155,324

(ա) Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված փոխառությունների կենտրոնացում

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկ չունի ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված փոխառություններ, որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ զրո):

(բ) Ստորադաս փոխառություն

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ստորադաս փոխառություններն իրենցից ներկայացնում են ութ ֆինանսական կազմակերպությունից ստացված փոխառություններ՝

- 3,590,973 հազար դրամ 2026թ. հունվարի 15-ին մարման ամսաթվով,
- 5,972,474 հազար դրամ 2027թ. հունվարի 15-ին մարման ամսաթվով,
- 6,014,364 հազար դրամ 2031թ. հունվարի 3-ին մարման ամսաթվով,
- 207,337 հազար դրամ 2031թ. հունվարի 3-ին մարման ամսաթվով,
- 3,747,718 հազար դրամ 2029թ. հունվարի 8-ին մարման ամսաթվով,
- 3,470,443 հազար դրամ 2032թ. հունվարի 2-ին մարման ամսաթվով,
- 1,683,685 հազար դրամ 2032թ. փետրվարի 2-ին մարման ամսաթվով,
- 5,045,727 հազար դրամ 2032թ. փետրվարի 2-ին մարման ամսաթվով:

Ստացված փոխառությունները Բանկը դիտարկում է որպես ստորադաս փոխառություններ, եթե սնանկության դեպքում փոխառությունը մարվում է Բանկի մյուս բոլոր այլ պարտավորությունների ամբողջական մարումից հետո:

(գ) Սահմանափակումներ (կովենանտներ)

Բանկը պարտավոր է համապատասխանել որոշակի սահմանափակումների փոխառության պայմանագրերի հետ կապված: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը համապատասխանում էր բոլոր սահմանափակումներին:

(դ) Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

հազ. դրամ	Այլ փոխառություններ	Ստորադաս փոխառություններ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	58,124,688	28,155,324
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մուտքեր	20,251,155	-
Մարումներ	(44,861,811)	-
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	(24,610,656)	-
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցություն	874,673	1,513,141
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	3,363,002	2,229,121
Վճարված տոկոսներ	(3,277,927)	(2,164,865)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	34,473,780	29,732,721

հազ. դրամ	Այլ փոխառություններ	Ստորադաս փոխառություններ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ.	127,712,418	27,393,716
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մուտքեր	36,771,928	3,326,025
Մարումներ	(82,461,252)	-
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	(45,689,324)	3,326,025
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցություն	(23,732,666)	(2,669,611)
Տեղափոխում ստորադաս փոխառությունների կազմից այլ փոխառություններ	-	-
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	4,821,938	1,906,146
Վճարված տոկոսներ	(4,987,678)	(1,800,952)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	58,124,688	28,155,324

24 Այլ պարտավորություններ

	31/12/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Աշխատակիցներին վճարվելիք գումարներ	20,225,430	19,517,360
Կրեդիտորական պարտքեր ճանապարհին	5,901,167	3,077,956
Առևտրական կրեդիտորական պարտքեր	952,439	917,162
Ավանդների հատուցումը երաշխավորող պետական հիմնադրամին վճարվելիք գումարներ	382,040	229,377
Ֆակտորինգի պայմանագրերին վերաբերող ֆինանսական պարտավորություններ	31,501	469,418
Այլ կրեդիտորական պարտքեր	570,721	438,053
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	28,063,298	24,649,326
Այլ վճարվելիք հարկեր	2,506,635	1,938,049
Հետաձգված եկամուտ	3,202	2,398
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	2,509,837	1,940,447
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	30,573,135	26,589,773

25 Հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր

	31/12/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Այլ հայկական բանկերին վճարվելիք գումարներ	14,595,461	3,936,778
ՀՀ ԿԲ-ին վճարվելիք գումարներ	2,574,740	-
Ընդամենը կրեդիտորական պարտքեր հետգնման պայմանագրերի գծով	17,170,201	3,936,778

(ա) Հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքերի կենտրոնացում

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի, Բանկը չունի այնպիսի պայմանագրային կողմ, որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

26 Բաժնետիրական կապիտալ և պահուստներ

(ա) Թողարկված կապիտալ և էմիսիոն եկամուտ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հայտարարված, թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 117,132 սովորական բաժնետոմսից (2022թ-ին՝ 117,021): Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 465 հազար դրամ (2022թ-ին՝ 465 հազար դրամ) և բոլոր բաժնետոմսերն ամբողջությամբ վճարված են:

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Բանկի բաժնետերերի տարեկան ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

(բ) Պահուստների բնույթը և նպատակը

Ներդրումային արժեթղթերի վերազնահատման պահուստ

Ներդրումային արժեթղթերի վերազնահատման պահուստը ներառում է իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի կուտակային գուտ փոփոխությունը՝ մինչև ակտիվների ապահանջումը:

(գ) Շահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրության համաձայն որոշվող Խմբի առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով:

2023թ.-ի ընթացքում Խմբի կողմից վճարվել շահաբաժին 23,000,000 հազար դրամի չափով (2022թ.-ի չորրորդ եռամսյակի ընթացքում Խմբի կողմից չի վճարվել շահաբաժին):

(դ) Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթը հաշվարկվել է սովորական բաժնետոմսերի տիրապետողներին վերագրվող 46,051,833 հազար դրամ (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 44,269,287 հազար դրամ) շահույթի և շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թվի՝ 117,080 (2022թ-ին՝ 117,002) հիման վրա, ինչպես ներկայացված է ստորև: Բանկը չունի նուսրացնող պոտենցիալ սովորական բաժնետոմսեր:

	2023թ. Բաժնետոմսերի քանակը	2022թ. Բաժնետոմսերի քանակը
Թողարկված բաժնետոմսերը առ 1 հունվարի	117,021	116,959
Ապրիլին թողարկված բաժնետոմսերի ազդեցությունը	-	62
Հունիսին թողարկված բաժնետոմսերի ազդեցությունը	111	-
Բաժնետոմսերի կշռված միջին թիվը դեկտեմբեր 31-ին ավարտված տարվա համար	117,080	117,002
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ (հազ. դրամ)	393.33	378.36
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող նուսրացված շահույթ (հազ. դրամ)	393.33	378.36

27 Ռիսկերի կառավարում

Ռիսկերի կառավարումը հիմնարար նշանակություն ունի բանկային գործունեության համար և Խմբի գործառնությունների կենսական տարրն է: Շուկայական, պարտքային և իրացվելիության ռիսկերն այն հիմնական ռիսկերն են, որոնց ենթարկվում է Խումբը:

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Խումբը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և հսկողության մեխանիզմներ, ինչպես նաև անընդհատ հսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը սահմանված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների փոփոխությունները, առաջարկվող արտադրանքն ու ծառայությունների և ընդունված լավագույն պրակտիկան/փորձն արտացոլելու նպատակով:

Տնօրինությունը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման համակարգի աշխատանքի, առանցքային ռիսկերի կառավարման գործընթացի հսկողության, ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման և խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Ռիսկերի կառավարման կենտրոնը պատասխանատու է ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված միջոցառումների հսկողության և իրականացմանն ու ռիսկերի համար սահմանված սահմանաչափերում Խմբի գործունեության իրականացումն ապահովելու համար: Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի ղեկավարը պատասխանատու է ռիսկերի ընդհանուր կառավարման, ինչպես նաև ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերի բացահայտման, չափման, կառավարման և ներկայացման ընդհանուր սկզբունքների ու մեթոդների կիրառման համար: Նա հաշվետու է ուղղակիորեն Տնօրինությանը և անուղղակիորեն՝ Տնօրենների խորհրդին:

Պարտքային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերը թե՛ պորտֆելի և թե՛ առանձին գործառնությունների մակարդակով կառավարվում ու վերահսկվում են Վարկային կոմիտեների համակարգի միջոցով և Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի (ԱՊԿԿ) կողմից: Որոշումների կայացմանը գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով Խումբը ստեղծել է վարկային կոմիտեների հիերարխիա՝ կախված ռիսկին ենթարկվածության տեսակից և չափից:

Ռիսկի թե՛ արտաքին և թե՛ ներքին գործոնները բացահայտվում և կառավարվում են Խմբի ներսում: Խումբը հատուկ ուշադրություն է դարձնում ռիսկի բոլոր գործոնների բացահայտմանը և ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված ընթացիկ միջոցառումների նպատակահարմարության որոշմանը: Բացի պարտքային և շուկայական ռիսկերի ստանդարտ վերլուծություն իրականացնելուց, Ռիսկերի կառավարման կենտրոնը վերահսկում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերը, կազմակերպելով կանոնավոր հանդիպումներ գործառնական բաժինների հետ՝ նրանց գործունեության ոլորտների հետ կապված մասնագիտական դատողություններ ստանալու համար:

(բ) Ծուկայական ռիսկ

Ծուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխությունների հետևանքով: Ծուկայական ռիսկը ներառում է արժույթային, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Ծուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսակիր և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձնահատուկ փոփոխությունների ազդեցությանը և շուկայական գների ու արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխականության մակարդակի փոփոխություններին: Ծուկայական ռիսկի կառավարման նպատակն է կառավարել և հսկել շուկայական ռիսկին ենթարկվածությունը և պահպանել այն ընդունելի սահմանաչափերում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Ծուկայական ռիսկի կառավարման համար պատասխանատվություն է կրում ԱՊԿԿ-ն, որը գլխավորում է Գլխավոր տնօրենը: Ծուկայական ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են Տնօրինության կողմից՝ Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի առաջարկությունների հիման վրա:

Խումբը կառավարում է շուկայական ռիսկը՝ սահմանելով բաց դիրքերի սահմանաչափեր ֆինանսական գործիքների գծով, տոկոսադրույքների փոփոխության ժամկետներ, արտարժույթի դիրքեր, որոնք կանոնավոր կերպով մշտադիտարկվում, ուսումնասիրվում և հաստատվում են Տնօրինության կողմից:

Բացի այդ, Խումբն իրականացնում է մեծ թվով սթրես թեստեր առանձին առևտրային պորտֆելների և Խմբի ընդհանուր դիրքի վրա շուկայի բազմաթիվ բացառիկ սցենարների ֆինանսական ազդեցությունը մոդելավորելու համար: Սթրեսի թեստերը ցույց են տալիս կորուստների հավանական չափը, որոնք կարող են առաջանալ ծայրահեղ պայմաններում:

(i) Տոկոսադրույքային ռիսկ

Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխում

Ընդհանուր դիտարկում

Աշխարհում իրականացվում է հիմնական ուղենիշային տոկոսադրույքների ֆունդամենտալ բարեփոխում, որի շրջանակում նախատեսվում է որոշ միջբանկային առաջարկի տոկոսադրույքները (IBORs) փոխարինել այլընտրանքային գրեթե ոչ ռիսկային տոկոսադրույքներով (IBOR բարեփոխում): Խումբն ունի ֆինանսական գործիքներ, որոնց տոկոսադրույքները հիմնված են IBOR-ի վրա, որոնք ենթարկվում են բարեփոխման այս շուկայական նախաձեռնությունների շրջանակում:

Հիմնական ռիսկերը, որոնց Խումբը ենթարկվել է IBOR բարեփոխման արդյունքում, գործառնական ռիսկերն են, օրինակ՝ վարկային պայմանագրերի պայմանների վերաբանակցումը փոխառուների հետ երկկողմանի բանակցությունների միջոցով, պայմանագրերի պայմանների վերանայումը, IBOR կորերն օգտագործող համակարգերի թարմացումը և գործառնական գործունեության հսկողության մեխանիզմների վերանայումը, որոնք կապված են բարեփոխման և կանոնակարգերի փոփոխության ռիսկերի հետ: Ֆինանսական ռիսկը հիմնականում սահմանափակվում է տոկոսադրույքի ռիսկով:

Ֆինանսական և գործառնական ռեպարտամենտը վերահսկում և կառավարում է Խմբի անցումն այլընտրանքային տոկոսադրույքներին: Ֆինանսական և գործառնական ռեպարտամենտը գործառնական սեզմենտի հետ մեկտեղ գնահատում է տրամադրված վարկերը, փոխատվության հանձնառությունները, պարտավորությունները և ածանցյալ գործիքները IBOR-ի վրա հիմնված դրամական հոսքերի առկայության տեսանկյունից, թե արդյոք այդ պայմանագրերում կպահանջվեն փոփոխություններ IBOR բարեփոխման արդյունքում և ինչպես կառավարել IBOR բարեփոխման վերաբերյալ հաղորդակցման գործընթացը պայմանագրային կողմերի հետ: Ֆինանսական և գործառնական ռեպարտամենտը հաշվետու է Տնօրինությանը և անհրաժեշտության դեպքում համագործակցում է այլ բաժինների հետ: Այն պարբերաբար հաշվետվություններ է ներկայացնում ԱՊԿԿ-ին տոկոսադրույքի ռիսկի կառավարման օժանդակելու համար:

Այն պայմանագրերի համար, որոնց տոկոսադրույքները հաշվարկված են IBOR-ի հիման վրա և որոնց գործողության ժամկետը լրանում է IBOR տոկոսադրույքի վերաբերյալ տեղեկատվության հրապարակման ակնկալվող դադարեցումից հետո, Խումբը սահմանել է պայմանագրային պայմանները փոխելու քաղաքականություն: Այդ փոփոխությունները ներառում են վերապահում նախատեսող կետերի ավելացումը կամ IBOR տոկոսադրույքի փոխարինումն այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքով, եթե նման փոփոխությունը թույլատրվում է տեղական օրենսդրությամբ:

Խումբը հաստատել է քաղաքականություն, որի համաձայն 2022թ. փետրվարի 1-ից բոլոր նոր տրամադրված՝ լողացող տոկոսադրույքով վարկերի տոկոսադրույքները կապակցված լինեն Չիկագոյի ապրանքային բորսայի (CME) կողմից հրապարակված ժամկետային ապահովված օվերնայթ ֆինանսավորման տոկոսադրույքին (SOFR)՝ ԱՄՆ դոլարով տրամադրված վարկերի համար և եվրոպական միջբանկային առաջարկի տոկոսադրույքին (EURIBOR)՝ եվրոյով տրամադրված վարկերի համար:

Խումբը վերահսկում է IBOR-ից նոր ուղենիշային տոկոսադրույքների անցման գործընթացն ուսումնասիրելով այն պայմանագրերի ընդհանուր արժեքը, որոնք դեռ չեն անցել այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքի, և այն պայմանագրերի արժեքը, որոնք ներառում են վերապահում նախատեսող համապատասխան կետ: Խումբը համարում է, որ պայմանագրի տոկոսադրույքը դեռ չի փոխարինվել այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքով («չբարեփոխված պայմանագիր»), եթե պայմանագրի տոկոսադրույքը հաշվարկված է այնպիսի ուղենիշային տոկոսադրույքի հիման վրա, որը դեռ ենթակա է IBOR բարեփոխման, նույնիսկ եթե այն ներառում է վերապահում նախատեսող կետ, եթե գործող IBOR տոկոսադրույքի վերաբերյալ տեղեկատվության հրապարակումը դադարեցվի:

Տոկոսադրույքների վերանայման ժամկետների վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ռիսկը հիմնականում կառավարվում է տոկոսադրույքների փոփոխությունների մոնիտորինգի և վերազնորոշման նախապես սահմանված սահմանաչափեր սահմանելու միջոցով: Նշված սահմանաչափերի հետ համապատասխանության մոնիտորինգն իրականացվում է ԱՊԿԿ-ի կողմից, որին մոնիտորինգի ամենօրյա գործունեությունում աջակցում է Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման բաժինը: Ստորև ամփոփ կերպով ներկայացված է տոկոսադրույքների վերանայման ժամկետների վերլուծությունը հիմնական ֆինանսական գործիքների համար:

«Ամերիաբանկ» ՓԲԸ
2023թ. չորրորդ եռամսյակի համար
համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անտոկուս կամ ժամկետանց	Ընդամենը
31 դեկտեմբերի 2023թ.							
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ						133,193,708	133,193,708
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	85,003	3,435,487	-	16,206,569	4,686,879	86,298	24,500,236
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	14,430,766	31,040	-	-	-	75,503,792	89,965,598
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	15,527,603	-	-	-	-	-	15,527,603
Հանախորդներին տրված վարկեր	179,073,303	76,018,887	118,469,320	521,902,284	33,230,720	5,442,843	934,137,357
Պահանջներ ակրեդիտիվների գծով	944,229	-	413,222	333,335	-	-	1,690,786
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	3,345,104	3,290,995	6,103,709	22,887,029	2,311,538	11,310	37,949,685
Փակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	6,325,208	3,725,945	917,581	-	-	-	10,968,734
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	8,986,804	6,277,676	3,756,628	22,420,362	57,867,116	-	99,308,586
	228,718,020	92,780,030	129,660,460	583,749,579	98,096,253	214,237,951	1,347,242,293
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	(16,135,813)	(15,391,420)	(4,526,933)	(15,652,465)	(2,896,191)	-	(54,602,822)
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	(95,026,790)	(62,976,280)	(153,844,519)	(72,977,379)	(2,615,034)	(520,309,555)	(907,749,557)
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	(13,330,004)	(6,599,897)	(10,294,001)	(87,845,273)	-	-	(118,069,175)
Ստորադաս փոխառություններ	(652,408)	(500,857)	(1,101,225)	(14,238,149)	(13,240,083)	-	(29,732,722)
Այլ փոխառություններ	(15,724,666)	(2,456,338)	(4,499,165)	(11,774,051)	(19,560)	-	(34,473,780)
Վարձակալության գծով վճարվելիք գումարներ	(646,727)	(571,211)	(1,021,444)	(6,166,365)	(4,752,436)	-	(13,158,183)
	(141,516,408)	(88,496,003)	(175,287,287)	(208,653,682)	(23,523,304)	(520,309,555)	(1,157,786,239)
Տարբերություն	87,201,612	4,284,022	(45,626,827)	375,095,897	74,572,949	(306,071,604)	189,456,054

«Ամերիաբանկ» ՓԲԸ
2023թ. չորրորդ եռամսյակի համար
համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

հազ. Գրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անտոկոս կամ ժամկետանց	Ընդամենը
31 դեկտեմբերի 2022թ. ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	-	-	-	-	234,412,812	234,412,812
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	27,463	1,865,238	-	6,195,773	3,050,488	69,039	11,208,001
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	1,836,523	-	-	528,866	-	35,423,495	37,788,884
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	17,258,217	-	-	-	-	-	17,258,217
Հանախորդներին տրված վարկեր	89,877,482	33,706,272	71,346,144	361,409,740	43,770,133	59,764,733	659,874,503
Պահանջներ ակրեդիտիվների գծով	4,930,058	110,052	3,239,373	4,524,595	-	-	12,804,077
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	815,912	755,359	1,510,856	8,656,763	738,020	7,682	12,484,592
Փակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	4,331,451	6,292,969	707,931	-	-	-	11,332,351
Անորոշված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	4,452,973	9,371,754	-	19,885,743	17,826,823	-	51,537,293
	123,530,078	52,101,645	76,804,304	401,201,480	65,385,463	329,677,761	1,048,700,730
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	(10,283,398)	(1,911,934)	(9,214,765)	(25,430,108)	(9,005,311)	-	(55,845,516)
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	(58,226,135)	(60,611,865)	(99,720,380)	(27,842,363)	(25,451)	(352,413,473)	(598,839,667)
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	(1,569,588)	(7,876,116)	(11,405,996)	(86,064,613)	-	-	(106,916,313)
Ստորադաս փոխառություններ	(485,590)	(35,022)	-	(26,278,836)	(21,617,384)	-	(48,416,832)
Այլ փոխառություններ	(1,839,030)	(24,942,916)	(22,807,386)	(77,208,100)	(2,109,931)	-	(128,907,362)
Վարձակալության գծով վճարվելիք գումարներ	(138,286)	(394,153)	-	(1,853,007)	(8,846,386)	-	(11,231,832)
	(72,542,027)	(95,772,006)	(143,148,527)	(244,677,027)	(41,604,463)	(352,413,473)	(950,157,522)
Տարբերություն	50,988,051	(43,670,361)	(66,344,223)	156,524,453	23,781,000	(22,735,712)	98,543,208

Միջին արդյունավետ տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են տոկոսաբեր ակտիվների և տոկոսակիր պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Այս տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են այս ակտիվների և պարտավորությունների մինչև մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

	2023թ.			2022թ.		
	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %			Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ
Տոկոսաբեր ակտիվներ						
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	11.11%	6.84%	-	11.0%	7.7%	0.9%
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	10.65%	5.06%	11.49%	10.8%	4.4%	-
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	9.49%	8.08%	15.78%	8.6%	8.1%	-
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	10%	-	8.43%	-	4.6%	1.7%
Հետզնման հետզնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր	10.48%	-	-	11.8%	-	-
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	14.6%	8.7%	6.6%	14.2%	8.4%	6.5%
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	12.76%	8.86%	7.58%	11.9%	7.7%	6.4%
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր	19.0%	11.9%	11.1%	18.7%	10.2%	9.5%
Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքեր	-	6.8%	5.3%	-	6.8%	4.7%
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	6.3%	6.1%	4.3%	6.1%	5.7%	2.3%
Հետզնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	9.86%	4.5%	3.3%	-	2.5%	-
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	10.19%	4.23%	3.17%	9.9%	4.2%	3.1%
Հանախորդների ժամկետային ավանդներ	9.37%	3.37%	1.99%	9.3%	3.1%	1.5%
Ստորադաս փոխառություններ	-	12.9%	6.2%	-	10.9%	6.2%
Այլ փոխառություններ	7.8%	8.2%	4.0%	9.0%	7.6%	3.0%

Տոկոսադրույքի զգայնության վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծության վրա հիմնված տոկոսադրույքի կառավարումը լրացվում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայնության հսկողությամբ: Ստորև ներկայացված է տոկոսադրույքների փոփոխությունների (վերագնորոշման ռիսկ) նկատմամբ զուտ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի (առանց հարկերի) զգայնության վերլուծությունը, որն իրականացվել է տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների, բացառությամբ տոկոսակիր դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների, հաճախորդների ընթացիկ հաշիվների և ցպահանջ ավանդների, եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գոյություն ունեցող դիրքերի հիման վրա:

	31/12/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
100 բկ զուգահեռ աճ	(441,327)	(406,256)
100 բկ զուգահեռ նվազում	441,327	406,256

Ստորև ներկայացված է սեփական կապիտալի զգայնության վերլուծությունն իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունների նկատմամբ, որն իրականացվել է 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գոյություն ունեցող դիրքերի և եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի հիման վրա:

	31/12/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
100 բկ զուգահեռ աճ	(134,999)	(603,412)
100 բկ զուգահեռ նվազում	134,999	603,412

(ii) Արժույթային ռիսկ

Խումբը ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ:

Արժույթային ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխությունների հետևանքով: Թեև Խումբը հեջավորում է իր ենթարկվածությունն արժույթային ռիսկին, սակայն այս գործառնությունները չեն որակվում որպես հեջավորման փոխհարաբերություն՝ ՖՀՄՍ պահանջների համաձայն:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	44,084,532	10,936,192	24,224,559	79,245,283
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	7,554,063	-	-	7,554,063
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	4,349,441	1,848,851	-	6,198,292
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	39,165,435	760,137	5,797,971	45,723,543
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	66,515,173	35,449,772	8,327,264	110,292,209
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	308,399,672	103,129,671	1,033,485	412,562,828
Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքեր	216,964	1,473,821	-	1,690,785
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	6,709,544	7,474,225	-	14,183,769
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր	5,770,113	2,253,913	159,440	8,183,466
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	4,271,216	16,004	50,048	4,337,268
Ընդամենը ակտիվներ	487,036,153	163,342,586	39,592,767	689,971,506
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	19,420,538	17,329,572	19,852,739	56,602,849
Հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	9,113,971	4,480,196	-	13,594,167
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	376,563,312	74,490,980	17,883,000	468,937,292
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	62,671,397	18,829,821	-	81,501,218
Ստորադաս փոխառություններ	9,692,144	20,040,577	-	29,732,721
Այլ փոխառություններ	24,407,965	9,246,563	-	33,654,528
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	26,457	-	-	26,457
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	594,585	485,600	2,763	1,082,948
Ընդամենը պարտավորություններ	502,490,369	144,903,309	37,738,502	685,132,180
Չուտ դիրքը	(15,454,216)	18,439,277	1,854,265	4,839,326
Ածանցյալ գործիքների ազդեցությունը	20,528,639	(20,603,400)	49,703	(25,058)
Չուտ դիրքը	5,074,423	(2,164,123)	1,903,968	4,814,268

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	23,168,887	27,313,583	15,514,964	65,997,434
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	5,894,760	86,014	-	5,980,774
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	34,813,300	-	-	34,813,300
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	95,101,418	3,355,592	-	98,457,010
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	73,975,112	24,055,365	2,675	98,033,152
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	243,103,900	82,434,348	438,119	325,976,367
Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքեր	1,318,708	3,060,290	-	4,378,998
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	2,610,657	3,105,344	-	5,716,001
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր	5,403,897	1,499,528	165,898	7,069,323
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	2,195,990	22,027	60,007	2,278,024
Ընդամենը ակտիվներ	487,586,629	144,932,091	16,181,663	648,700,383
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	25,925,175	12,453,005	1,521,037	39,899,217
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	365,263,226	78,585,879	14,713,881	458,562,986
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	44,993,694	17,651,441	-	62,645,135
Ստորադաս փոխառություններ	9,360,563	18,794,761	-	28,155,324
Այլ փոխառություններ	40,107,568	16,708,862	-	56,816,430
Հետգնամ պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	3,936,778	-	-	3,936,778
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	74,643	-	-	74,643
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	823,424	719,071	3,930	1,546,425
Ընդամենը պարտավորություններ	490,485,071	144,913,019	16,238,848	651,636,938
Չուտ դիրքը	(2,898,442)	19,072	(57,185)	(2,936,555)
Ածանցյալ գործիքների ազդեցությունը	(2,744,842)	(1,257,081)	-	(4,001,923)
Չուտ դիրքը	(5,643,284)	(1,238,009)	(57,185)	(6,938,478)

Ստորև աղյուսակում ներկայացված 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ << դրամի փոխարժեքի նվազումը հետևյալ արտարժույթների նկատմամբ կավելացներ (կնվազեցներ) սեփական կապիտալը և շահույթը կամ վնասը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Վերլուծությունն իրականացնելիս հաշվի չեն առնվել հարկերը և հիմք են ընդունվել արտարժույթների փոխարժեքների փոփոխությունները, որոնք Խումբը դիտարկում է որպես ողջամտորեն հնարավոր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ: Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունից առաջացող եկամուտը (ծախսը) ենթակա չէ հարկման (ենթակա չէ նվազեցման): Վերլուծությունը ենթադրում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ:

	31/12/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
<< դրամի նկատմամբ ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի աճ 10%-ով	507,442	(564,328)
<< դրամի նկատմամբ եվրոյի փոխարժեքի աճ 10%-ով	(216,412)	(123,801)

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի անը վերոնշյալ արտարժույթների նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն, սակայն հակառակ ազդեցություն վերը նշված գումարների վրա՝ ելնելով այն ենթադրությունից, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

(գ) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ հաճախորդը կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմը չի կատարում իր պայմանագրային պարտականությունները: Խմբում գործում են պարտքային ռիսկին ենթարկվածությունը կառավարող քաղաքականություն և ընթացակարգեր (թե՛ ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե՛ չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար), ներառյալ պորտֆելի գծով ռիսկի կենտրոնացումը սահմանափակելու վերաբերյալ ուղեցույցները և Վարկային կոմիտեի և Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի ստեղծումը՝ պարտքային ռիսկն ակտիվորեն վերահսկելու նպատակով: Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Տնօրինության կողմից:

Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը սահմանում է՝

- վարկային դիմումների ուսումնասիրման և հաստատման ընթացակարգերը,
- վարկառուների (իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց) վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- պայմանագրային կողմերի, թողարկողների և ապահովագրական ընկերությունների վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- գրավի գնահատման մեթոդաբանությունը,
- վարկերի փաստաթղթավորման պահանջները,
- վարկերի և այլ գործիքների, որոնց գծով Խումբը ենթարկված է պարտքային ռիսկին, շարունակական հսկողության և մշտադիտարկման ընթացակարգերը:

Իրավաբանական անձանց վարկային դիմումները պատրաստվում են հաճախորդների հետ աշխատող համապատասխան մենեջերների կողմից և փոխանցվում են Վարկավորման բաժին, որը պատասխանատու է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պորտֆելի համար: Վերլուծական հաշվետվությունները հիմնված են հաճախորդի գործունեության և ֆինանսական արդյունքների կառուցվածքային վերլուծության վրա: Այնուհետև, վարկային դիմումը և հաշվետվությունն անցնում են անկախ ուսումնասիրություն Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի կողմից, որը տալիս է երկրորդ եզրակացությունը՝ ստուգելով համապատասխանությունը վարկային քաղաքականության պահանջներին: Վարկային կոմիտեն ուսումնասիրում է վարկի դիմումը Վարկավորման բաժնի կողմից ներկայացված նյութերի հիման վրա: Նախքան Վարկային կոմիտեի վերջնական հաստատումը, առանձին գործարքներն ուսումնասիրվում են նաև Խմբի իրավաբանական բաժնի կողմից՝ կախված առանձին ռիսկերից:

Խումբը շարունակաբար վերահսկում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող առանձին գործիքների կատարողականը և կանոնավոր կերպով վերագնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը: Ուսումնասիրությունն իրականացվում է հաճախորդի ամենավերջին ֆինանսական հաշվետվությունների և փոխառուի կողմից տրամադրված կամ Խմբի կողմից այլ կերպ ձեռք բերված տեղեկատվության հիման վրա: Ֆիզիկական անձանց վարկային դիմումներն ուսումնասիրվում են Սանրաժամի վարկավորման ստորաբաժանման կողմից: 2020թ-ից Խումբը ներդրել է մեքենայական ուսուցման վրա հիմնված նոր սքրինգային համակարգ ապառիկ գնումների պորտֆելի և օնլայն սպառողական վարկերի տրամադրման համար:

Բացի առանձին հաճախորդների վերլուծությունից, վարկային պորտֆելը գնահատվում է Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի կողմից՝ վարկերի կենտրոնացման և շուկայական ռիսկերի տեսանկյունից:

Պարտքային ռիսկին ենթարկվածության առավելագույն չափը, որպես կանոն, արտացոլվում է ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում և չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների գումարներում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ վարկային ռիսկի նվազեցման վրա:

Որպես կանոն գրավ չի պահանջվում ամացյալ ֆինանսական գործիքների գծով պահանջների, արժեթղթերում ներդրումների, բանկերին տրված վարկերի և փոխատվությունների համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արժեթղթերը պահվում են որպես հակադարձ հետգնման և արժեթղթերի փոխառության գոծառնությունների մաս:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գրավի և այդ վարկերի և փոխատվությունների գծով պարտքային ռիսկի կենտրոնացման վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 16-ում:

Չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների գծով պարտքային ռիսկին առավելագույն ներթարկվածությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ներկայացված է Ծանոթագրություն 29-ում:

Արժեզրկման գնահատում

2018թ. հունվարի 1-ից Խումբն ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկում է հավանականությամբ կշռված մի շարք սցենարներով՝ գնահատելու համար ակնկալվող դրամական պակասորդները՝ զեղչված արդյունավետ տոկոսադրույքով: Դրամական պակասորդը պայմանագրին համապատասխան կազմակերպությանը հասանելի բոլոր պայմանագրային դրամական հոսքերի և կազմակերպության կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունն է: Ստորև ներկայացված են ակնյալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի մեթոդները և առանցքային տարրերը:

Պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականության *Պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականությունը որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում պարտագանցման հավանական լինելու գնահատումն է: Պարտագանցումը կարող է տեղի ունենալ միայն որոշակի պահի գնահատված ժամանակահատվածում, եթե գործիքը նախկինում չի ապահանջվել և դեռևս պորտֆելում է:*

Պարտքի գումարը պարտագանցման պահին *Պարտքի գումարը պարտագանցման պահին ապագա պարտագանցման ամսաթվի դրությամբ պարտքի գնահատված գումարն է՝ հաշվի առնելով հաշվետու ամսաթվից հետո պարքստի գումարի ակնկալվող փոփոխությունները, ներառյալ մայր գումարի և տոկոսների վճարումները պայմանագրով նախատեսված կարգով կամ այլ կերպ, փոխառություն ստանալու իրավունքի օգտագործումը և բաց թողնված վճարումների գծով հաշվեզրված տոկոսները:*

Կորուստը պարտագանցման դեպքում *Կորուստը պարտագանցման դեպքում դա այն կորստի գնահատված գումարն է, որը կառաջանա, եթե որոշակի պահի տեղի ունենա պարտագանցում: Այն հիմնված է վճարման ենթակա պայմանագրային դրամական հոսքերի և այն դրամական հոսքերի տարբերության վրա, որոնք վարկատուն ակնկալում է ստանալ՝ ներառյալ գրավի իրացումից: Այն սովորաբար արտահայտվում է որպես պարտագանցման պահին պարտքի գումարի տոկոս:*

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստը հիմնված է այն պարտքային կորուստների վրա, որոնք ակնկալվում է, որ կառաջանան ակտիվի ամբողջ ժամկետի ընթացքում (ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ կամ ԱԺԱՊԿ), եթե տեղի չի ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որի դեպքում պահուստը հիմնվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների վրա: 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտագանցման դեպքերից: Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստները և 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են անհատական կամ խմբային հիմունքով՝ կախված ֆինանսական գործիքների համապատասխան պորտֆելի բնույթից:

Խմբի կողմից մշակված քաղաքականության համաձայն՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում գնահատվում է արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր՝ հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետի մնացած մասի ընթացքում պարտագանցման տեղի ունենալու ռիսկի փոփոխությունը:

հանդիսացող 1-ին փուլի խոշոր վարկերի համար, որոնք կազմում են իրավաբանական անձանց տրված վարկերի ընդհանուր պորտֆելի մոտ 55%-ը:

Նախընտրելի մոդելը լոգիստիկ ռեգրեսիան է, որտեղ այն մոդելավորում է երկուական պատասխանի փոփոխականի, այսպես կոչված, թիրախի (12 ամիս ժամանակաշրջանում պարտագանգման տեղի ունենալու ցուցանիշ) հավանականությունները մի քանի անկախ փոփոխականների համեմատ:

Պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականության կորպորատիվ մոդելի մշակման շրջանակում կառուցվել են 3 գնահատման սանդղակներ.

- Վարքագծային, որը ներառում է գնահատման պարամետրեր, որոնք ձևավորված են Բանկի աղբյուրներից ստացված վարքագծային/գործարքային տվյալների հիման վրա,
- Ֆինանսական, որը ներառում է գնահատման պարամետրեր, որոնք ձևավորված են Բանկին տրամադրված առանձին ֆինանսական հաշվետվություններից ստացված տեղեկատվության հիման վրա,
- Որակական, որը ներառում է գնահատման պարամետրեր, որոնք հիմնված են Բանկում կուտակված կամ ստեղծված որակական և այլ քանակական տեղեկատվության վրա, որն արտացոլում է Բանկի պարտատերերի պարտքային ռիսկը:

Վերոնշյալ երեք մոդելները փոխկապակցված են՝ ընտրանքում ընդգրկված յուրաքանչյուր պարտատիրոջ, ինչպես նաև այն բոլոր նոր պարտատերերի համար վերջնական միավոր ստանալու համար, որոնք կներառվեն Բանկի կորպորատիվ պորտֆելում առաջիկա ժամանակաշրջաններում:

Վերը նշվածի հիման վրա իրավաբանական անձ հանդիսացող հաճախորդներն առանձնացվում են ըստ պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականության վրա հիմնված հետևյալ վարկանիշների.

Ներքին վարկանշավորում	
1 (ամենաբարձր միավորը)	2
	3
	4A
	4B
	4C
	5A
	5B
	5C
	6
	7

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն 1-ին փուլ դասված իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պարտքային որակի մասին, որոնց համար Խուսմբը կիրառել է ներքին վարկանշավորման մոդելը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	2023թ.		
	Համախառն գումար	Պարտքային կորստի պահուստ	Զուտ գումար
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր և փոխատվությունները			
Կարգ 1	-	-	-
Կարգ 2	6,147,976	202	6,147,774
Կարգ 3	3,563,983	1,886	3,562,097
Կարգ 4. A-C	117,267,760	164,893	117,102,867
Կարգ 5. A-C	203,407,696	1,313,762	202,093,934
Կարգ 6	29,946,447	708,185	29,238,262
Կարգ 7	8,569,580	347,418	8,222,162
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր և փոխատվությունները	368,903,442	2,536,346	366,367,096

հազ. դրամ	2022թ.		
	Համախառն գումար	Պարտքային կորստի պահուստ	Զուտ գումար
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր և փոխառվածությունները			
Կարգ 1	-	-	-
Կարգ 2	6,169,894	1,023	6,168,871
Կարգ 3	13,419,277	403	13,418,874
Կարգ 4. A-C	49,150,672	25,922	49,124,750
Կարգ 5. A-C	122,576,823	614,947	121,961,876
Կարգ 6	47,984,787	728,113	47,256,674
Կարգ 7	2,488,681	207,108	2,281,573
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր և փոխառվածությունները	241,790,134	1,577,516	240,212,618

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված բացահայտումները ներառում են այն ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք`

- հաշվանցվում են Բանկի ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում կամ
- հանդիսանում են իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր պայմանագրի կամ համանման գործիքներին վերաբերող նմանատիպ պայմանագրերի առարկա՝ անկախ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում հաշվանցվելու հանգամանքից:

Նմանատիպ պայմանագրերը ներառում են ածանցյալ գործիքների քլիրինգի պայմանագրերը, հետզնման գլխավոր պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխառվածության գլխավոր պայմանագրերը: Համանման ֆինանսական գործիքները ներառում են ածանցյալ գործիքները, վաճառքի և հետզնման պայմանագրերը, հակադարձ վաճառքի և հետզնման պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխառվածության և փոխառվածության պայմանագրերը: Ֆինանսական գործիքները, այդ թվում՝ վարկերը և ավանդները, չեն բացահայտվում ստորև ներկայացվող աղյուսակներում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ հաշվանցվում են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում:

Խումբը ստանում և ընդունում է գրավ շուկայում շրջանառվող արժեթղթերի տեսքով վաճառքի և հետզնման, հակադարձ վաճառքի և հետզնման պայմանագրերի գծով:

Այս գրավի համար գործում են տվյալ ոլորտում ընդունված ստանդարտ պայմանները: Սա նշանակում է, որ որպես գրավ ստացված/տրամադրված արժեթղթերը կարող են գրավադրվել կամ վաճառվել գործարքի ժամկետի ընթացքում, սակայն պետք է վերադարձվեն մինչև գործարքի ավարտը: Այս պայմանները յուրաքանչյուր պայմանագրային կողմին իրավունք են տալիս նաև դադարեցնել համապատասխան գործարքը՝ պայմանագրային կողմի կողմից գրավ տրամադրելու անկարողության դեպքում:

Վերը նշված պայմանագրերը չեն բավարարում ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում հաշվանցման պայմանները: Պատճառն այն է, որ այս պայմանագրերը տալիս են ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավունք, որն իրագործելի է միայն Բանկի կամ պայմանագրային կողմերի կողմից պարտագանցում կատարելու, անվնարունակ դառնալու կամ սնանկանալու դեպքում: Բացի այդ Խումբը և վերջինիս պայմանագրային կողմերը մտադիր չեն հաշվարկն իրականացնել զուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումարներ	Ֆին. վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների զուտ գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ	Ֆինանսական գործիքներ	Զուտ գումար
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դերիտորական պարտքեր	15,527,603	-	15,527,603	(15,527,603)	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	15,527,603	-	15,527,603	(15,527,603)		-
Հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	(17,170,201)	-	(17,170,201)	17,170,201	-	-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(17,170,201)	-	(17,170,201)	17,170,201		-

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումարներ	Ֆին. վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների զուտ գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ	Ֆինանսական գործիքներ	Զուտ գումար
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դերիտորական պարտքեր	47,116,435	-	47,116,435	(47,116,435)	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	47,116,435	-	47,116,435	(47,116,435)		-
Հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	(3,936,778)	-	(3,936,778)	3,936,778	-	-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(3,936,778)	-	(3,936,778)	3,936,778		-

Վերը աղյուսակներում բացահայտված՝ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների համախառն և զուտ գումարները չափվում են ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում:

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Խումբը կունենա դժվարություններ ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված իր պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվելու են դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվ տրամադրելով: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը հանդիսանում է իրացվելիության կառավարման հիմնարար գործոն: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը սովորական չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել կորուստների ռիսկը:

Բանկի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական հոսքերի հետ կապված պարտականությունները սահմանված ժամկետներում կատարելու համար: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Տնօրենների խորհրդի կողմից:

Խումբը ձգտում է պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածք, որը կազմված է այլ բանկերից և ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված երկարաժամկետ և կարճաժամկետ վարկերից, հիմնական կորպորատիվ հաճախորդների և անհատների ավանդներից, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելներ՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ և արդյունավետ բավարարելու համար:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտարժույթների և այդ դրամական հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- պարտքի հաշվին ֆինանսավորման ներգրավման ծրագրերի մշակում,
- բարձր իրացվելի ակտիվների պորտֆելի պահպանում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական հոսքերի դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման անընդհատությունն ապահովող ծրագրերի մշակում,
- օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության հսկողություն:

Ակտիվների և պարտավորությունների բաժինը կառուցվածքային ստորաբաժանումներից ստանում է տեղեկատվություն վերջիններիս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրացվելիության կառուցվածքի և ապագայում պլանավորվող գործունեությունից ակնկալվող դրամական հոսքերի կանխատեսումների վերաբերյալ: Այնուհետև, Ակտիվների և պարտավորությունների բաժինը ձևավորում է կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների համապատասխան պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է առևտրական նպատակով պահվող կարճաժամկետ իրացվելի արժեթղթերից, բանկերին տրված վարկերից և փոխատվություններից և այլ միջբանկային գործիքներից՝ նպատակ ունենալով ապահովել իրացվելիության բավարար մակարդակ:

Ակտիվների և պարտավորությունների բաժինն իրականացնում է իրացվելիության դիրքի հսկողություն օրական կտրվածքով և իրացվելիության կանոնավոր «ստրեսային թեստեր»՝ շուկայական սովորական և ավելի խիստ պայմանները ներառող տարբեր սցենարների շրջանակում: Սովորական շուկայական պայմաններում իրացվելիության դիրքի վերաբերյալ համախմբված հաշվետվությունները ներկայացվում են վերադաս ղեկավարությանը շաբաթական կտրվածքով: Իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ որոշումները կայացնում է Ռիսկերի կառավարման բաժնի և ԱՊԿԿ-ի կողմից և իրականացվում են Ակտիվների և պարտավորությունների բաժնի կողմից:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ֆինանսական պարտավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով չզեղչված դրամական հոսքերը՝ ըստ պայմանագրով սահմանված ամենավաղ մարման ժամկետի: Աղյուսակներում ներկայացված դրամական ներհոսքի և արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումարն իրենից ներկայացնում է չզեղչված պայմանագրային դրամական հոսքերը ֆինանսական պարտավորությունների կամ փոխատվության հանձնառությունների գծով: Ֆինանսական երաշխավորությունների պայմանագրերի համար երաշխավորության առավելագույն գումարը բաշխվում է այն ամենավաղ ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում երաշխավորությունը կարող է օգտագործվել: Վճարումները, որոնց մասին հաճախորդները պետք է ծանուցվեն, դիտարկվում են այնպես, ինչպես եթե ծանուցումն անմիջապես ներկայացված լիներ, բացառությամբ հաճախորդների ընթացիկ հաշիվների և ցպահանջ ավանդների, որոնց համար նշված են մարումների ակնկալվող ժամկետները: Այնուամենայնիվ Բանկն ակնկալում է, որ շատ հաճախորդներ չեն պահանջի վճարումն այն ամենավաղ հնարավոր ամսաթվի դրությամբ, որին Խումբը պարտավորված կլինի կատարել վճարումը, և աղյուսակը չի արտացոլում ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ հաշվարկված ավանդներին վերաբերող Բանկի անցյալ ժամանակաշրջանների տվյալների հիման վրա:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
Ֆինանսական պարտավորություններ								
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	12,686,175	966,077	16,449,221	5,127,140	19,768,939	4,609,715	59,607,267	54,602,822
Հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	17,170,201	-	-	-	-	-	17,170,201	17,170,201
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	557,574,286	60,221,202	66,576,689	160,908,136	78,568,448	2,860,977	926,709,739	907,749,557
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	58,946	14,696,533	7,772,685	12,463,106	93,107,756	-	128,099,025	118,069,175
Ստորադաս փոխառություններ	-	674,680	520,281	1,191,665	17,668,156	24,187,661	44,242,443	29,732,721
Այլ փոխառություններ	12,963,427	2,922,979	2,512,229	4,738,148	13,542,852	30,842	36,710,477	34,473,780
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	453,305	198,502	590,238	1,098,771	8,374,563	12,592,825	23,308,204	13,158,183
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	600,906,340	79,679,973	94,421,343	185,526,966	231,030,714	44,282,020	1,235,847,356	1,174,956,439
Փոխատվության հանձնառություններ	122,041,497						122,041,497	122,041,497
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ (համախառն)	20,652,050	-	-	-	-	-	20,652,050	57,674

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
Ֆինանսական պարտավորություններ								
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	12,218,258	6,915,251	3,588,360	6,139,958	35,505,229	6,471,684	70,838,740	62,685,039
Հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	3,936,778	-	-	-	-	-	3,936,778	3,936,778
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	507,475,451	52,261,757	77,311,027	121,152,238	34,931,697	3,114,872	796,247,041	784,634,192
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	307,336	11,763,512	12,346,990	14,831,085	59,201,784	-	98,450,707	92,125,513
Ստորադաս փոխառություններ	-	671,979	373,451	1,050,655	16,603,669	24,156,666	42,856,420	28,155,324
Այլ փոխառություններ	934,054	6,145,045	3,309,888	10,442,378	44,512,889	109,346	65,453,600	58,124,688
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	405,094	112,751	494,240	1,001,811	6,918,442	13,857,311	22,789,649	11,852,055
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	525,276,971	77,870,295	97,423,956	154,618,125	190,755,268	47,709,879	1,093,654,494	1,041,513,589
Փոխատվության հանձնառություններ	70,837,784	-	-	-	-	-	70,837,784	70,837,784
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ (համախառն)	20,744,000	-	-	-	-	-	20,744,000	69,563

Վերը և ստորև ներկայացված աղյուսակներում հանախորդներից ներգրավված միջոցներում ներառված են ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդները: Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն՝ Խումբը պարտավոր է վճարել ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդներն ավանդատուի պահանջով՝ կորցնելով հաշվեգրված տոկոսները: Ստորև ներկայացված աղյուսակում այս ավանդները դասակարգված են ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների:

	31/12/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս ժամկետով	21,554,173	16,097,342
1-ից 3 ամիս ժամկետով	43,505,887	34,276,682
3-ից 6 ամիս ժամկետով	48,884,162	43,414,910
6-ից 12 ամիս ժամկետով	107,662,374	94,235,331
Ավելի քան 1 տարի ժամկետով	26,661,814	18,223,583
	248,268,410	206,247,848

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ ակնկալվող մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	133,193,708	-	-	-	-	-	-	133,193,708
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ	180,687	-	-	-	-	-	-	180,687
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	47,249	110,932	1,980,836	8,203,152	3,866,003	195,752	-	14,403,924
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	82,187	4,620,996	16,132,891	3,585,855	78,307	-	24,500,236
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	5,284,802	4,029,749	13,891,012	32,543,604	43,559,419	-	-	99,308,586
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	7,528,714	-	-	-	-	82,436,884	-	89,965,598
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր	15,527,603	-	-	-	-	-	-	15,527,603
Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	86,653,149	58,165,553	190,112,737	417,520,166	176,223,295	-	5,462,459	934,137,359
Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքեր	14,835	989,988	452,529	233,434	-	-	-	1,690,786
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	987,235	1,664,744	7,780,825	24,458,409	3,049,020	-	9,452	37,949,685
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր	2,630,387	3,591,361	4,746,984	-	-	-	-	10,968,732
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	15,506,305	-	15,506,305
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ	-	-	-	-	-	11,580,789	-	11,580,789
Հետաձգված հարկային ակտիվ	-	-	2,028,346	-	-	-	-	2,028,346
Այլ ակտիվներ	17,337,204	462,718	25,556	15,120	28	798,247	-	18,638,873
Ընդամենը ակտիվներ	269,385,573	69,097,232	225,639,821	499,106,776	230,283,620	110,596,284	5,471,911	1,409,581,217
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Աձանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	57,674	-	-	-	-	-	-	57,674
Հետզնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	17,170,201	-	-	-	-	-	-	17,170,201
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	12,682,513	958,514	20,985,667	16,864,555	3,111,573	-	-	54,602,822
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	291,016,121	71,084,763	196,638,236	346,001,452	3,008,985	-	-	907,749,557
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	58,775	14,503,222	19,655,158	83,852,020	-	-	-	118,069,175
Ստորադաս փոխառություններ	-	660,548	1,620,264	14,325,317	13,126,592	-	-	29,732,721
Այլ փոխառություններ	12,917,350	2,869,107	6,963,187	11,704,676	19,460	-	-	34,473,780
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	451,890	194,837	1,626,576	6,132,444	4,752,436	-	-	13,158,183
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն	-	-	7,543,362	-	-	-	-	7,543,362
Փոխառության հանձնառությունների գծով պահուստ	663,272	-	-	-	-	-	-	663,272
Այլ պարտավորություններ	7,422,684	2,347,193	20,803,258	-	-	-	-	30,573,135
Ընդամենը պարտավորություններ	342,440,480	92,618,184	275,835,708	478,880,464	24,019,046	-	-	1,213,793,882
Չուս դիրքը	(73,054,907)	(23,520,952)	(50,195,887)	20,226,312	206,264,574	110,596,284	5,471,911	195,787,335

Աղյուսակում ներկայացված մարման ժամկետների վերլուծությունն արտացոլում է անցյալ ժամանակաշրջանների օրինաչափությունը և հանախորդների ընթացիկ հաշիվների փաստացի մարումների ծավալը:

* Բացասական կարճաժամկետ իրացվելիության դիրքը կառավարելու համար Բանկն օգտագործում է ֆինանսական արժեթղթերը, որոնք կարող են վաճառվել կամ գրավադրվել հետզնման պայմանագրերի դիմաց և հիմնվում է այն ենթադրության վրա, որ ընթացիկ հաշիվներից ելքագրված գումարները և ժամկետային ավանդները կփոխարինվեն:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում նախատեսված գումարների վերլուծությունն ըստ ակնկալվող մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	113,641,023	-	-	-	-	-	-	113,641,023
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	42,682	248,067	1,826,015	4,414,792	4,089,619	99,993	-	10,721,168
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	15,236,202	342,014	13,240,653	24,782,156	3,684,275	78,307	-	57,363,607
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	33,805,704	29,680,999	24,959,296	26,578,714	41,677,172	-	-	156,701,885
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	106	18,377,009	198,842	-	-	75,518,882	-	94,094,839
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր	47,116,435	-	-	-	-	-	-	47,116,435
Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	31,683,130	29,246,561	108,621,644	324,844,213	198,652,733	-	6,033,395	699,081,676
Ակրեդիտիվների գծով դեբիտորական պարտքեր	15,495	1,351,675	1,476,757	1,535,071	-	-	-	4,378,998
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	651,014	964,490	4,368,662	14,897,620	2,415,129	-	29,002	23,325,917
Ֆակտորինգի գծով դեբիտորական պարտքեր	1,902,426	4,020,916	2,833,187	-	-	-	-	8,756,529
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	12,022,885	-	12,022,885
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ	-	-	-	-	-	10,558,974	-	10,558,974
Հետաձգված հարկային ակտիվ	-	-	2,470,217	-	-	-	-	2,470,217
Այլ ակտիվներ	9,928,885	691,728	55,254	5,785	41	913,960	-	11,595,653
Ընդամենը ակտիվներ	254,023,102	84,923,459	160,050,527	397,058,351	250,518,969	99,193,001	6,062,397	1,251,829,806
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Աձանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	69,563	-	-	-	-	-	-	69,563
Հետզնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	3,936,778	-	-	-	-	-	-	3,936,778
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	12,215,832	6,890,815	9,382,478	29,805,387	4,390,527	-	-	62,685,039
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	266,433,204	84,684,359	165,560,950	262,540,505	5,415,174	-	-	784,634,192
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	306,249	11,616,749	26,237,617	53,964,898	-	-	-	92,125,513
Ստորադաս փոխառություններ	-	659,880	1,351,053	13,196,559	12,947,832	-	-	28,155,324
Այլ փոխառություններ	932,500	6,093,482	13,307,272	37,717,185	74,249	-	-	58,124,688
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	403,977	110,981	1,419,767	5,048,071	4,869,259	-	-	11,852,055
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն	-	-	11,302,060	-	-	-	-	11,302,060
Փոխառվածության հանձնառությունների գծով պահուստ	303,276	-	-	-	-	-	-	303,276
Այլ պարտավորություններ	4,192,023	2,029,227	20,368,523	-	-	-	-	26,589,773
Ընդամենը պարտավորություններ	288,793,402	112,085,493	248,929,720	402,272,605	27,697,041	-	-	1,079,778,261
Զուտ դիրքը	(34,770,300)	(27,162,034)	(88,879,193)	(5,214,254)	222,821,928	99,193,001	6,062,397	172,051,545

Աղյուսակում ներկայացված մարման ժամկետների վերլուծությունն արտացոլում է անցյալ ժամանակաշրջանների օրինաչափությունը և հաճախորդների ընթացիկ հաշիվների փաստացի մարումների ծավալը:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման համար Բանկի կողմից կիրառվող հիմնական ուղենիշը բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցությունն է: Այս նպատակով բարձր իրացվելի ակտիվները ներառում են դրամական միջոցները, նոստրո հաշիվները, ՀՀ կառավարության և ՀՀ ԿԲ-ի կողմից թողարկված պարտքային արժեթղթերը և այն կորպորատիվ պարտքային արժեթղթերը, որոնց համար գործում է ակտիվ և իրացվելի շուկա, որոնք գրավադրված չեն և որոնց օգտագործումը ոչ մի կերպ սահմանափակված չէ: Ցպահանջ պարտավորությունները ներառում են հանախորդների ընթացիկ հաշիվները և ցպահանջ ավանդները, ինչպես նաև ըստ պահանջի վճարման ենթակա այլ պարտավորությունները: Ստորև ներկայացված է բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում.

	2023թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված	2022թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված
Առ 31 դեկտեմբերի	76.32%	75.22%
Դեկտեմբեր ամսվա միջին ցուցանիշ	74.92%	75.48%

Վերը ներկայացված հարաբերակցությունը կիրառվում է նաև ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված իրացվելիության սահմանաչափի հետ համապատասխանությունը գնահատելու համար, որը չպետք է պակաս լինի 60%-ից:

28 Կապիտալի կառավարում

Բանկի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են ապահովել համապատասխանություն Բանկի կապիտալի համար գործող արտաքին պահանջներին և պահպանել բարձր պարտքային վարկանիշ ու կապիտալի լավ ցուցանիշներ՝ գործունեությանն աջակցելու և բաժնետիրական արժեքը առավելագույնի հասցնելու համար:

Խումբը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և կատարում է ճշգրտումներ տնտեսական պայմանների փոփոխությունների ու իր գործունեության ռիսկային բնույթին համապատասխան: Կապիտալը կառուցվածքը պահպանելու կամ դրա հետ կապված ճշգրտումներ կատարելու համար Խումբը կարող է ճշգրտել բաժնետերերին վճարվելիք շահաբաժինների գումարը, վերադարձնել կապիտալը բաժնետերերին կամ թողարկել արժեթղթեր: Կապիտալի կառավարման նպատակները, քաղաքականությունը և ընթացակարգերը որևէ կերպ չեն փոխվել նախորդ տարիների համեմատությամբ:

Բանկի կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից: ՀՀ ԿԲ-ի ներկայիս պահանջների համաձայն՝ բանկերի նվազագույն ընդհանուր կապիտալը պետք է կազմի 30,000,000 հազար դրամ (2022թ-ին՝ 30,000,000 հազար դրամ): 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի չափը համապատասխանում էր ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված նվազագույն կապիտալի պահանջներին:

Խումբը որպես կապիտալ սահմանում է օրենսդրությամբ վարկային կազմակերպությունների համար որպես կապիտալ սահմանված հոդվածները: ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայիս պահանջների համաձայն, որոնք հիմնված են Բազելյան համաձայնագրի սկզբունքների վրա, բանկերը պետք է ապահովեն, որպեսզի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ») բարձր լինի սահմանված նվազագույն մակարդակից: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ սահմանված նվազագույն մակարդակը կազմում էր 12%: 2023թ. և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում էր սահմանված ցուցանիշին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 1988թ. Բազելյան համաձայնագրի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի կառուցվածքի վերլուծությունը՝ հետագա փոփոխություններով, այդ թվում՝ շուկայական ռիսկերի ներառման հետ կապված փոփոխություններով, դեկտեմբեր ամսվա համար:

	2023թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված	2022թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված
1-ին դասի կապիտալ	188,002,213	160,143,954
2-րդ դասի կապիտալ	36,091,664	23,339,633
Ընդամենը կապիտալ	224,093,877	183,483,587
Ընդամենը ռիսկով կշռված ակտիվներ	1,336,398,547	1,054,403,657
Ընդամենը կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցություն (ընդամենը կապիտալի հարաբերակցություն)	16.77%	17.40%

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկի կշիռների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի և պայմանագրային կողմի հետ կապված պարտքային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականը՝ հաշվի առնելով պահանջներին համապատասխանող ցանկացած գրավ կամ երաշխավորություն: Նմանատիպ մոտեցում է կիրառվում չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար՝ որոշակի ճշգրտումներով՝ հնարավոր կորուստների առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

29 Փոխատվության հանձնառություններ

Բանկն ունի վարկեր տրամադրելու հանձնառություններ: Այս հանձնառությունները նախատեսում են վարկային ռեսուրսների տրամադրում հաստատված վարկերի, վարկային քարտերի սահմանաչափերի և օվերդրաֆտների տեսքով:

Խումբը տրամադրում է ֆինանսական երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ երրորդ անձանց հանդեպ հաճախորդների պարտավորությունների կատարումը երաշխավորելու համար: Այս պայմանագրերն ունեն ֆիքսված ժամկետներ՝ սովորաբար մինչև հինգ տարի:

Փոխատվության հանձնառությունների, ֆինանսական երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների հետ կապված Խումբը կիրառում է պարտքային ռիսկի կառավարման նույն քաղաքականությունը և ընթացակարգերը, որոնք գործում են իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց վարկեր տրամադրելիս:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են փոխատվության հանձնառությունների պայմանագրային գումարներն ըստ դասերի: Աղյուսակում փոխատվության հանձնառությունների գծով արտացոլված գումարները ենթադրում են, որ գումարներն ամբողջությամբ տրամադրված են: Աղյուսակում երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների գծով արտացոլված գումարներն իրենցից ներկայացնում են առավելագույն հաշվապահական վնասը, որը կճանաչվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե պայմանագրային կողմերը չկատարեն իրենց պայմանագրային պարտականությունները:

30 Պայմանական դեպքեր

(ա) Դատական վարույթներ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Խումբը կարող է հանդես գալ որպես դատական վարույթների և հայցերի կողմ: Ղեկավարությունը գտնում է, որ նման վարույթների կամ հայցերի արդյունքում առաջացող պարտավորությունների վերջնական գումարը, եթե այդպիսիք լինեն, նշանակալի բացասական ազդեցություն չի ունենա ֆինանսական վիճակի կամ սպազա գործունեության արդյունքների վրա:

(բ) Պայմանական հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը, լինելով համեմատաբար նոր, բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատական որոշումների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են, ինչը ենթադրում է տարբեր մեկնաբանություններ: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են սահմանել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել այլ երկրների ռիսկերի համեմատ շատ ավելի մեծ ռիսկեր: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանաբար է ճանաչել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի կիրառելի հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատական որոշումների իր մեկնաբանությունների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

31 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Հսկողություն

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի բաժնետերերն են՝ «Իմաստ Գրուպ» (Սի-Ուայ) (48.82%), ՎՋԵԲ (17.71%), ԱՉԲ (13.92%), «Ի-Էս-Փի-Էս Հոլդինգ Լիմիթիդ» (12.05%) և «Աֆեյան հիմնադրամ Հայաստանի համար» Ինկ. (7.5%):

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբը չունի վերջնական հսկող կողմ:

(բ) Գործարքներ առանցքային կառավարչական անձնակազմի հետ

Ստորև ներկայացված է անձնակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը 2023թ. և 2022թ. չորրորդ եռամսյակների համար:

	31/12/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումներ	8,336,854	8,095,863

Այս գումարները ներառում են առանցքային կառավարչական անձնակազմի հատուցումները, որոնք հաշվեգրված են համապատասխան ժամանակաշրջանների շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում:

Ստորև ներկայացված են առանցքային կառավարչական անձնակազմի հետ գործարքների մնացորդները և միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	31/12/2023 հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %	31/12/2022 հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն				
Հանախորդներին տրված վարկեր	588,671	9.90%	698,522	9.00%
Այլ ակտիվներ	3,749	-	511	-
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	654,713	9.18%	1,173,418	7.78%
Պարտատոմսեր	721,902	5.24%	269,127	5.01%
Այլ պարտավորություններ	7,000,000	-	7,000,000	-

Ստորև ներկայացված են առանցքային կառավարչական անձնակազմի հետ գործարքների գծով շահույթում կամ վնասում արտացոլված գումարները 2023թ. և 2022թ. չորրորդ եռամսյակների համար:

	31/12/2023 հազ. դրամ	31/12/2022 հազ. դրամ
Ծահույթ կամ վնաս		
Տոկոսային եկամուտ	70,558	54,980
Տոկոսային ծախս	(73,430)	(31,161)

(գ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Ստորև ներկայացված են այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև 2023թ. չորրորդ եռամսյակների շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Մայր ընկերություն		Նշանակալի ազդեցություն ունեցող բաժնետեր		Հիմնական բաժնետեր ընկերության դուստր ընկերություններ		Հիմնական բաժնետիրոջ հետ կապակցված այլ ընկերություններ և այլ կապակցված կողմեր		Ընդամենը հազ. դրամ
	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն Ակտիվներ									
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	-	2,043,508	8%	-	-	-	-	2,043,508
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	-	-	-	-	-	4,149,683	9.03%	4,149,683
Պարտավորություններ									
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ									
- Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ	28,501	0.07%	743,924	-	298,304	-	2,011,202	0.02%	3,081,931
- Ժամկետային ավանդներ	-	-	7,207,144	10.5%	-	-	437,847	8.58%	7,644,991
Թողարկված պարտատոմսեր	-	-	-	-	105,748	8.19%	206,631	5.83%	312,379
Այլ փոխառություններ	-	-	15,570,749	6.72%	-	-	-	-	15,570,749
Այլ պարտավորություններ	-	-	55,363	-	259	-	25	-	55,647
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում չճանաչված հոդվածներ									
Ստացված երաշխավորություններ	-	-	4,930,071	0.7%	-	-	-	-	4,930,071
Շահույթ/(վնաս)									
Տոկոսային եկամուտ	-	-	796,344	-	-	-	392,126	-	1,188,470
Տոկոսային ծախս	(1,383)	-	(1,853,761)	-	(10,221)	-	(59,758)	-	(1,925,123)
Այլ ծախսեր	-	-	-	-	(57,096)	-	(29,466)	-	(86,562)

Ստորև ներկայացված են այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև 2022թ. չորրորդ եռամսյակի շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Մայր ընկերություն		Նշանակալի ազդեցություն ունեցող բաժնետեր		Հիմնական բաժնետեր ընկերության դուստր ընկերություններ		Հիմնական բաժնետիրոջ հետ կապակցված այլ ընկերություններ և այլ կապակցված կողմեր		Ընդամենը հազ. դրամ
	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն Ակտիվներ									
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ Այլ ակտիվներ	441	7%	-	-	-	-	1,659,853	8.95%	1,660,294
Պարտավորություններ									
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ									
- Ընթացիկ հաշիվներ և ցլախանջ ավանդներ	26,186	-	167,216	-	443,769	-	2,829,849	-	3,467,020
- Ժամկետային ավանդներ	-	-	-	-	-	-	268,174	4.00%	268,174
Թողարկված պարտատոմսեր	-	-	146,240	9.67%	64,163	7.64%	69,739	4.71%	280,142
Այլ փոխառություններ	-	-	12,011,811	6.15%	-	-	-	-	12,011,811
Այլ պարտավորություններ	-	-	26,670	-	1,837	-	1,056	-	29,563
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում չճանաչված հոդվածներ									
Ստացված երաշխավորություններ	-	-	6,928,468	0.72%	-	-	-	-	6,928,468
Շահույթ/(վնաս)									
Տոկոսային եկամուտ	-	-	2,655	-	-	-	170,246	-	172,901
Տոկոսային ծախս	-	-	(601,097)	-	(25,858)	-	(33,126)	-	(660,081)
Այլ ծախսեր	-	-	-	-	(38,196)	-	(98,000)	-	(136,196)

32 Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում

Խումբը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափելիս կիրառում է ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիան, որն արտացոլում է չափումների ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը:

- 1-ին մակարդակ. նույն գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները (չճշգրտված):
- 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշված գներից տարբեր ելակետային տվյալները, որոնք դիտելի են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գներից ստացվող): Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել են նմանատիպ գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները, նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գներն ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ գնահատման այլ մեթոդներ, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտելի են շուկայական տվյալներից:
- 3-րդ մակարդակ. ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ: Այս դասակարգը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնց դեպքում գնահատման մեթոդները ներառում են դիտելի տվյալների վրա չհիմնված ելակետային տվյալները և ոչ դիտելի ելակետային տվյալները նշանակալի ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գների հիման վրա, որոնց գծով պահանջվում են նշանակալի ոչ դիտելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու համար:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բոլոր ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ հանախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների և ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի, գնահատված իրական արժեքները մոտավորապես համապատասխանում են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին: Հանախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների իրական արժեքը դասվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակին, իսկ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքը դասվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 2-րդ մակարդակին:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ուներ ՀՀ ԿԲ-ից ՀՀ դրամով և 5.5%-7.5% անվանական տոկոսադրույքով ստացված վարկեր (Ծանոթագրություն 20): Վարկերը համարվում են շուկայի առանձին սեգմենտի վարկեր, հետևաբար, Խումբը գնահատում է, որ վարկերը ստացվել են շուկայական տոկոսադրույքներով:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են հանախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների և ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի հաշվեկշռային և իրական արժեքները 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

31/12/2023	Հաշվեկշռային արժեք հազ. դրամ	Իրական արժեք հազ. դրամ	Տարբերություն հազ. դրամ
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	984,746,562	983,985,530	761,032
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	99,308,587	99,908,574	(599,987)
Ընդամենը	1,084,055,149	1,083,894,104	161,045
31/12/2022	Հաշվեկշռային արժեք հազ. դրամ	Իրական արժեք հազ. դրամ	Տարբերություն հազ. դրամ
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	735,543,120	734,855,639	687,481
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	156,701,885	155,572,929	1,128,956
Ընդամենը	892,245,005	890,428,568	1,816,437

Ստորև բերվող աղյուսակում իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով ներկայացված է այն ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը, որոնք չափվում են իրական արժեքով և որոնց համար բացահայտված է իրական արժեքը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում նախազված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Իրական արժեքով չափվող ակտիվներ և պարտավորություններ				
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ				
- Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ	-	13,976,875	-	13,976,875
- Ածանցյալ ակտիվներ	-	427,049	-	427,049
- Ածանցյալ պարտավորություններ	-	(57,674)	-	(57,674)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ				
- Ներդրումային արժեթղթեր	-	24,500,236	-	24,500,236
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ակտիվներ և պարտավորությունների բացահայտված իրական արժեք				
- Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	-	983,985,530	983,985,530
- Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	99,908,574	-	99,908,574
	-	138,755,060	983,985,530	1,122,740,590

Ստորև բերվող աղյուսակում իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով ներկայացված է այն ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը, որոնք չափվում են իրական արժեքով և որոնց համար բացահայտված է իրական արժեքը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում նախազված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Իրական արժեքով չափվող ակտիվներ և պարտավորություններ				
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ				
- Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ	-	10,118,791	-	10,118,791
- Ածանցյալ ակտիվներ	-	602,377	-	602,377
- Ածանցյալ պարտավորություններ	-	(69,563)	-	(69,563)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ				
- Ներդրումային արժեթղթեր	45,230	57,318,377	-	57,363,607
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ակտիվներ և պարտավորությունների բացահայտված իրական արժեք				
- Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	-	734,855,639	734,855,639
- Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	155,572,929	-	155,572,929
	45,230	223,542,911	734,855,639	958,443,780

Իրական արժեքի այս գնահատականի նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գինը, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվը վաճառելու կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելու համար չափման ամսաթվի դրությամբ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման գին՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների փոխանցման ժամանակ:

Գնահատման մեթոդները ներառում են զուտ ներկա արժեքի և գեղջված դրամական հոսքերի մոդելները, նմանատիպ գործիքների հետ համեմատությունը, որոնց համար առկա են շուկայական դիտելի գները, և գնահատման այլ մոդելները: Գնահատման մեթոդներում կիրառվող ենթադրությունները և ելակետային տվյալները ներառում են ոչ ռիսկային և ուղենիշային տոկոսադրույքները, վարկային սփրեդերը և այլ հավելավճարները, որոնք օգտագործվում են գեղջման դրույքները, պարտատոմսերի և բաժնետոմսերի գները, արտարժույթի փոխարժեքները, բաժնային գործիքների և բաժնային գործիքների ինդեքսի գները գնահատելու համար: Գնահատման մեթոդների նպատակն է ստանալ այն իրական արժեքը, որն արտացոլում է ֆինանսական գործիքի գինը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, որը կորոշվեր շուկայի մասնակիցների կողմից «անկախ կողմերի միջև գործարքում»:

Սովորական և ավելի պարզ ֆինանսական գործիքների, այդ թվում՝ միայն դիտելի շուկայական տվյալներ օգտագործող և ղեկավարության դատողություններ և գնահատումներ գրեթե չպահանջող տոկոսադրույքի և արժույթային սվոփերի, իրական արժեքը որոշելու համար Խումբը կիրառում է ընդունված գնահատման մոդելները: Դիտելի գները և մոդելի ելակետային տվյալները սովորաբար հասանելի են շուկայում՝ ցուցակված պարտքային և բաժնային արժեթղթերի, բորսայում շրջանառվող ածանցյալ գործիքների և բորսայում չշրջանառվող պարզ ածանցյալ գործիքների, այդ թվում՝ տոկոսադրույքի սվոփերի համար: 2-րդ մակարդակ դասված ֆինանսական գործիքների համար Բանկն օգտագործում է նմանատիպ գործիքների համար գնանշվող գներն այն շուկաներում, որոնք համարվում են գրեթե ոչ գործող:

Հանախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների իրական արժեքը գնահատելու համար ղեկավարությունը առաջնորդվել է հետևյալ ենթադրություններով՝ արտարժույթով արտահայտված վարկերի գծով 5.9%-12.1% գեղջման դրույքները և ՀՀ դրամով արտահայտված վարկերի գծով 9.4%-16.1% գեղջման դրույքները կիրառվում են հանախորդներին տրված վարկերից և փոխատվություններից ակնկալվող դրամական հոսքերը գեղջելու համար:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքը գնահատելու համար ղեկավարությունը առաջնորդվել է հետևյալ ենթադրություններով՝ 10.9%-12.0% գեղջման դրույքները կիրառվում են ՀՀ դրամով արտահայտված արժեթղթերի գծով և 1.2%-12.4% գեղջման դրույքները՝ արտարժույթով արտահայտված արժեթղթերի գծով:

33 Տերմինների բառարան

Հապավում	Սահմանում
IFRS	Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներ
ISAs	Առևտրի միջազգային ստանդարտներ
IESBA Code	Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Պրոֆեսիոնալ հաշվապահների էթիկայի միջազգային կանոնագիրք
IMF	Արժույթի միջազգային հիմնադրամ
CBA	Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկ
ALCO	Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի
FCA	Ֆինանսական կարգավորման և վերահսկողության վարչություն
ECL	Ակնկալվող պարտքային կորուստներ
PD	Պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականություն
LGD	Կորուստը պարտագանցման դեպքում
FVTPL	Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող
FVOCI	Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող
EIR	Արդյունավետ տոկոսադրույք
SPPI	Միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ
EPS	Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթ
LTECL	Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ
12mECL	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները
POCI	Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված
EAD	Պարտքի գումարը պարտագանցման պահին
SOFR	Ապահովված օվերնայթ ֆինանսավորման տոկոսադրույք
LIBOR	Լոնդոնի միջբանկային առաջարկի տոկոսադրույք
EURIBOR	Եվրոպական միջբանկային առաջարկի տոկոսադրույք
ICR	Ներքին վարկանշավորում